

Druk Nr 225/2009
Projekt
z dnia 14 października 2009 r.

UCHWAŁA Nr
RADY MIEJSKIEJ w ŁODZI
z dnia

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Edukacji w Łodzi na lata 2009 – 2015”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458 oraz z 2009 r. Nr 52, poz. 420), Rada Miejska w Łodzi

uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Edukacji w Łodzi na lata 2009 – 2015” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi

Tomasz KACPRZAK

Projektodawcą jest
Prezydent Miasta Łodzi

Załącznik
do uchwały Nr
z dnia

STRATEGIA ROZWOJU EDUKACJI W ŁODZI na lata 2009-2015

1. ŁÓDŹ - SZANSĄ DLA MŁODYCH

Edukacja jest podstawą ustawicznie uczącego się społeczeństwa opartego na wiedzy. Jest szansą rozwoju ekonomicznego i drogą do realizacji rosnących aspiracji społecznych mieszkańców. Łódź jako stolica regionu, a w zamierzeniach władz Miasta - jako centrum obszaru metropolitalnego, ma do zrealizowania szczególne zadania związane z zapewnieniem drożności kształcenia na każdym etapie i we wszystkich obszarach.

Łódź akademicka stanowi dla Miasta wyzwanie, bowiem partnerzy, którymi są szkoły wyższe, oczekują wielorakiego wsparcia od samorządu. Przede wszystkim stanowi jednak szansę i atut. Szansę - dla wzrostu demograficznego, a atut - w pozyskiwaniu inwestorów w branżach wysokich technologii. Nie przypadkiem więc to w Łodzi, jako pierwszym ośrodku, powołano już w 1996 roku Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta, która koordynuje przedsięwzięcia na styku samorządu i obszaru nauki. Także realizowany przez Miasto program „Młodzi w Łodzi” w pierwszym rzędzie koncentruje się na stworzeniu warunków dla studiowania w naszym mieście oraz wprowadzeniu systemu zachęt, by właśnie z Łodzią łączyć całą zawodową przyszłość. Funkcja stolicy regionu wiąże się w podobnym aspekcie z realizacją zadań edukacyjnych na poziomie ponadgimnazjalnym. Dlatego dążenie do zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia młodzieży jest w istocie skierowane nie tylko do mieszkańców Miasta, ale do szerszej grupy odbiorców. To właśnie Łódź ma za zadanie zapewnić bazę szkoleniową dla wszystkich specjalności, dla których pojawia się, ale także może pojawić się zapotrzebowanie na rynku pracy. Z drugiej zaś strony to Łódź w największym stopniu została dotknięta konsekwencją chybionych reform edukacyjnych przełomu tysiącleci, które doprowadziły do fundamentalnych zmian w szkolnictwie ponadgimnazjalnym, których podstawowym wyznacznikiem jest bez mała unicestwienie szkolnictwa na poziomie szkoły zawodowej i negatywny odbiór szkolnictwa zawodowego kończącego się maturą. Nie przypadkiem więc ten obszar edukacji zajmuje szczególne miejsce w prezentowanej Strategii. O ile bowiem w innych obszarach oprócz diagnozy stawia się ogólne cele i sposoby ich realizacji, stanowiące w istocie zobowiązanie do podjęcia działań, to w przypadku szkolnictwa zawodowego dokument zawiera szczegółową diagnozę i wskazuje propozycje konkretnych działań.

Edukacja już jest jedną z głównych funkcji naszego miasta, jej rola w najbliższych latach będzie rosła. Zarówno w rozumieniu funkcji społecznych, jak i podstawowego czynnika ekonomicznego rozwoju. Strategia Rozwoju Edukacji w Łodzi na lata 2009-2015 jest odpowiedzią na powyższe wyzwania i przedstawia zamierzenia władz samorządowych Łodzi. Nakreśla ona główne kierunki działań edukacyjnych oraz sposoby realizacji. Polityka edukacyjna jest rodzajem kontraktu społecznego opisującego pożądany model edukacji, który będziemy konstruowali, ale jest także zadaniem do wykonania przez władze naszego miasta w kolejnych latach.

W polityce edukacyjnej wskazujemy kilka priorytetów, ich wybór wynika zarówno z dokonanej diagnozy obecnego stanu łódzkiej oświaty, jak i nakreślenia jej wizji. Priorytetowymi działaniami w latach 2009-2015 są:

- wspieranie rozwoju małego dziecka, poprzez upowszechnianie różnych form edukacji przedszkolnej,
- stałe podnoszenie jakości kształcenia w szkołach,
- tworzenie przyjaznego i bezpiecznego środowiska wychowawczego w szkołach,
- unowocześnienie edukacji dla rynku pracy, w tym przebudowa oferty szkolnictwa zawodowego,
- przeciwdziałanie wszelkiemu wykluczeniu społecznemu,
- stwarzanie warunków do rozwoju talentów i zainteresowań uczniów,
- wzmacnianie obywatelskiego i europejskiego wymiaru edukacji,
- szersze wykorzystanie nowych technologii informacyjno - komunikacyjnych w nauczaniu i zarządzaniu oświatą,
- rozwój współpracy ze społecznymi partnerami edukacji.

Osiągnięcie zamierzonych celów zależy w dużej mierze od przeprowadzenia zmian w systemie zarządzania i finansowania oświaty. Podział środków finansowych będzie dążył do wdrożenia mechanizmu „pieniądza podążającego za uczniem”, jako formuły kształtującej obszar autonomii szkoły i jej dyrektora. W pierwszej zaś kolejności opracowane zostaną narzędzia wzmacniające pozycję dyrektora jako administratora i kierownika zakładu pracy, z zaakcentowaniem możliwości motywowania wyróżniających się pracowników.

Za wartość łódzkiego systemu edukacji uznajemy różnorodność istniejących szkół.

Ważną częścią oświaty jest w tym kontekście szkolnictwo niepubliczne dla dzieci i młodzieży, będące integralną częścią systemu oświaty. Także szkolnictwo niepubliczne skierowane dla dorosłych, stanowiące efektywny element uzupełnienia oświaty dorosłych, może liczyć na wsparcie, mając na uwadze jednak wzrastające uprawnienia kontrolne Miasta jako organu dotującego. Ten ostatni aspekt należy traktować jako szansę dla Miasta i osób prowadzących szkoły dla dorosłych na znalezienie płaszczyzny owocnej współpracy, która pozwoli realizować edukacyjne aspiracje mieszkańców przy wykorzystaniu potencjału innych podmiotów prowadzących.

Dążąc do podnoszenia jakości pracy szkół, doceniamy nie tylko wyniki nauczania obrazowane przez system egzaminów zewnętrznych. Dlatego będziemy wdrażać system badania efektywności pracy szkół wykorzystujący zarówno wyniki osiągane na kolejnych etapach egzaminów zewnętrznych, jak również ocenianie wewnątrzszkolne i inne narzędzia jakościowego opisu pracy szkół i poszczególnych nauczycieli. Należy jednak podkreślić, że za równie ważne z osiągnięciami edukacyjnymi mierzonymi wynikami egzaminów i średnią ocen klasyfikacji końcoworocznej, uważamy efekty wychowawcze, aktywność społeczną oraz osiągnięcia uczniów i nauczycieli w innych dziedzinach życia szkoły – ma to wyraz także w obowiązujących unormowaniach miejskiego systemu stypendialnego, gdzie oprócz osiągnięć o charakterze przedmiotowym, także inne osiągnięcia stanowią podstawę do wnioskowania o tę formę nagrody.

Biorąc pod uwagę niebagatelne znaczenie różnych form oświaty pozaszkolnej zarówno w zakresie kształtowania proedukacyjnych postaw dzieci i młodzieży, jak i w procesie ich wychowania, Miasto będzie wzbogacać ofertę zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych odpowiadających zainteresowaniom oraz potrzebom dzieci i młodzieży, a także inspirować do podejmowania współpracy międzyszkolnej w zakresie organizacji takich zajęć, w celu objęcia nimi jak największej liczby uczniów - tych szczególnie uzdolnionych, jak i wymagających wsparcia edukacyjnego. W tym kontekście niezmiennie istotne jest również kierowanie pomocy o charakterze edukacyjnym i wychowawczym do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym pochodzących z rodzin ubogich lub dysfunkcyjnych, dotkniętych chorobami i niepełnosprawnością oraz innymi życiowymi problemami. Tego typu działania przyczynią się do ponownego włączenia tej grupy dzieci i młodzieży do społeczności szkolnej. W zakresie realizacji powyższych zadań adresowanych do dzieci i młodzieży potrzebujących wsparcia bądź pragnących rozwijać swoje zainteresowania, ważne jest, aby nauczyciele korzystali z ciekawych i motywujących

programów nauczania, zachęcających do aktywnego poznawania świata oraz stymulujących indywidualny rozwój dziecka.

Nie ulega wątpliwości, że stała współpraca ze środowiskiem rodziców stanowić będzie podstawową gwarancję skuteczności działań wychowawczych podejmowanych przez szkołę, dokonywania przez uczniów postępów w nauce oraz zapewnienia im bezpieczeństwa a także przeciwdziałania różnym formom patologii wśród młodzieży. Istnieje zatem konieczność opracowania właściwego modelu współdziałania władz oświatowych Miasta ze środowiskiem rodziców, które w ramach społeczności szkolnej reprezentowane jest przede wszystkim przez rady rodziców.

Zagadnieniem kluczowym jest również inspirowanie uczniów do podejmowania różnych form aktywności społecznej i obywatelskiej, w szczególności do realizacji idei samorządności w ramach Młodzieżowej Rady Miejskiej w Łodzi.

Urzeczywistnieniu celów postawionych przed łódzką oświatą będzie służyć wyposażenie szkół i placówek oświatowych w odpowiednie informatyczne narzędzia komunikowania się, współpracy i wspomagania kształcenia. Instrumenty te umożliwiają bowiem dopasowanie form i środków do potrzeb różnych adresatów usług oświatowych, przede wszystkim grup o specjalnych potrzebach edukacyjnych – uczniów o różnorodnych zainteresowaniach i uzdolnieniach oraz uczniów niepełnosprawnych i z problemami rozwojowymi.

Realizując powyższe zamierzenie Miasto będzie systematycznie wyposażać jednostki oświatowe w sprzęt komputerowy, oprogramowanie i urządzenia multimedialne pozwalające na upowszechnienie zastosowania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych zarówno w procesie nauczania, jak i zarządzania szkołą. Normą powinien być obecnie bezpośredni dostęp do Internetu na terenie szkoły. Współczesna technologia umożliwia zaprojektowanie i wdrożenie modułów zdalnego nauczania i śledzenia osiągnięć edukacyjnych dzieci przez rodziców, wykorzystujących za pomocą sieci internetowej szkolne zasoby edukacyjne. Tego typu rozwiązania należy zacząć wdrażać w najbliższej perspektywie czasowej. Sam Internet, stanowiący wręcz nieograniczoną bazę informacji, powinien się stać, oczywiście przy założeniu możliwości korzystania wyłącznie z pozytywnej wiedzy zawartej w sieci, dodatkowym elementem wpływającym na podnoszenie jakości i efektywności procesu edukacyjnego. W celu usprawnienia realizacji zadań spoczywających na Mieście jako organie prowadzącym, projektowane jest uruchomienie systemu

informatycznego stanowiącego elektroniczną platformę wspomagającą zarządzanie łódzką oświatą, łączącą Wydział Edukacji UMŁ z jednostkami oświatowymi nadzorowanymi przez Miasto. Narzędzie to ma w założeniu ograniczyć biurokrację, w tym obieg dokumentów, doprowadzić do racjonalizacji zatrudnienia, upowszechnić dostęp do informacji, sprawozdań i innych opracowań oświatowych, a także ułatwić komunikację z uczniami i ich rodzicami.

Edukacja jest ściśle związana z rynkiem pracy, musi więc uwzględniać jego obecne i przewidywane potrzeby i wyzwania. Nawiążemy współpracę z uczelniami i przedsiębiorcami wspierającymi kariery zawodowe uczniów, rozszerzymy system doradztwa zawodowego. Ścisła współpraca z pracodawcami podniesie atrakcyjność i efektywność kształcenia w szkołach zawodowych.

2. OŚWIATA ŁÓDZKA - DIAGNOZA STANU OBECNEGO

2.1. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA DO ROKU 2030

Punktem wyjścia do opracowania kierunków rozwoju łódzkiej oświaty, programowania jej struktury ilościowej i jakościowej powinno być odniesienie do zmian zachodzących w obszarze demograficznym miasta i przyjętych w tym zakresie założeń prognostycznych. Przedmiotem poniższych rozważań jest syntetyczna prezentacja szacunkowych danych na temat stanu liczebnego i struktury według wieku populacji dzieci i młodzieży w Łodzi do roku 2030.

2.1.1. Liczba i struktura mieszkańców Łodzi w wieku 0-24 lata według edukacyjnych grup wieku w latach 2009-2030

Prognozowane zmiany odnośnie liczby i struktury dzieci i młodzieży do roku 2030 przedstawione zostały przy zastosowaniu podziału tej części populacji na następujące grupy, zwane edukacyjnymi grupami wieku:

- 0-2 lata – wiek żłobkowy,
- 3-6 lat – wiek przedszkolny,
- 7-12 lat – wiek uczęszczania do szkół podstawowych,
- 13-15 lat – wiek uczęszczania do gimnazjów,
- 16-18 lat – wiek uczęszczania do szkół ponadgimnazjalnych,
- 19-24 lata – wiek studiowania na wyższych uczelniach.

Szczegółowe wyniki prognozy zmian w liczbie dzieci i młodzieży w wymienionych grupach wieku w podziale na płeć, zaprezentowano w tabelach. Dodatkowo wydzielono tzw. typologiczną grupę wieku, tj. wiek przedprodukcyjny (0-17 lat).

Tab. 1. Prognoza liczby dzieci i młodzieży w Łodzi według edukacyjnych grup wieku

Lata	Grupy wieku						
	0- 2	3- 6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-17
2009	15 721	21 991	32 239	18 578	21 284	58 495	102 344
2010	15 937	21 691	31 765	17 799	20 356	55 351	100 428

2011	15 218	21 944	31 476	16 940	19 500	53 002	98 384
2012	14 603	21 628	31 790	16 283	18 754	50 928	96 509
2013	14 443	21 310	31 984	15 872	17 945	48 993	95 293
2014	14 626	20 519	32 085	15 827	17 098	47 187	94 209
2015	14 674	19 795	32 114	15 913	16 441	45 152	93 178
2016	14 143	19 561	32 131	15 840	15 990	43 147	92 256
2017	13 560	19 257	32 207	15 616	15 928	41 201	91 295
2018	13 013	19 313	31 311	15 800	16 026	39 593	90 154
2019	12 562	18 707	30 866	16 054	15 953	38 210	88 791
2020	12 198	18 082	30 333	16 410	15 725	37 112	87 376
2021	11 786	17 469	29 738	16 246	15 896	36 363	85 888
2022	11 403	16 888	29 072	15 990	16 155	35 672	84 381
2023	10 966	16 410	28 302	15 684	16 494	35 273	82 312
2024	10 575	15 908	26 922	14 995	16 336	35 447	79 242
2025	10 205	15 378	26 991	14 841	16 100	35 545	78 044
2026	9 848	14 858	26 113	14 599	15 816	35 627	75 853
2027	9 513	14 307	25 294	14 689	15 140	35 579	73 670
2028	9 193	13 816	24 462	14 616	14 543	35 546	71 465
2029	8 951	13 306	23 725	13 971	14 450	35 596	69 694
2030	8 701	12 830	22 956	13 382	14 638	34 752	67 812

Liczba dzieci w wieku 0-2 lata

Dla potrzeb szczegółowej analizy zmian w liczebności populacji według wieku podzielono horyzont prognozy na okresy pięcioletnie.

Tab. 2. Dzieci w wieku 0-2 lata

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	15,9	.	.
2015	14,7	-1,3	7,9
2020	12,2	-2,5	16,9
2025	10,2	-2,0	16,3
2030	8,7	-1,5	14,7

W latach 2010-2030 liczba dzieci w wieku żłobkowym obniży się o 7,2 tys. osób, tj. o 45,3 %.

Występujący i przewidywany w najbliższych latach wzrost urodzeń spowoduje, że ubytki w liczbie dzieci w tej grupie do roku 2025 będą niewielkie – rzędu 8%. Wraz z wygasaniem wzrostowej tendencji urodzeń, w kolejnych latach okresu prognostycznego, spadek liczebności tej grupy dzieci będzie się pogłębiał powodując drastyczne ograniczenie tej populacji – w latach 2015-2020 o prawie 17% i o dalsze 16,3% w latach 2020-2025. W ostatnim okresie prognozy natężenie spadku liczebności dzieci w wieku żłobkowym osłabnie. W wyniku tych zmian liczebność populacji dzieci w wieku „żłobkowym” w ostatnim roku okresu prognostycznego osiągnie poziom 8,7 tys. osób.

Liczba dzieci w wieku 3-6 lat

Zmiany w liczbie dzieci w wieku uczęszczania do przedszkoli w pięcioletnich okresach prognozy przedstawiono poniżej.

Tab. 3. Dzieci w wieku 3-6 lat

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	21,7	.	.
2015	19,8	-1,9	8,7
2020	18,1	-1,7	8,7
2025	15,4	-2,7	15,0
2030	12,8	-2,5	16,6

W latach 2010-2030 liczba dzieci w wieku przedszkolnym zmniejszy się o 8,8 tys. osób, tj. o 41,0%. Natężenie spadku w kolejnych okresach prognozy nie będzie jednak równomierne. Początkowo, do roku 2020 ubytek w tej populacji będzie sięgał 9% w każdym z pięcioletnich okresów prognozy. Po roku 2020 skala tego spadku podwoi się. Szczególnie głębokie ograniczenie populacji dzieci w tej grupie wieku nastąpi w latach 2020-2025 i będzie to ubytek rzędu 2,7 tys. osób.

Ostatecznie przewiduje się, że w roku 2030 populacja dzieci w tej grupie wieku liczyć będzie 12,8 tys. osób.

Liczba dzieci w wieku 7-12 lat

Zmiany w liczbie dzieci w wieku uczęszczania do szkół podstawowych w okresie prognostycznym przedstawia się następująco:

Tab. 4. Dzieci w wieku 7-12 lat

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	31,8	.	.
2015	32,1	+0,3	1,1
2020	30,3	-1,8	5,5
2025	27,0	-3,3	11,0
2030	23,0	-4,0	14,9

W latach objętych prognozą liczba dzieci w grupie wieku 7-12 lat zmniejszy się o 8,8 tys. osób, tj. o 27,7%. W pierwszym pięcioleciu, tj. w latach 2010-2015 należy oczekiwać niewielkiego zwiększenia tej populacji, będącego następstwem wchodzenia w wiek szkolny liczniejszych generacji, urodzonych w początkach lat dwutysięcznych. W następnych okresach liczba dzieci w tej grupie wieku będzie podlegać systematycznym ubytkom. Skala tych ubytków będzie coraz wyższa w miarę przechodzenia do bardziej odległych lat okresu prognostycznego i w okresie lat 2025-2030 osiągnie spadek rzędu 4 tys. dzieci. W końcu okresu objętego prognozą liczba dzieci w tej grupie wieku kształtować się będzie prawdopodobnie na poziomie 23,0 tys. osób.

Liczba dzieci w wieku 13-15 lat

Syntetyczne zmiany w liczbie dzieci w wieku uczęszczania do szkół gimnazjalnych w okresie objętym prognozą przedstawiono w tabeli.

Tab. 5. Dzieci w wieku 13-15 lat

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	17,8	.	.
2015	15,9	-1,9	10,7
2020	16,4	+0,5	3,1
2025	14,8	-1,6	9,6
2030	13,4	-3,0	9,8

W całym okresie prognostycznym liczba dzieci w tej grupie wieku obniży się o 4,4 tys. osób, tj. o 24,8%. Po pierwszych latach (2010-2015) w których wystąpi spadek liczebności tej grupy, w latach 2015-2020 oczekiwać należy przejściowego, niewielkiego wzrostu.

W następnych latach prognozuje się jednak wyraźnie postępujący ubytek w liczbie dzieci w tej grupie wieku. W roku 2030 liczebność tej grupy ukształtuje się prawdopodobnie na poziomie 13,4 tys. osób.

Liczba młodzieży w wieku 16-18 lat

Zmiany w liczbie młodzieży w wieku uczęszczania do szkół ponadgimnazjalnych w okresie prognostycznym syntetycznie ujęto w tabeli poniżej.

Tab. 6. Młodzież w wieku 16-18 lat

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	20,4	.	.
2015	16,4	-3,9	19,2
2020	15,7	-0,7	4,4
2025	16,1	+0,3	2,4
2030	14,6	-1,5	9,1

Liczba młodzieży w tej grupie wieku w latach 2010-2030 przy przyjętych założeniach prognostycznych obniży się o 5,8 tys. osób, tj. o 28,4%.

Wysoki ubytek względny najbardziej zaznaczy się w pierwszych pięciu latach objętych prognozą – rzędu 19%. W kolejnych latach będzie wyraźnie mała, przewidywać nawet można przejściowy nieznaczny wzrost liczebny tej populacji.

W bardziej odległych latach prognozowana liczba młodzieży w wieku uczęszczania do szkół ponadgimnazjalnych będzie wyraźnie się zmniejszać do poziomu 14,6 tys. osób w roku 2030.

Liczba młodzieży w wieku 19-24 lata

Prognozowane zmiany w liczbie młodzieży w wieku studenckim (19-24 lata) w okresie objętym prognozą będą przebiegać następująco.

Tab. 7. Młodzież w wieku 19-24 lata

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	55,4	.	.
2015	45,2	-10,2	18,4
2020	37,1	-8,0	17,8
2025	35,5	-1,6	4,2
2030	34,8	-0,8	2,2

Liczba młodzieży w tej grupie wieku ulegnie wyraźnemu spadkowi. W całym okresie prognostycznym ubytek w tej populacji osiągnie 20,6 tys. osób, tj. 37,2% i będzie występował systematycznie w kolejnych latach prognozy. Największe ubytki będą miały prawdopodobnie miejsce do roku 2020 – ponad $\frac{3}{4}$ całego ubytku w okresie objętym prognozą. W latach następnych tempo spadku liczebności tej grupy młodzieży wyraźnie osłabnie, by w roku 2030 osiągnąć poziom 34,8 tys. osób.

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)

Dla pogłębienia analizy zmian w stanie liczebnym najmłodszych roczników wśród populacji miasta, dodatkowo oceniono skalę zmian w syntetycznej grupie wieku, z punktu widzenia ekonomicznego kryterium, zwanej grupą wieku przedprodukcyjnego.

Tab. 8. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)

Lata	Liczba dzieci	Ubytki do okresu poprzedniego	
	w tysiącach		w %
2010	100,4	.	.
2015	93,2	-7,3	7,2
2020	87,4	-5,8	6,2
2025	78,0	-9,3	10,6
2030	67,8	-10,2	13,1

Liczba osób w tej grupie wieku w całym okresie prognostycznym zmniejszy się o 32,6 tys. osób, tj. o 32,5%. Ubytki będą miały miejsce w kolejnych latach i ich natężenie będzie rosło w miarę przechodzenia do bardziej odległych lat okresu prognostycznego. W rezultacie tych spadków populacja osób w grupie wieku przedprodukcyjnego w 2030 r. będzie liczyła 67,8 tys. osób.

2.1.2. Podsumowanie

Podsumowując przedstawione rachunki prognostyczne odnośnie kształtowania się liczby dzieci i młodzieży w Łodzi w latach 2010-2030, stwierdzić można, że spadki liczebności charakteryzować będą wszystkie grupy wieku. Największy ubytek w wymiarze bezwzględnym dotyczyć będzie młodzieży w wieku 19-24 lata – o 20,6 tys. osób, czyli o 37,2%.

W dalszej kolejności spadki dotkną dwie grupy wieku szkolnego: 3-6 lat i 7-12 lat – w obydwu ubędzie po 8,8 tys. dzieci. Z tą jednak różnicą, że wśród dzieci w wieku 7-12 lat ubytek względny będzie na poziomie 27,7%, natomiast rozmiary ubytku względnego w grupie wieku 3-6 lat będą znacznie wyższe i wyniesie on 41,0%.

Znaczny relatywny spadek liczebności będzie dotyczył populacji dzieci w wieku „żłobkowym” – 45,3%, chociaż w liczbach bezwzględnych wyniesie 7,2 tys. osób.

W najmniejszym stopniu spadek dotknie populację dzieci w grupie wieku 13-15 lat. Wyniesie on 4,4 tys. osób w wymiarze bezwzględnym i 24,8% w ujęciu względnym.

2. 2. MIASTO ŁÓDŹ JAKO ORGAN PROWADZĄCY

System łódzkiej oświaty publicznej, w ramach którego Miasto Łódź realizuje zadania organu prowadzącego, obejmuje 369 jednostek organizacyjnych, w których funkcjonują różne typy oraz rodzaje szkół i placówek oświatowych. Szczegółowe dane organizacyjne zostały przedstawione przy omawianiu struktury kształcenia na danym poziomie edukacyjnym, z zastrzeżeniem, że obszar kształcenia osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz edukacji pozaszkolnej ze względu na swoją specyfikę stanowił przedmiot odrębnej analizy. Zestawienie jednostek organizacyjnych łódzkiej oświaty w roku szkolnym 2008/2009 przedstawia niniejsza tabela.

Tab. 9.

Lp.	Jednostki organizacyjne oświaty	Liczba
1.	Przedszkola miejskie	146
2.	Szkoły podstawowe	86
3.	Szkoły podstawowe specjalne	2
4.	Publiczne gimnazja	40
5.	Zespoły szkół integracyjnych	1
6.	Zespoły szkół specjalnych	8
7.	Zespoły szkół ogólnokształcących	6
8.	Licea ogólnokształcące	26
9.	Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	21
10.	Zespoły szkół zawodowych specjalnych	1
11.	Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	6
12.	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	2 ¹
13.	Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	3
14.	Centra kształcenia ustawicznego, jednostki doskonalenia nauczycieli	2
15.	Planetarium i obserwatorium astronomiczne	1
16.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	9
17.	Placówki wychowania pozaszkolnego	4
18.	Bursy szkolne	2
19.	Schronisko szkolne	1
20.	Państwowa Szkoła Muzyczna I stop.	1
21.	Jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1
RAZEM		369

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

W roku szkolnym 2008/2009 w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź uczyło się ogółem 88.036 uczniów. W roku szkolnym 2009/2010 do

¹ Modernizowany budynek po zlikwidowanym Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym planuje się przeznaczyć na nową placówkę o charakterze resocjalizacyjnym.

łódzkich szkół i placówek uczęszcza 89.152 uczniów. W celu realizacji zadań edukacyjnych, w bieżącym roku szkolnym Miasto zorganizowało w jednostkach oświaty 9213,6 etatów dla pracowników pedagogicznych oraz 4278,59 etatów dla pracowników administracji i obsługi.

2.2.1. PRZEDSZKOLA MIEJSKIE

2.2.1.1. Informacje ogólne

W roku szkolnym 2008/2009 Miasto Łódź prowadziło 146 przedszkoli, w których wychowaniem przedszkolnym objętych było łącznie 15.845 dzieci (stanowi to 75,1% populacji dzieci łódzkich w wieku 3-6 lat)², w tym 4063 dzieci 6-letnich (80,8% populacji dzieci 6-letnich w Łodzi), 4208 dzieci 5-letnich (81,8% populacji dzieci 5-letnich w Łodzi), 4103 dzieci 4-letnich (76,4% populacji dzieci 4-letnich w Łodzi), 3316 dzieci 3-letnich (59,6% populacji dzieci 3-letnich w Łodzi). Do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych uczęszczało z kolei 499 dzieci 6-letnich (9,9 % populacji dzieci 6-letnich w Łodzi). Zatem 90,7% dzieci 6-letnich objętych było wychowaniem przedszkolnym w jednostkach prowadzonych przez Miasto Łódź.

Wśród 146 przedszkoli Miasto prowadzi:

- 1 przedszkole specjalne, 2 przedszkola z oddziałami specjalnymi, do których uczęszcza 66 dzieci o różnym stopniu upośledzenia,
- 4 przedszkola integracyjne (łącznie 16 oddziałów), do których uczęszcza 80 dzieci i 3 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (łącznie 8 oddziałów) dla 40 dzieci z różnymi typami niepełnosprawności,
- 1 przedszkole dla dzieci wymagających diet żywieniowych,
- 3 przedszkola wykorzystujące metodę M. Montessori (łącznie 17 oddziałów).

Poniższe zestawienie przedstawia w ujęciu historycznym zmiany w zakresie liczby przedszkoli prowadzonych przez Miasto, ze wskazaniem liczby oddziałów i liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich, w kolejnych latach szkolnych.

Tab.10.

Rok szkolny	Liczba przedszkoli miejskich	Liczba funkcjonujących oddziałów	Liczba dzieci w przedszkolach miejskich
2000/2001	157	660	15 894

² W oddziałach przedszkolnych, oddziałach rocznego przygotowania przedszkolnego, placówkach niepublicznych opieką było objętych 86% populacji dzieci w wieku przedszkolnym.

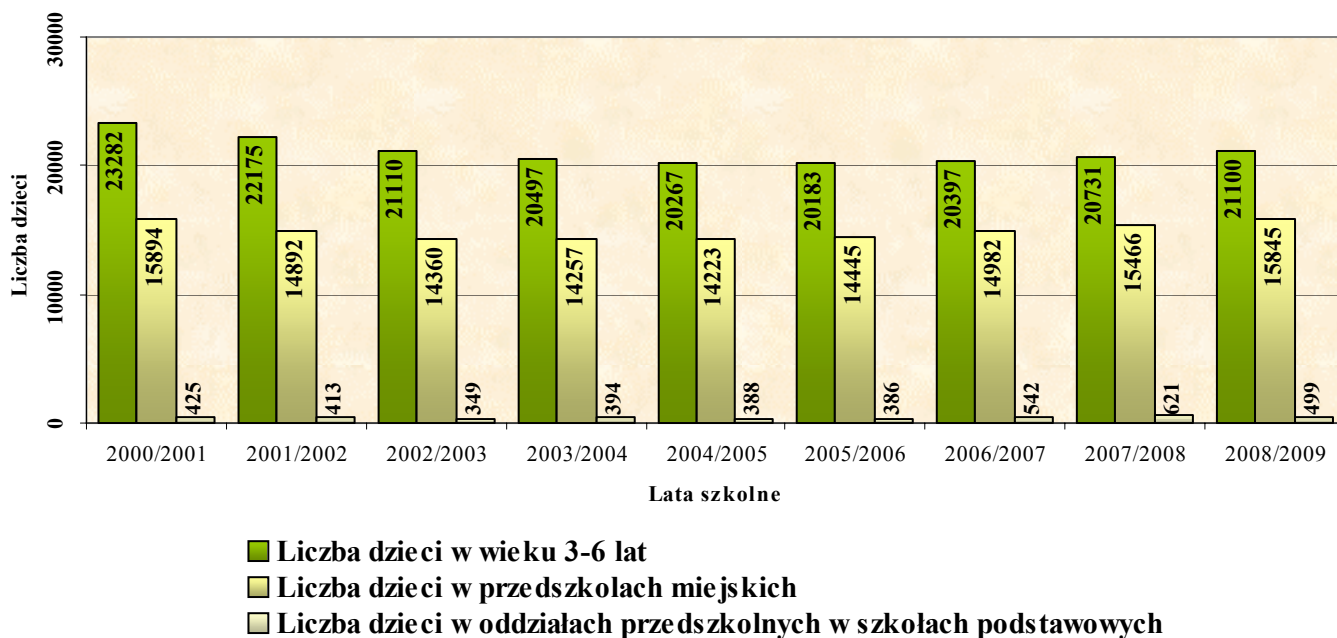
2001/2002	155	626	14 892
2002/2003	148	611	14 360
2003/2004	148	606	14 257
2004/2005	146	588	14 223
2005/2006	146	601	14 445
2006/2007	146	615	14 982
2007/2008	146	638	15 466
2008/2009	146	648	15 845

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Zmieniającą się liczbę dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich oraz oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź w relacji do populacji łódzkich dzieci w wieku 3-6 lat ilustruje rys. 1.

Rys. 1.

Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich oraz do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź w stosunku do populacji dzieci w wieku przedszkolnym w Łodzi w latach szkolnych 2000/2001 - 2009/2009

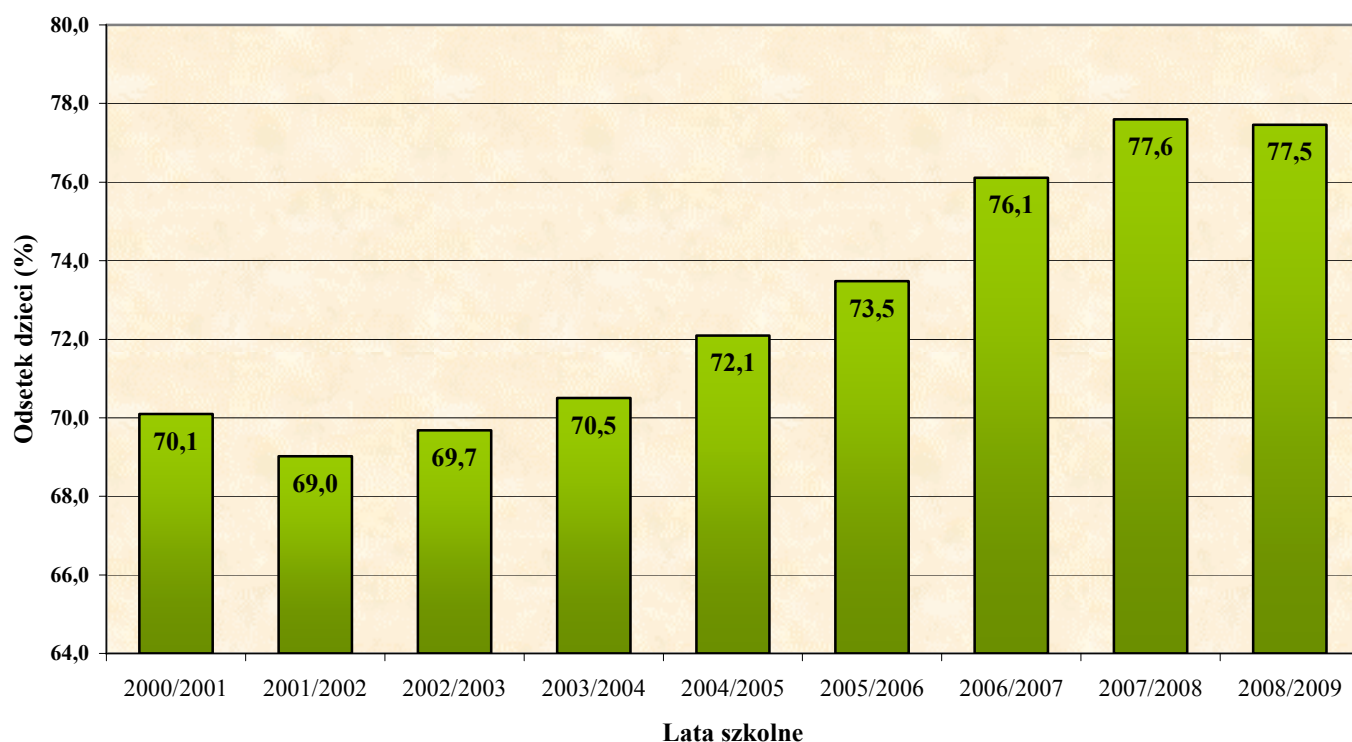

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi

W ujęciu procentowym powyższe zestawienie przedstawia się następująco.

Rys. 2.

**Odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich
oraz do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych
przez Miasto Łódź w stosunku do populacji dzieci w wieku przedszkolnym
w Łodzi w latach szkolnych 2000/2001 - 2009/2009**

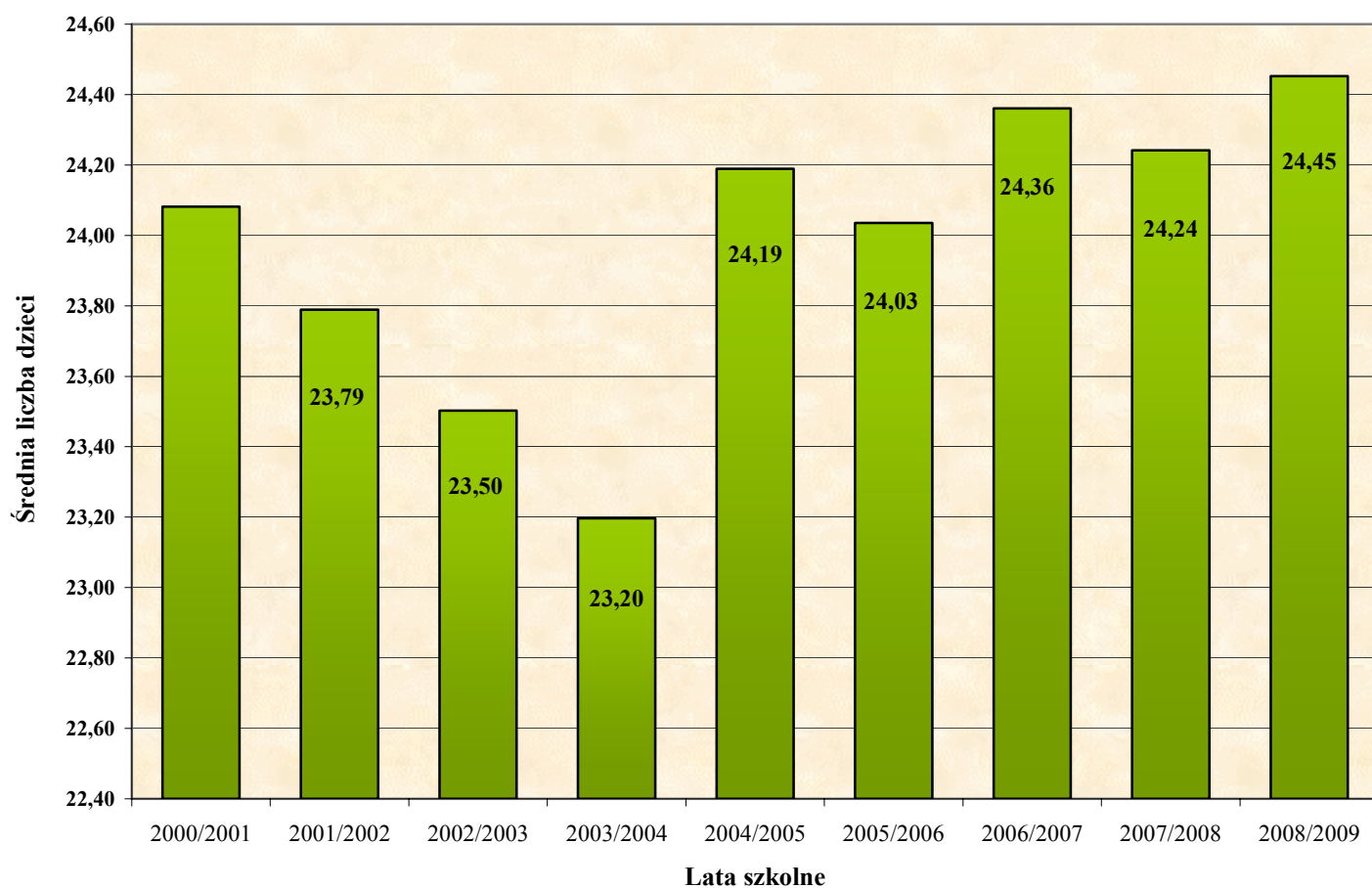
Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Mimo zmniejszającej się liczby dzieci w wieku przedszkolnym, należy zwrócić uwagę na wzrost zainteresowania wychowaniem przedszkolnym. O powyższej tendencji świadczy odsetek dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich w stosunku do populacji. Jak wynika z powyższego wykresu, począwszy od roku szkolnego 2001/2002 wskaźnik ten systematycznie rośnie.

Zmianę średniej liczby dzieci w oddziale w przedszkolach miejskich prezentuje poniższy wykres (rys. 3).

Rys. 3.

**Średnia liczba dzieci w oddziale w przedszkolach miejskich
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

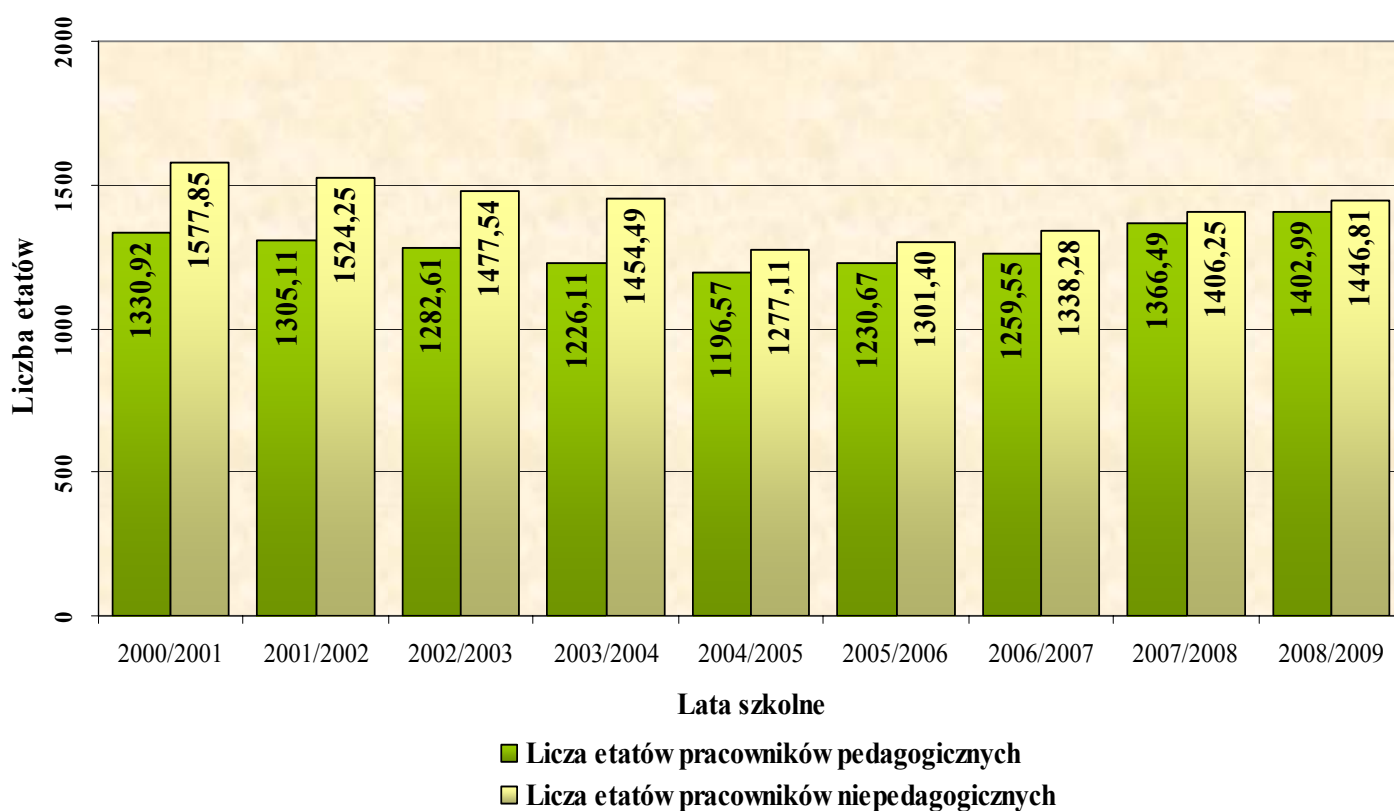
Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.1.2. Zatrudnienie w przedszkolach miejskich

W roku szkolnym 2008/2009³ w przedszkolach miejskich zorganizowanych było 1402,99 etatów pedagogicznych oraz 1446,81 etatów niepedagogicznych. Poniższe zestawienie (rys. 4) ilustruje zmiany liczby etatów w przedszkolach miejskich w ujęciu historycznym.

Rys. 4.

Liczba etatów pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych w przedszkolach miejskich w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

a) pracownicy pedagogiczni

W roku szkolnym 2008/2009 w przedszkolach miejskich zatrudnionych było 1606 nauczycieli (na 1402,99 etatach), w tym:

- 428 – nauczycieli dyplomowanych,
- 625 – mianowanych,

³ W roku szkolnym 2009/2010 zorganizowanych jest 1472,81 etatów pedagogicznych oraz 1463,16 etatów

- 354 – kontraktowych,
- 199 – stażystów.

Zmieniającą się w kolejnych latach szkolnych liczbę etatów pracowników pedagogicznych w odniesieniu do liczby oddziałów w przedszkolach miejskich ilustruje poniższy wykres. Zestawienie wskazuje na znaczny wzrost liczby etatów pedagogicznych w przedszkolach miejskich począwszy od roku szkolnego 2007/2008. Zwiększenie tej liczby spowodowane jest wzrostem zatrudnienia specjalistów w przedszkolach miejskich (z uwagi na zorganizowane oddziały specjalne, oddziały integracyjne oraz realizowane innowacje pedagogiczne), jak również wydłużeniem czasu pracy przedszkoli.

Powyższą tendencję obrazuje rys. 5.

Rys. 5.

**Średnia liczba etatów pedagogicznych na oddział w przedszkolach miejskich
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

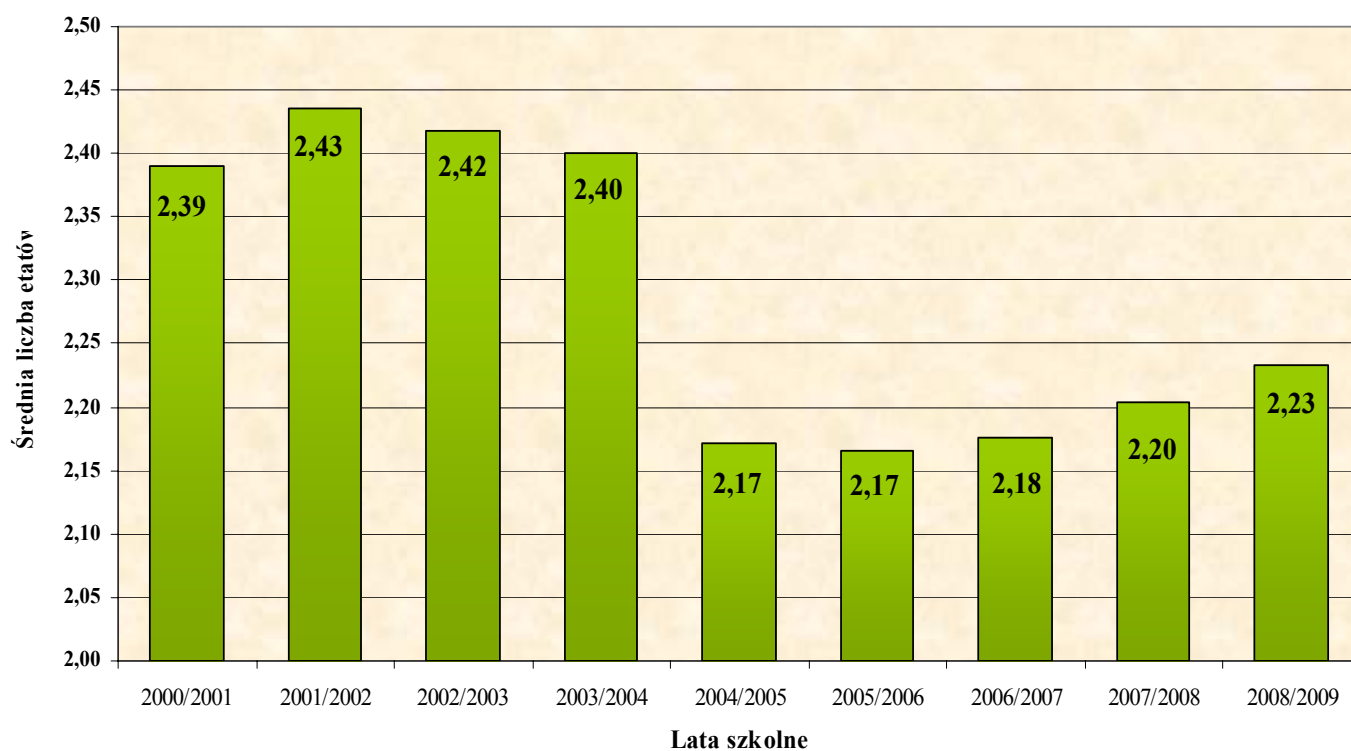
b) pracownicy niepedagogiczni

niepedagogicznych

Zmieniającą się w kolejnych latach szkolnych liczbę etatów pracowników niepedagogicznych w odniesieniu do liczby oddziałów w przedszkolach miejskich ilustruje w ujęciu graficznym poniższy wykres.

Rys. 6.

**Średnia liczba etatów niepedagogicznych na oddział w przedszkolach miejskich
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.2. SZKOŁY PODSTAWOWE

2.2.2.1. Informacje ogólne

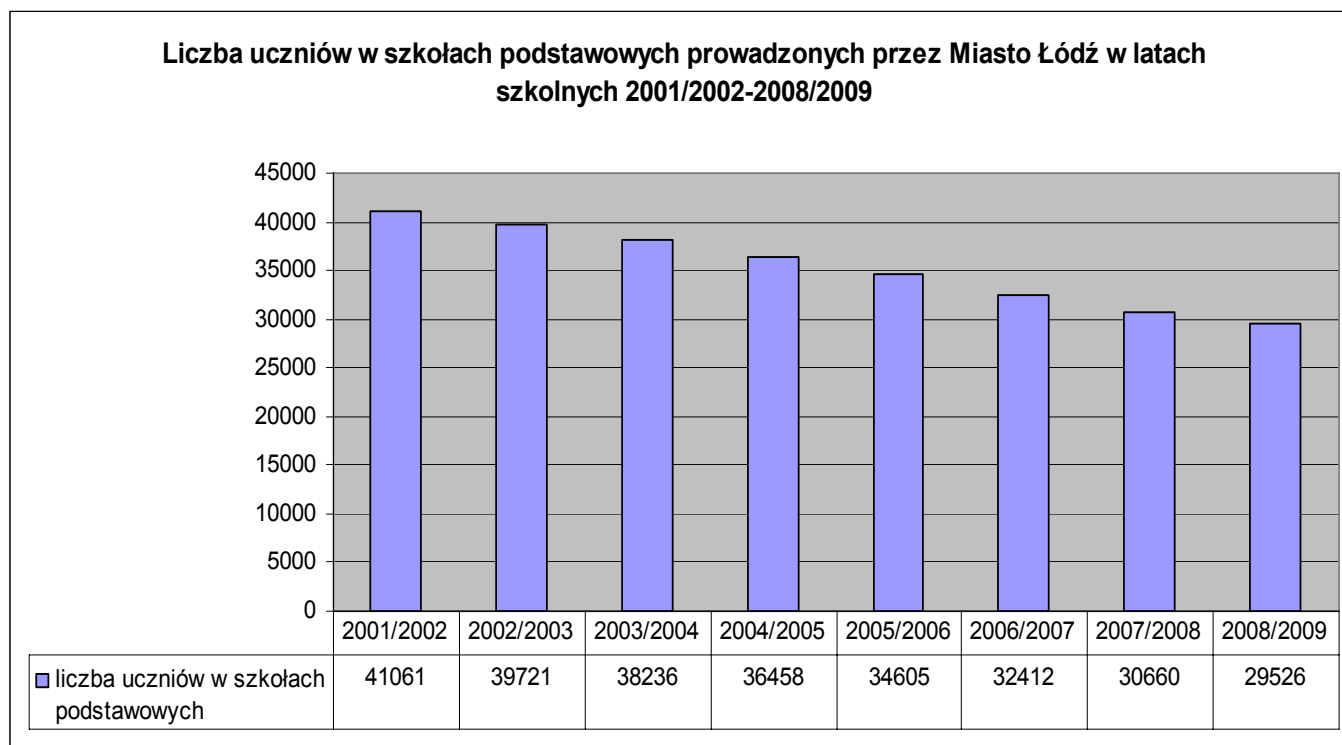
W roku szkolnym 2008/2009 Miasto Łódź prowadziło 87⁴ ogólnodostępnych szkół podstawowych. Z tej liczby 86 szkół funkcjonuje jako samodzielne jednostki organizacyjne, a jedna szkoła podstawowa (SP nr 67) wchodzi w skład Zespołu Szkół Integracyjnych nr 1.

Wśród 87 szkół podstawowych Miasto prowadziło:

- 7 szkół z klasami integracyjnymi (łącznie 62 oddziały), do których uczęszczało 303 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 6 szkół z klasami sportowymi (łącznie 30 oddziałów), do których uczęszczało 708 uczniów trenujących następujące dyscypliny sportu: gimnastyka sportowa, gimnastyka artystyczna, łyżwiarstwo figurowe, pływanie, lekka atletyka.

W roku szkolnym 2008/2009 do szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto uczęszczało 29 526 uczniów. Poniższe zestawienie prezentuje w ujęciu porównawczym liczbę uczniów w kolejnych latach szkolnych.

Rys. 7.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Poniższe zestawienie przedstawia w ujęciu historycznym zmiany w zakresie liczby szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto, ze wskazaniem liczby oddziałów i liczby uczniów szkół podstawowych w kolejnych latach szkolnych.

⁴ W roku szkolnym 2009/2010 bez zmian.

Tab.11.

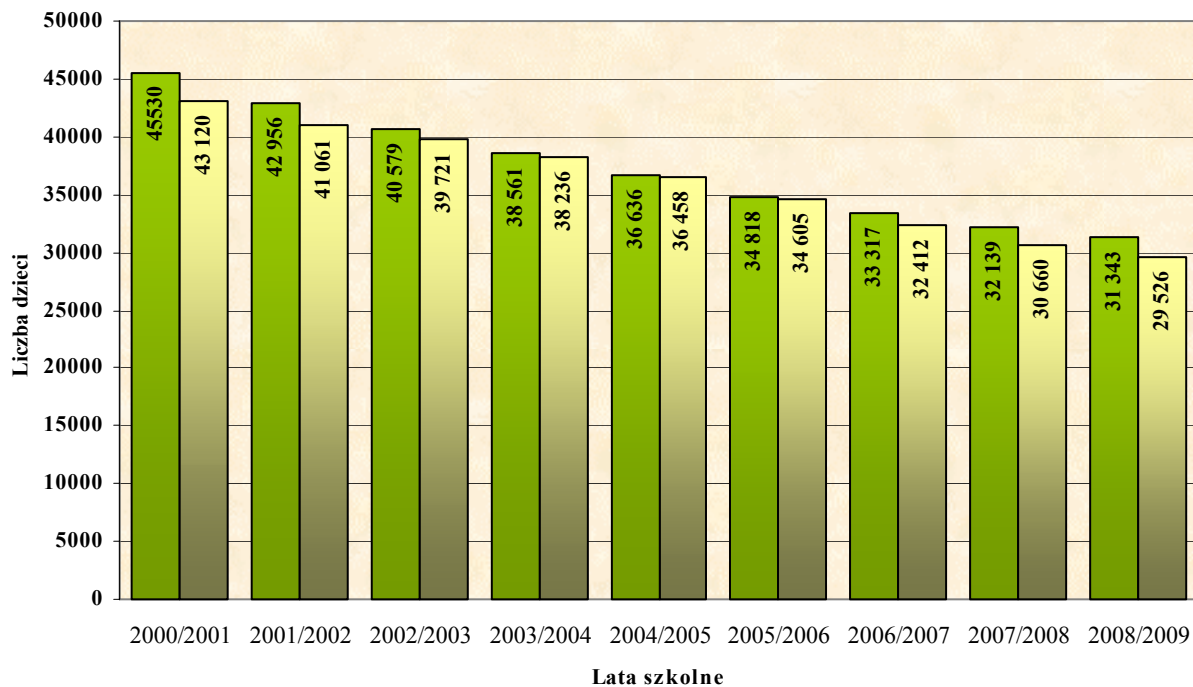
Rok szkolny	Liczba szkół podstawowych	Liczba funkcjonujących oddziałów	Liczba dzieci w szkołach podstawowych
2000/2001	99	1694	43 120
2001/2002	92	1628	41 061
2002/2003	92	1561	39 721
2003/2004	92	1506	38 236
2004/2005	87	1443	36 458
2005/2006	87	1387	34 605
2006/2007	87	1333	32 412
2007/2008	87	1295	30 660
2008/2009	87	1261	29 526

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Zmieniającą się liczbę dzieci uczęszczających do szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź w relacji do populacji łódzkich dzieci w wieku 7-12 lat ilustruje rys. 8.

Rys. 8.

**Liczba uczniów w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź
w stosunku do populacji dzieci w wieku 7-12 lat w Łodzi
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

■ Liczba dzieci w wieku 7-12 lat

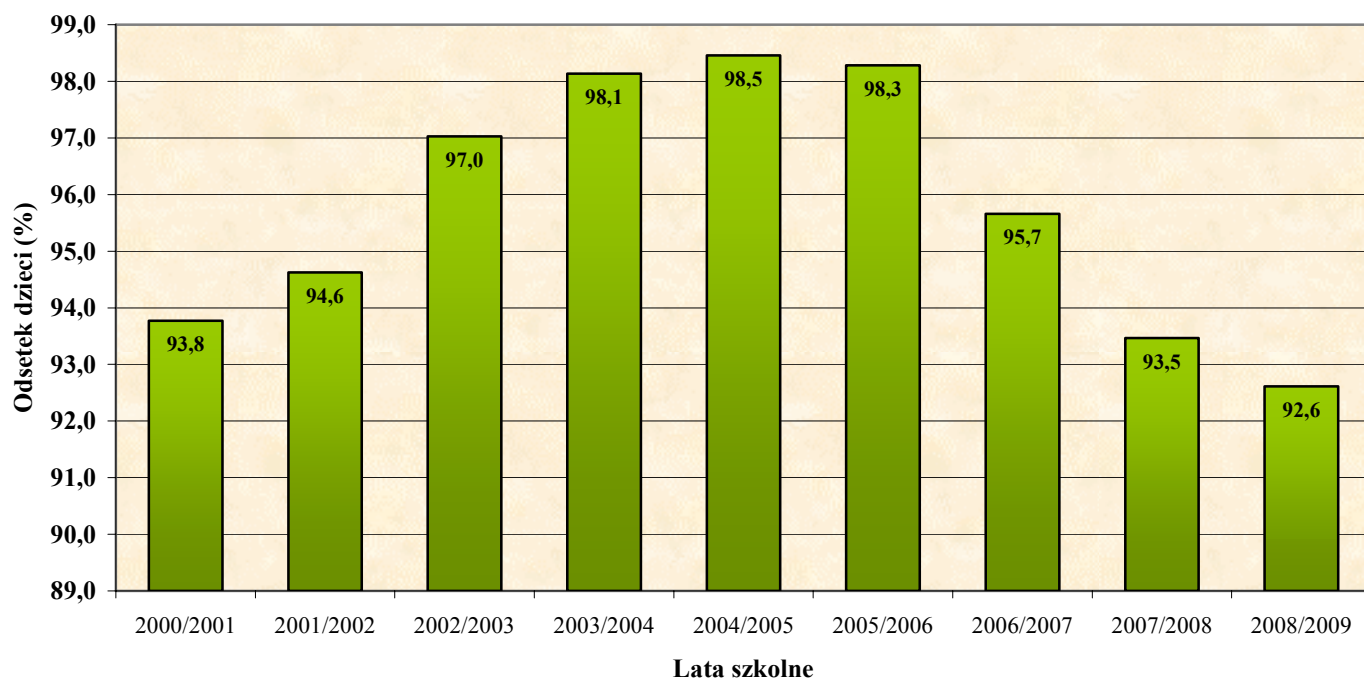
■ Liczba uczniów w szkołach podstawowych

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi

W ujęciu procentowym powyższe zestawienie przedstawia się następująco:

Rys. 9.

**Odsetek dzieci uczęszczających do szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto
Łódź w stosunku do populacji dzieci w wieku 7-12 lat w Łodzi
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Zmianę średniej liczby uczniów w oddziale w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź prezentuje tabela nr 12 oraz rys. 10.

Tab. 12.

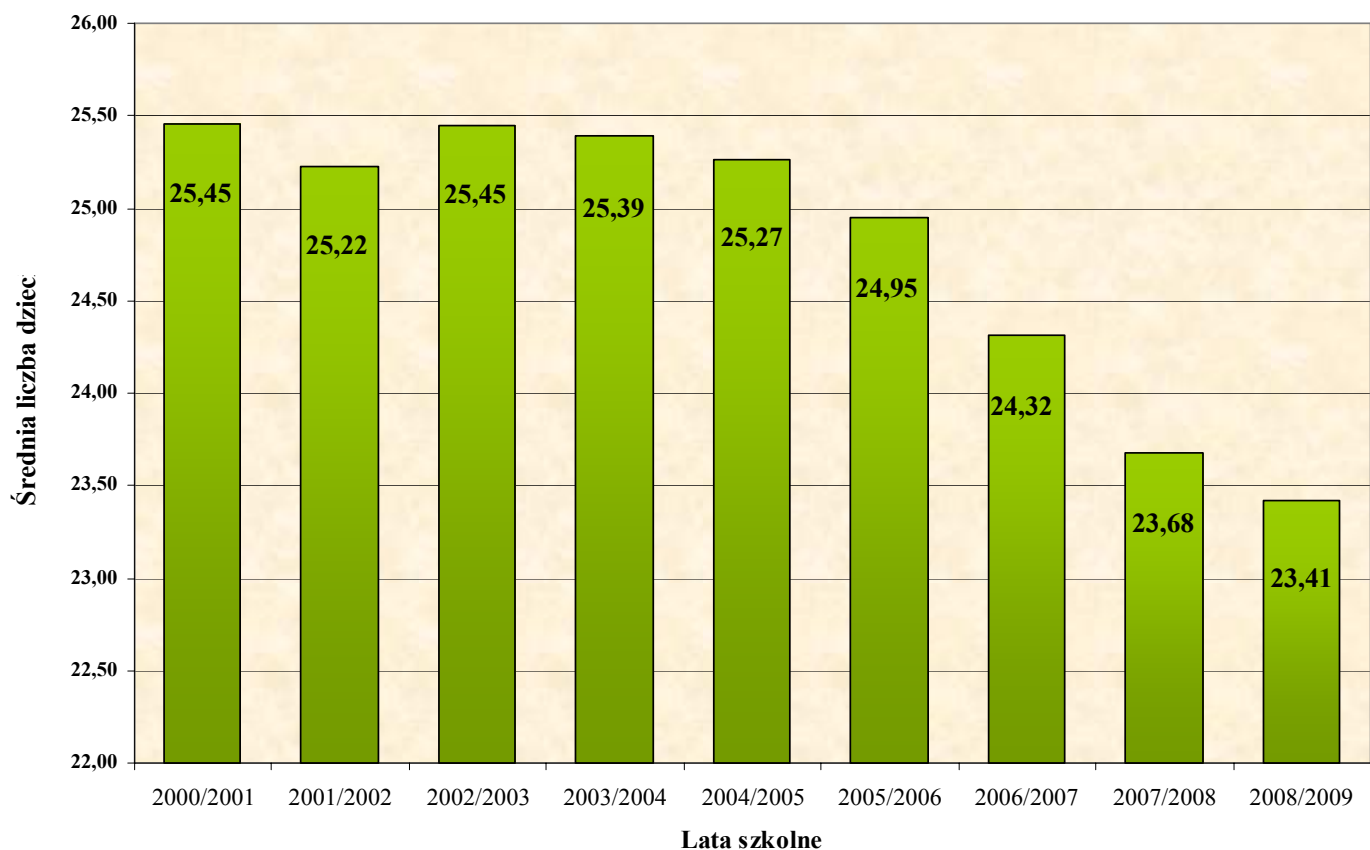
Rok szkolny	Liczba uczniów w szkołach podstawowych	Liczba oddziałów w szkołach podstawowych	Średnia liczba uczniów w oddziale
2000/2001	43 120	1694	25,45
2001/2002	41 061	1628	25,22
2002/2003	39 721	1561	25,45
2003/2004	38 236	1506	25,39
2004/2005	36 458	1443	25,27
2005/2006	34 605	1387	24,95
2006/2007	32 412	1333	24,32
2007/2008	30 660	1295	23,68

2008/2009	29 526	1261	23,41
-----------	--------	------	-------

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 10.

Średnia liczba dzieci w oddziale w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.2.2. Zatrudnienie w szkołach podstawowych

W roku szkolnym 2008/2009⁵ w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź utworzonych było 2803,64 etatów pedagogicznych oraz 1070,26 etatów niepedagogicznych. Tabela nr 10 przedstawia zmiany liczby etatów w szkołach podstawowych w ujęciu historycznym, z uwzględnieniem zatrudnionych na etatach szkół podstawowych pedagogów, psychologów i logopedów.

Tab. 13.

⁵ W roku szkolnym 2009/2010 utworzonych jest 2787,78 etatów pedagogicznych oraz 1070,60 etatów niepedagogicznych.

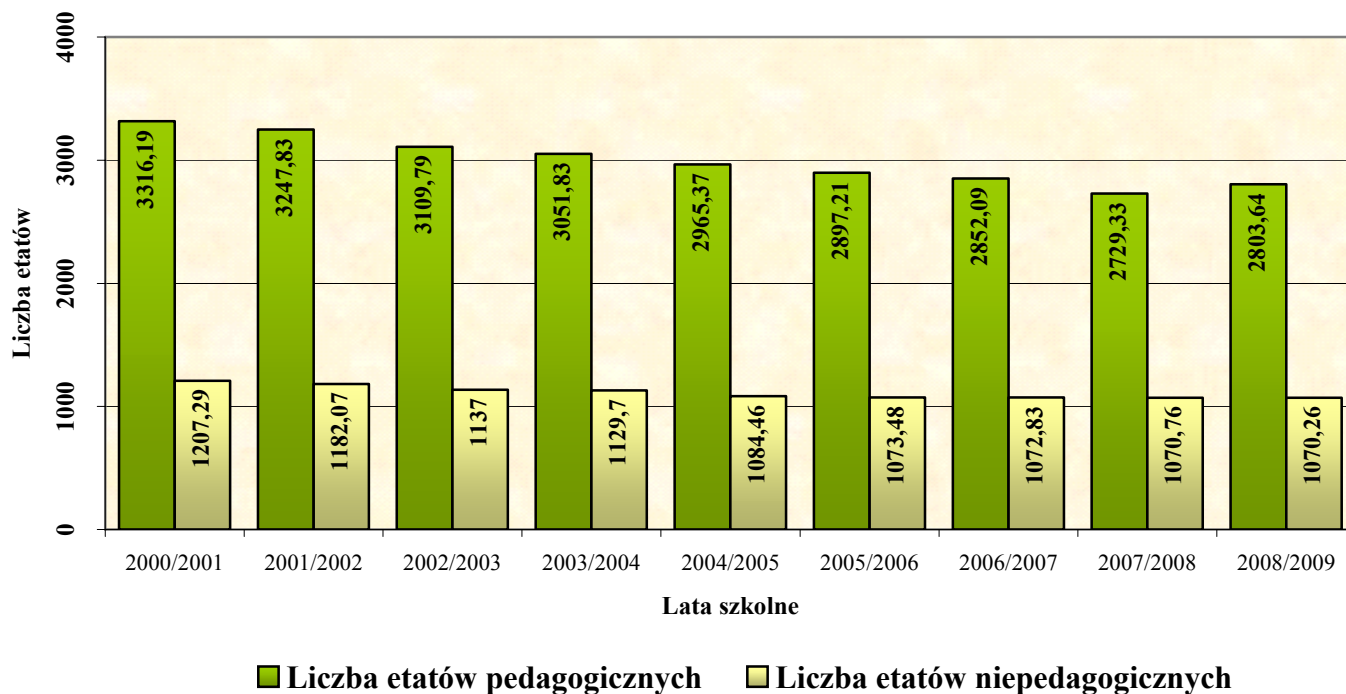
rok szkolny	Liczba etatów pedagogicznych	w tym:			Liczba etatów niepedagogicznych
		pedagogów	psychologów	logopedów	
2000/2001	3316,19	85,75	0	0	1207,29
2001/2002	3247,83	82,7	0	0	1182,07
2002/2003	3109,79	81,9	0	0	1137
2003/2004	3051,83	84,8	1	1,72	1129,7
2004/2005	2965,37	84,43	1	4,25	1084,46
2005/2006	2897,21	84,38	4	4,89	1073,48
2006/2007	2852,09	85,3	4	5,44	1072,83
2007/2008	2729,33	86,98	5	7,64	1070,76
2008/2009	2803,64	84,71	6	8,08	1070,26

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

W formie graficznej powyższe zestawienie przedstawia się następująco (na wykresie nie wyodrębniono oddzielnie psychologów, pedagogów i logopedów ze względu na mały odsetek tej grupy w ogólnej liczbie pracowników pedagogicznych).

Rys. 11.

Liczba etatów pedagogicznych i niepedagogicznych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

a) pracownicy pedagogiczni

W roku szkolnym 2008/2009 w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź zatrudnionych było 2941 nauczycieli (przy 2803,64 etatach), w tym:

1) według stopnia awansu zawodowego:

- 1021 nauczycieli dyplomowanych,
- 1206 mianowanych,
- 616 kontraktowych
- 98 stażystów;

2) według poziomu wykształcenia

- 2814 z wykształceniem wyższym z przygotowaniem pedagogicznym,
- 87 z wykształceniem wyższym zawodowym,
- 40 z wykształceniem średnim pedagogicznym.

b) pracownicy niepedagogiczni

Tab. 14.

Rok szkolny	Liczba etatów niepedagogicznych w szkołach podstawowych	Liczba oddziałów w szkołach podstawowych	Średnia liczba etatów na oddział
2000/2001	1207,29	1694	0,71
2001/2002	1182,07	1628	0,73
2002/2003	1137	1561	0,73
2003/2004	1129,7	1506	0,75
2004/2005	1084,46	1443	0,75
2005/2006	1073,48	1387	0,77
2006/2007	1072,83	1333	0,80
2007/2008	1070,76	1295	0,83
2008/2009	1070,26	1261	0,85

Źródło: dane Wydziału Edukacji UME

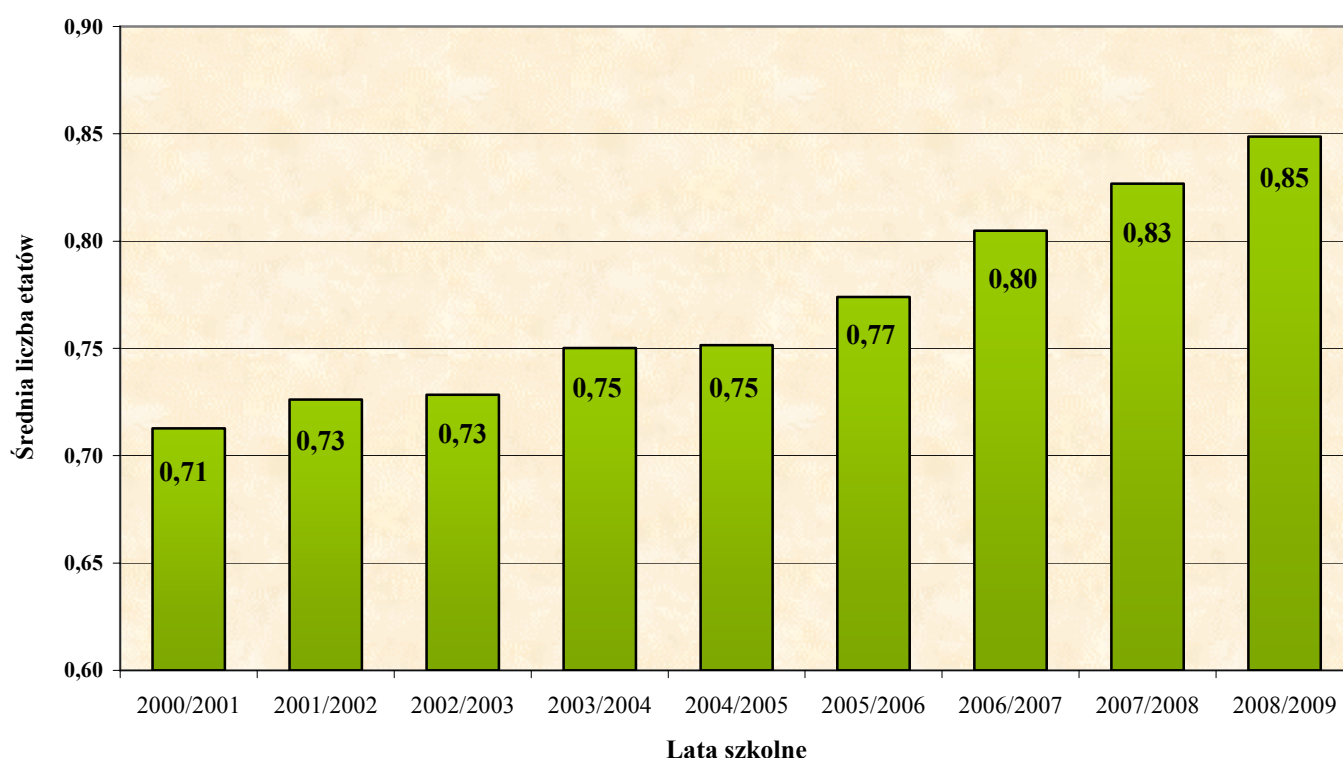
Powyższa tabela przedstawia stan zatrudnienia pracowników administracji i obsługi na przełomie ostatnich 9 lat. Z analizy danych wynika, iż liczba tych pracowników zmniejszyła się o 137,03 etatów. Spadek zatrudnienia wiązał się m.in. z modernizacją bazy szkół, tj. likwidacją kotłowni węglowych, a co za tym idzie etatów palaczy, zakładaniem monitoringów w szkołach i likwidacją etatów dozorców nocnych.

W porównaniu z rokiem szkolnym 2000/2001 liczba oddziałów w szkołach podstawowych spadła o 26%, a pracowników administracji i obsługi o 11,4%. Spadek

zatrudnienia nie jest tak dynamiczny jak spadek liczby oddziałów, jednak jest to uwarunkowane zadaniami związanymi z administrowaniem budynkami, koniecznością zapewnienia uczniom właściwych warunków BHP, dekapitalizacją majątku i zwiększonym zakresem prac naprawczo-remontowych

Rys. 12.

Średnia liczba etatów niepedagogicznych na oddział w szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Łódź w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UML

2.2.3. PUBLICZNE GIMNAZJA

2.2.3.1. Informacje ogólne

W roku szkolnym 2008/2009 Miasto Łódź prowadziło 47⁶ ogólnodostępnych gimnazjów. Z tej liczby 40 gimnazjów funkcjonuje jako samodzielne jednostki organizacyjne, 6 gimnazjów wchodzi w skład zespołów szkół ogólnokształcących, a jedno gimnazjum (Publiczne Gimnazjum nr 47) wchodzi w skład Zespołu Szkół Integracyjnych nr 1.

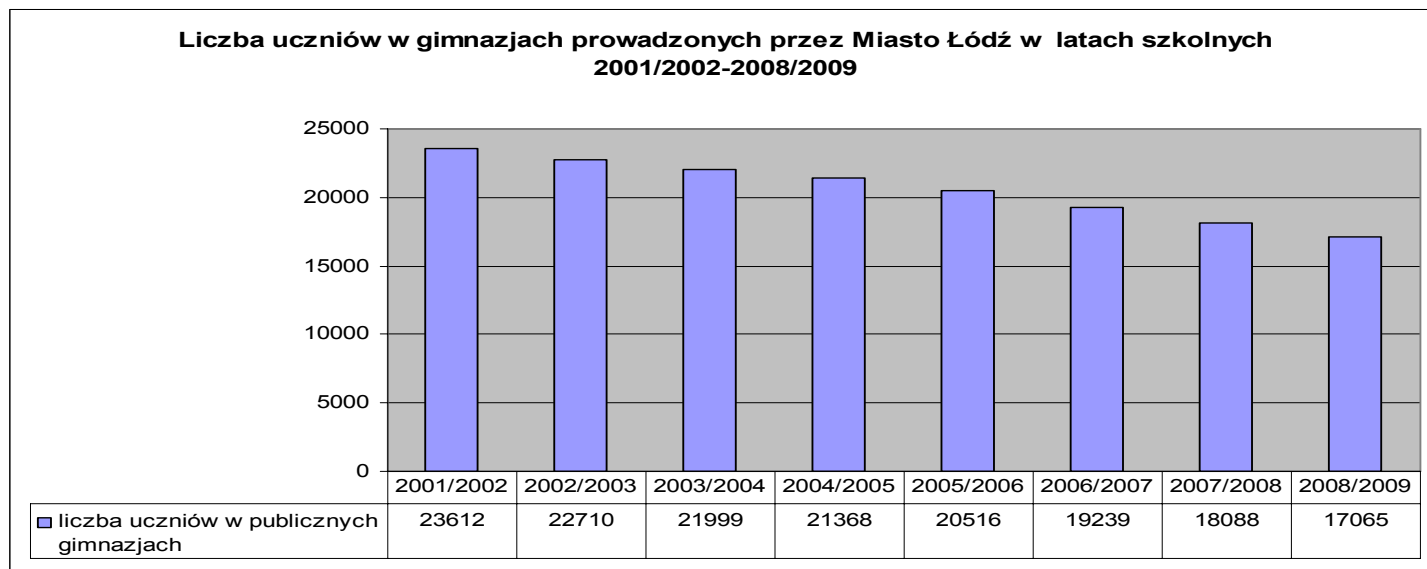
Wśród 47 gimnazjów Miasto prowadziło:

- 5 gimnazjów z klasami integracyjnymi (łącznie 22 oddziały), do których uczęszczało 110 uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
- 13 gimnazjów z klasami sportowymi (łącznie 36 oddziałów), do których uczęszczało 890 uczniów trenujących następujące dyscypliny sportu: pływanie, lekka atletyka, siatkówka, koszykówka, piłka ręczna, tenis stołowy, judo, unihokej,
- 5 gimnazjów z klasami dwujęzycznymi, w tym:
Publiczne Gimnazjum nr 43 – język niemiecki
Publiczne Gimnazjum nr 46 – język francuski
Publiczne Gimnazjum nr 28 – język francuski
Publiczne Gimnazjum nr 17 – język angielski
Publiczne Gimnazjum nr 44 – język angielski.

⁶ W roku szkolnym 2009/2010 bez zmian.

W roku szkolnym 2008/2009 do gimnazjów prowadzonych przez Miasto Łódź uczęszczało 17 065⁷ uczniów. Poniższe zestawienie ilustruje zmiany liczby uczniów gimnazjów w kolejnych latach szkolnych, począwszy od roku szkolnego 2001/2002.

Rys. 13.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Tabela nr 15 przedstawia w ujęciu historycznym zmiany w zakresie liczby gimnazjów prowadzonych przez Miasto, ze wskazaniem liczby oddziałów i liczby uczniów gimnazjów w kolejnych latach szkolnych.

Tab. 15.

Rok szkolny	Liczba gimnazjów prowadzonych przez Miasto Łódź	Liczba funkcjonujących oddziałów	Liczba uczniów w gimnazjach
2000/2001	48	612	16 692
2001/2002	48	870	23 612
2002/2003	48	811	22 710
2003/2004	48	777	21 999
2004/2005	48	740	21 368
2005/2006	48	726	20 516
2006/2007	47	699	19 239
2007/2008	47	677	18 088
2008/2009	47	643	17 065

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

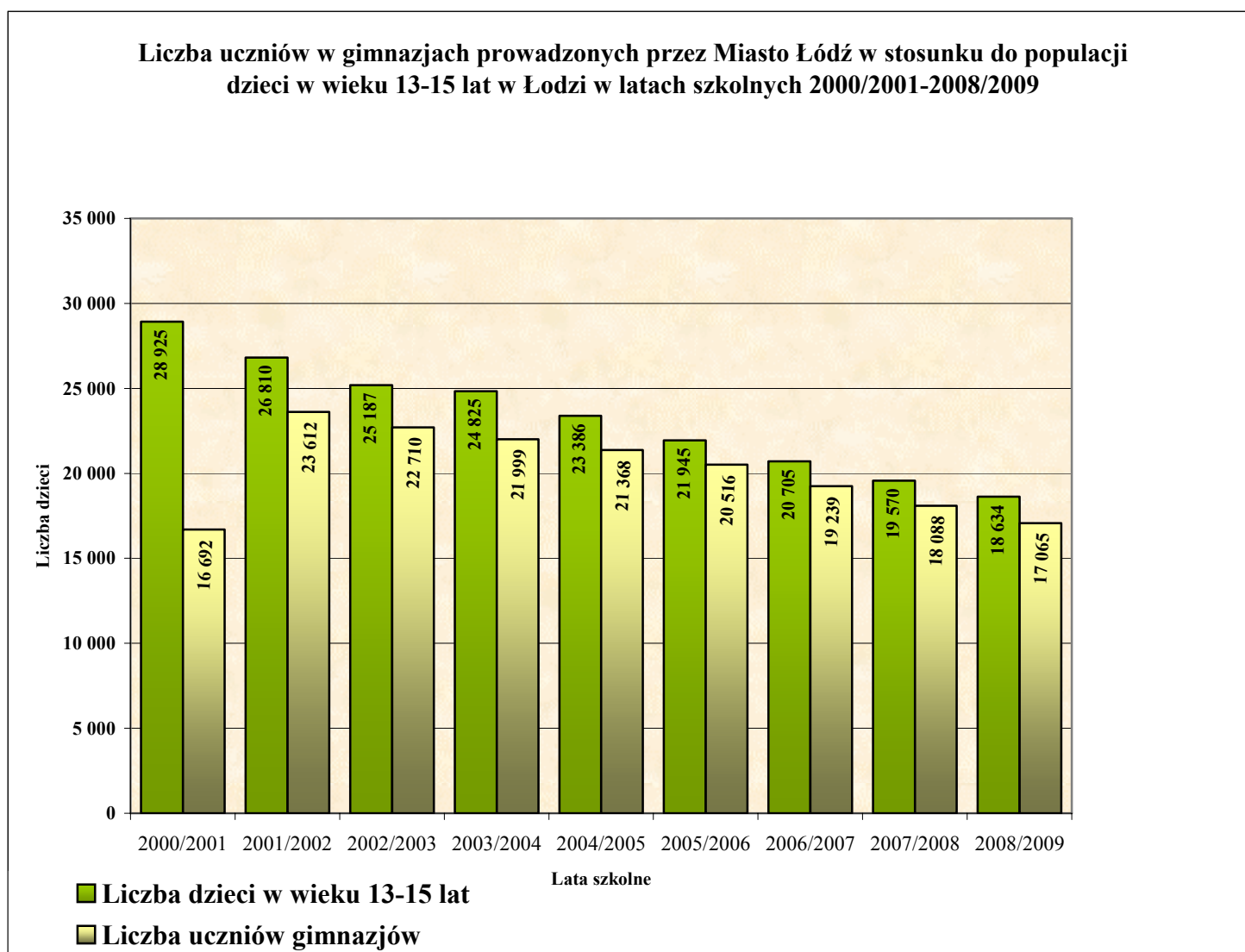
Analizując dane dotyczące liczby uczniów w gimnazjach w stosunku do populacji

⁷ W roku szkolnym 2009/2010 - 16 032 uczniów.

widoczną różnicę zaobserwować można w roku 2000/2001. Ma to bezpośredni związek z reformą systemu edukacji i utworzeniem gimnazjów. Był to pierwszy rok funkcjonowania nowej struktury szkolnej, a liczba uczniów gimnazjów stanowiła jedynie jeden rocznik całego cyklu edukacyjnego. Począwszy od roku szkolnego 2001/2002 zaobserwować można systematyczny spadek liczby uczniów, w ciągu ostatnich ośmiu lat liczba gimnazjalistów spadła o ponad 27%

Zmieniającą się liczbę uczniów gimnazjów prowadzonych przez Miasto Łódź w relacji do populacji łódzkich dzieci w wieku 13-15 lat ilustruje rys. 14.

Rys. 14.

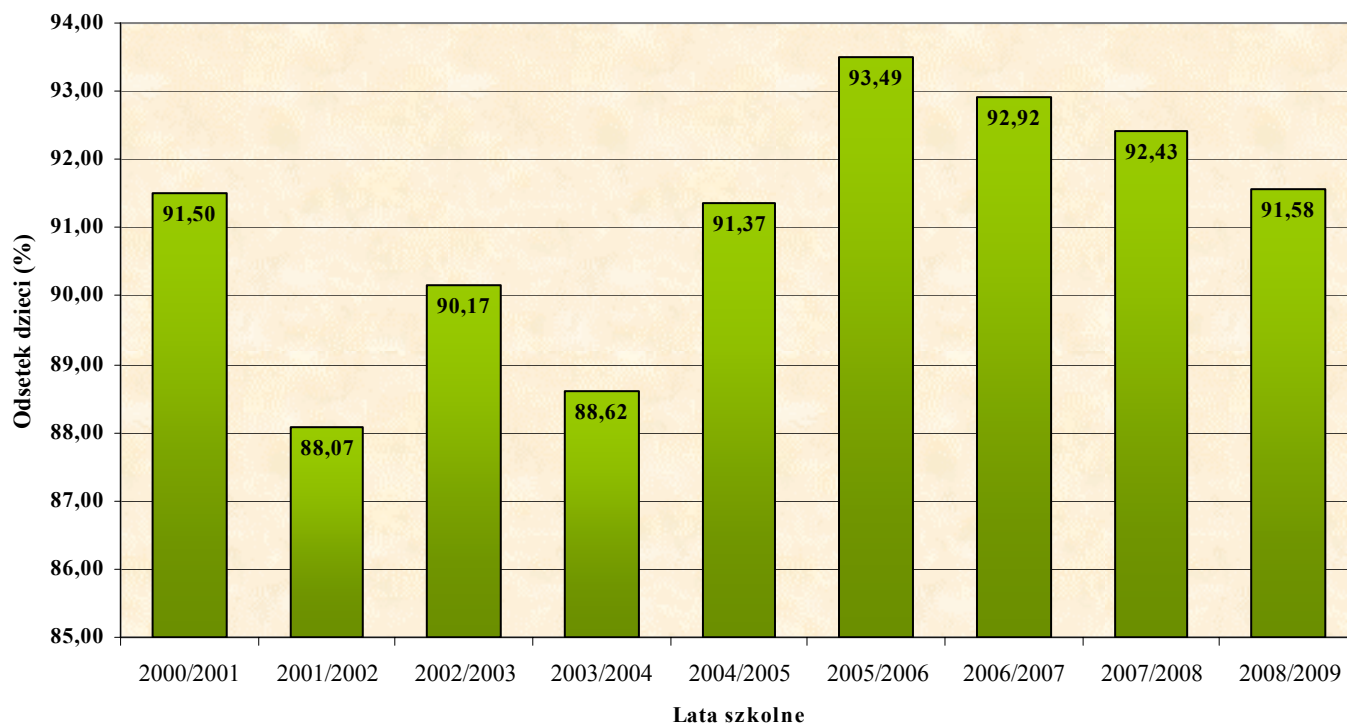

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi

W ujęciu procentowym powyższe zestawienie przedstawia się następująco.

Rys. 15.

**Odsetek dzieci uczęszczających do gimnazjów prowadzonych przez Miasto Łódź
w stosunku do populacji dzieci w wieku 13-15 lat w Łodzi
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Zmianę średniej liczby uczniów w oddziale w gimnazjach prowadzonych przez Miasto Łódź ilustruje tabela nr 16 oraz rys. 16.

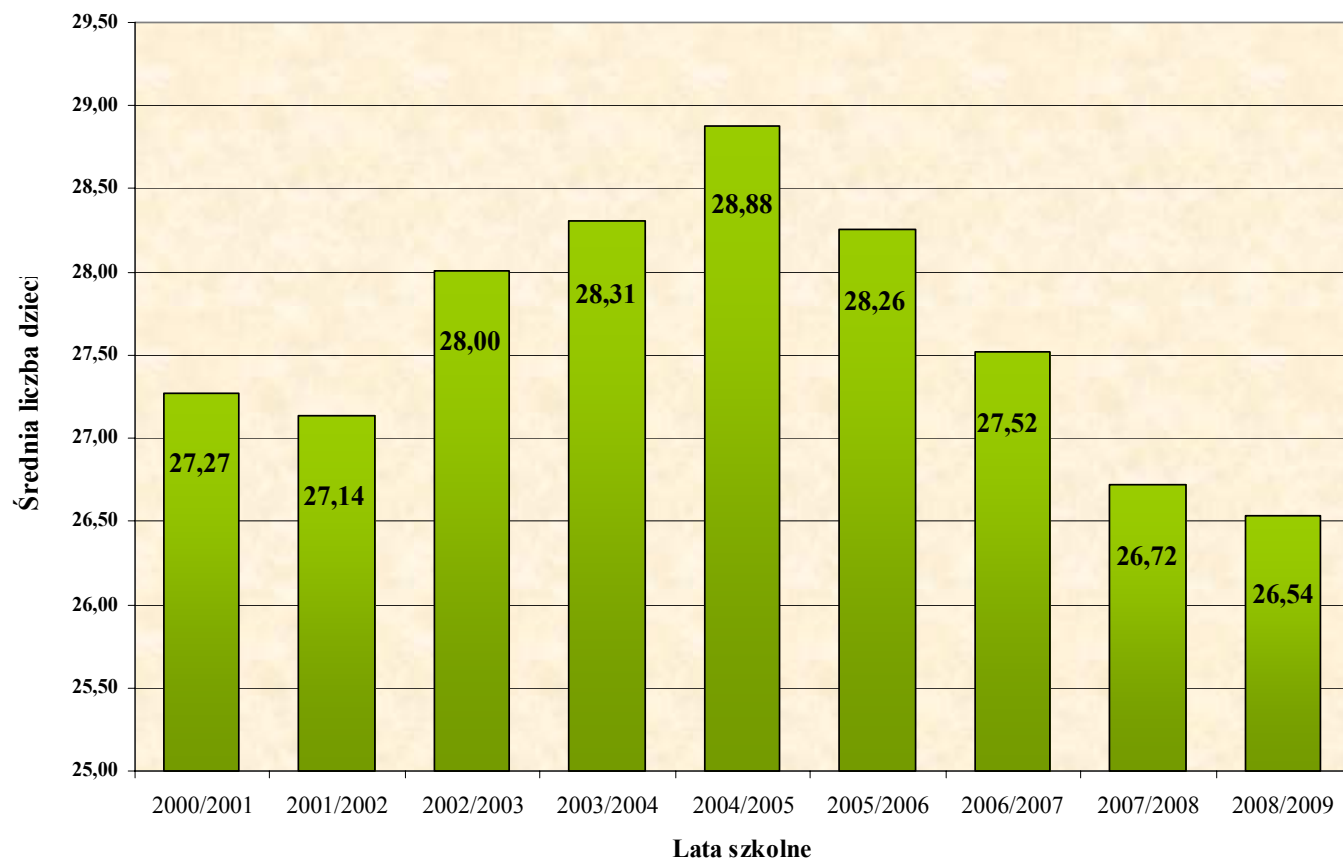
Tab. 16.

Rok szkolny	Liczba dzieci w gimnazjach	Liczba oddziałów w gimnazjach	Średnia liczba dzieci w oddziale
2000/2001	16 692	612	27,27
2001/2002	23 612	870	27,14
2002/2003	22 710	811	28,00
2003/2004	21 999	777	28,31
2004/2005	21 368	740	28,88
2005/2006	20 516	726	28,26
2006/2007	19 239	699	27,52
2007/2008	18 088	677	26,72
2008/2009	17 065	643	26,54

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 16.

**Średnia liczba dzieci na oddział w publicznych gimnazjach
w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009**

2.2.3.2. Zatrudnienie w gimnazjach

W roku szkolnym 2008/2009 w gimnazjach prowadzonych przez Miasto Łódź zorganizowanych było 1540,67⁸ etatów pedagogicznych oraz 513,78 etatów niepedagogicznych. Tabela nr 17 przedstawia zmiany liczby etatów w gimnazjach w ujęciu historycznym.

Tab. 17.

⁸ W roku 2009/2010 bez zmian.

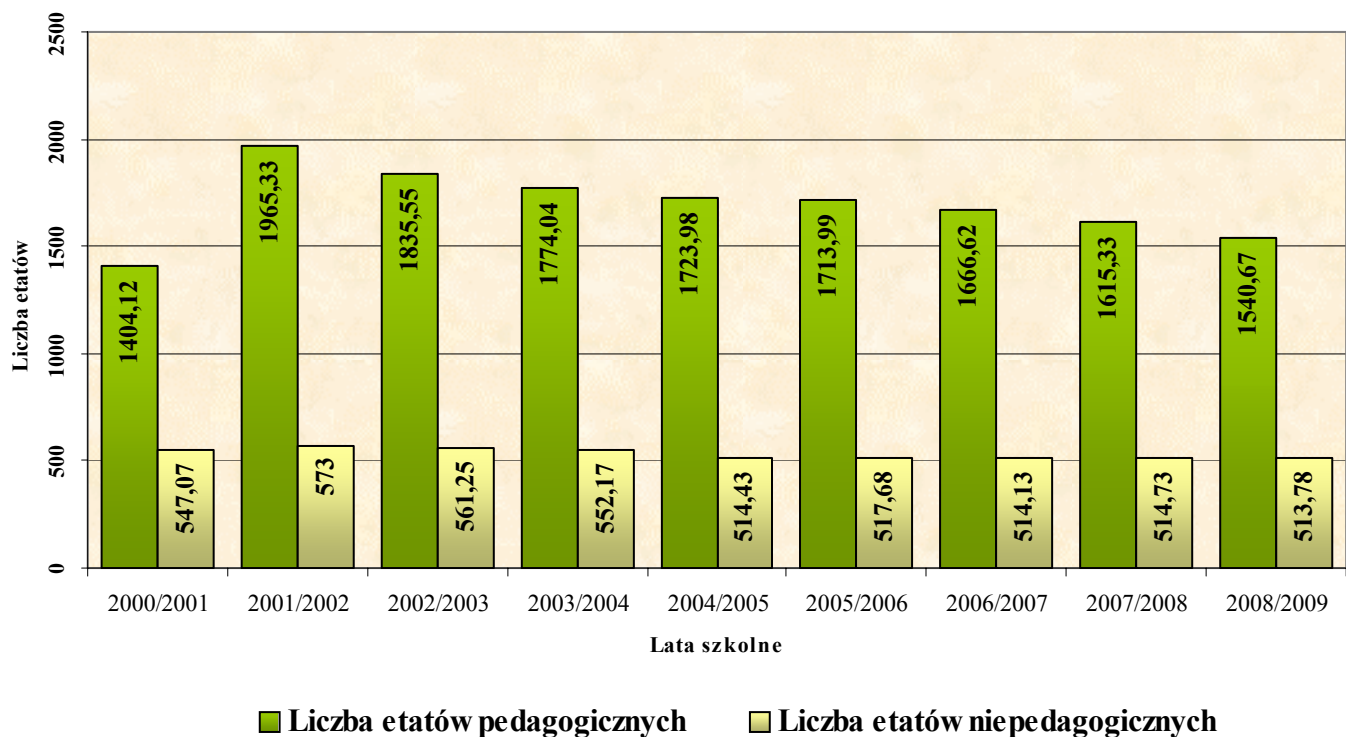
rok szkolny	Liczba etatów pedagogicznych	w tym:			Liczba etatów niepedagogicznych
		pedagogów	psychologów	logopedów	
2000/2001	1404,12	43	0	0	547,07
2001/2002	1965,33	47,5	0	0	573
2002/2003	1835,55	46,85	0	0	561,25
2003/2004	1774,04	47,71	0	0	552,17
2004/2005	1723,98	49,49	0,5	0,33	514,43
2005/2006	1713,99	48,72	4,22	0,83	517,68
2006/2007	1666,62	47,72	4,22	1,52	514,13
2007/2008	1615,33	46,84	5,22	2	514,73
2008/2009	1540,67	49,01	6	2,06	513,78

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

W ujęciu graficznym powyższe zestawienie przedstawia się następująco (na wykresie nie wyodrębniono oddzielnie psychologów, pedagogów i logopedów ze względu na mały odsetek tej grupy w ogólnej liczbie pracowników pedagogicznych):

Rys. 17.

Liczba etatów pedagogicznych i niepedagogicznych w gimnazjach prowadzonych przez Miasto Łódź w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

a) pracownicy pedagogiczni

W roku szkolnym 2008/2009 w gimnazjach prowadzonych przez Miasto Łódź zatrudnionych było 1680⁹ nauczycieli, w tym:

1) według stopnia awansu zawodowego:

- 591 nauczycieli dyplomowanych,
- 711 mianowanych,
- 329 kontraktowych,
- 49 stażystów;

2) według poziomu wykształcenia:

- 1633 z wykształceniem wyższym z przygotowaniem pedagogicznym,
- 37 z wykształceniem wyższym zawodowym,
- 10 z wykształceniem średnim pedagogicznym.

b) pracownicy niepedagogiczni

Tab. 18.

Rok szkolny	Liczba etatów niepedagogicznych w gimnazjach	Liczba oddziałów w gimnazjach	Średnia liczba etatów na oddział
2000/2001	547,07	612	0,89
2001/2002	573	870	0,66
2002/2003	561,25	811	0,69
2003/2004	552,17	777	0,71
2004/2005	514,43	740	0,70
2005/2006	517,68	726	0,71
2006/2007	514,13	699	0,74
2007/2008	514,73	677	0,76
2008/2009	513,78	643	0,80

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

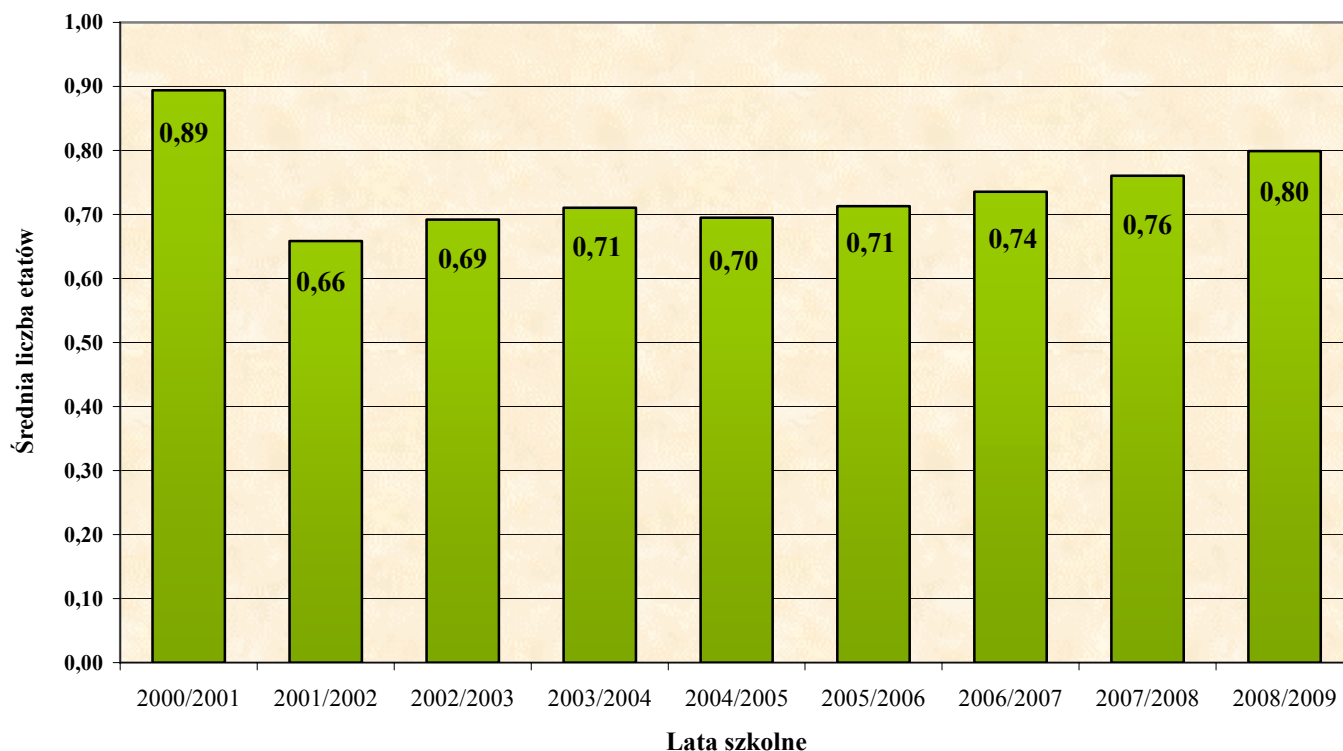
Z analizy danych ujętych w tabeli wynika, iż w roku szkolnym 2001/2002 nastąpił duży wzrost liczby etatów pracowników administracji i obsługi (o 25,93 etatów). Wiązało się to ze zmianą struktury szkół i powstaniem gimnazjów. W roku poprzedzającym, tj. 2000/2001, część zadań administracyjno-obługowych realizowały szkoły podstawowe, na bazie których powstały gimnazja. Począwszy od roku szkolnego 2002/2003 obserwuje się systematyczny spadek liczby etatów pracowników administracji i obsługi. Do chwili obecnej

⁹ W roku szkolnym 2009/2010 – 1721 nauczycieli.

jest to spadek o ponad 59 etatów, tj. o ponad 10%. Nie jest to spadek tak dynamiczny, jak w przypadku zmniejszającej się liczby oddziałów, których liczba w ciągu ostatnich ośmiu lat zmniejszyła się o 26%, ma to związek z zadaniami związanymi z administrowaniem budynkami oraz koniecznością zapewnienia uczniom i nauczycielom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki i pracy.

Rys. 18.

Średnia liczba etatów niepedagogicznych na oddział w gimnazjach prowadzonych przez Miasto Łódź w latach szkolnych 2000/2001 - 2008/2009

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.4. SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE

Z uwagi na złożoność problematyki kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym, analiza tego zakresu zadań oświatowych Miasta została przedstawiona w nieco innym ujęciu niż przyjęte dla omówienia sytuacji w przedszkolach miejskich oraz w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez Miasto.

2.2.4.1. Informacje ogólne

W roku szkolnym 2008/2009 Miasto Łódź prowadziło 105 szkół ponadgimnazjalnych różnych typów, w tym: 38 liceów ogólnokształcących (z tej liczby 26 liceów funkcjonuje jako samodzielne jednostki organizacyjne, 6 liceów wchodzi w skład zespołów szkół ogólnokształcących, 6 liceów wchodzi w skład zespołów szkół ponadgimnazjalnych), 20 liceów profilowanych, 18 techników, 15 zasadniczych szkół zawodowych oraz 14 szkół policealnych (zarówno licea profilowane, jak i technika, zasadnicze szkoły zawodowe oraz szkoły policealne działają w ramach struktur odpowiednich zespołów szkół ponadgimnazjalnych – nie funkcjonują jako samodzielne jednostki organizacyjne). Szkoły ponadgimnazjalne działają jako 54 samodzielne jednostki.

W roku szkolnym 2008/2009 w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź naukę pobierało łącznie 23 207 uczniów. Liczbę uczniów w poszczególnych typach szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2008/2009 przedstawia poniższa tabela.

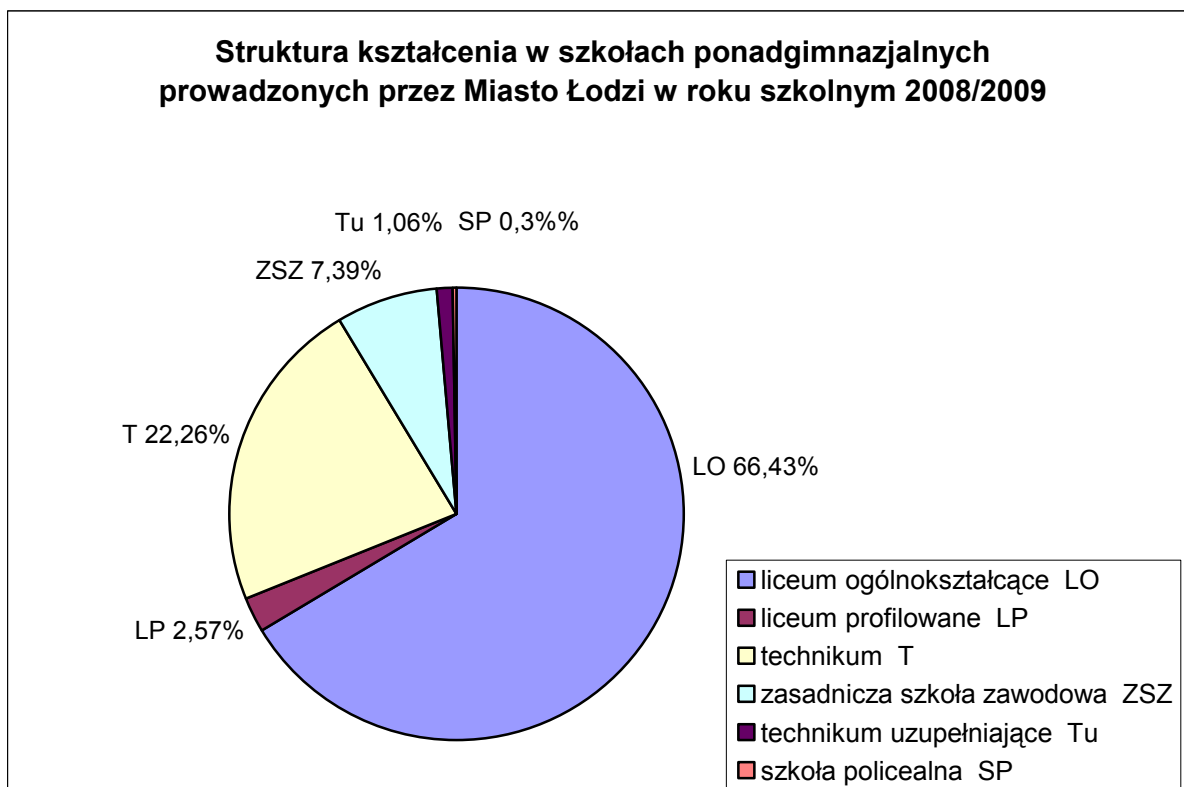
Tab. 19.

Rok szkolny	Typ szkoły	Liczba	Liczba uczniów	Udział w liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych [%]
2008/2009	Liceum ogólnokształcące samodzielne	26	12541	54,04
	Liceum ogólnokształcące w ZSO	6	1860	8,01
	Liceum ogólnokształcące w ZSP	6	1015	4,37
	Suma LO	38	15416	66,43
	Liceum profilowane	20	596	2,57
	Technikum	21	5166	22,26
	Zasadnicza szkoła zawodowa	15	1715	7,39
	Technikum uzupełniające	10	245	1,06
	Szkoła policealna	14	69	0,30

Źródło: dane Wydziału Edukacji UMŁ

Procentowy udział szkół różnych typów w strukturze kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym w Mieście obrazuje wykres (rys. 19).

Rys. 19.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Dane demograficzne i przewidywana liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź do roku 2015.

Przewidywany nabór do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych i przewidywaną liczbę uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź w latach 2009 - 2015 obliczono wykorzystując dane Urzędu Statystycznego w Łodzi o liczbie urodzeń w latach 1988–1999 oraz dane z ostatnich 5 lat dotyczące liczby przyjętych do szkół ponadgimnazjalnych Miasta Łódź oraz liczby uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych.

Liczba przyjętych i liczba uczniów systematycznie maleje, średnio o 5% rocznie.

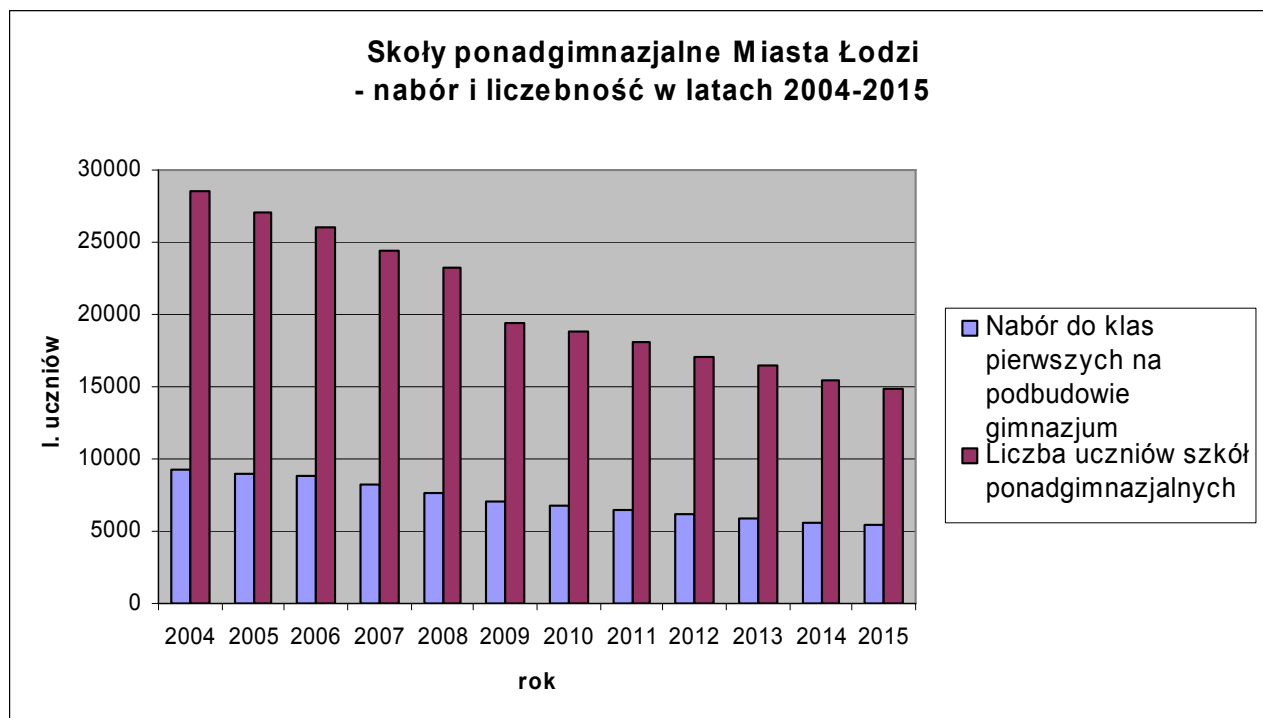
Tab. 20.

Rocznik	Liczba urodzeń	Rok rozpoczęcia nauki w szkole ponadgimnazjalnej	Nabór do klas pierwszych na podbudowie gimnazjum	Liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych
1988	8789	2004	9250	28521
1989	8368	2005	8910	27108
1990	7668	2006	8768	26079
1991	7350	2007	8165	24436
1992	6927	2008	7626	23207
1993	6428	2009	7006*	19457*
1994	6215	2010	6774*	18812*
1995	5991	2011	6530*	18134*
1996	5651	2012	6159*	17105*
1997	5425	2013	5913*	16421*
1998	5108	2014	5567*	15461*
1999	4926	2015	5369*	14911*

* - wartości przewidywane

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi

Rys. 20.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ na podstawie danych Urzędu Statystycznego w Łodzi

Zmiany struktury kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych Miasta Łodzi w latach 2004 – 2008.

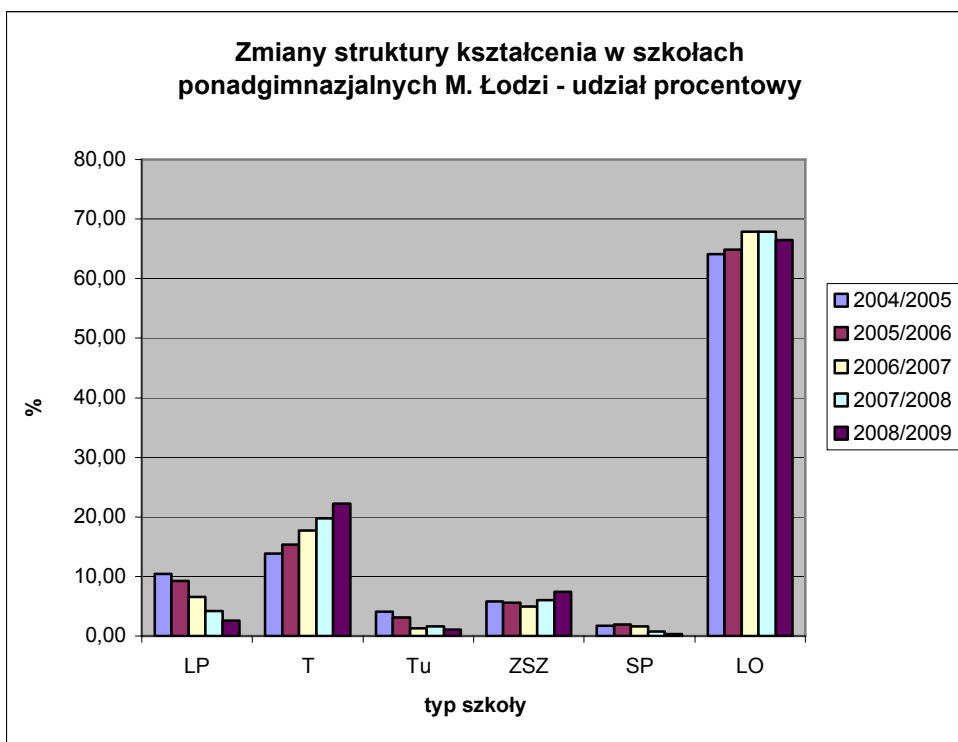
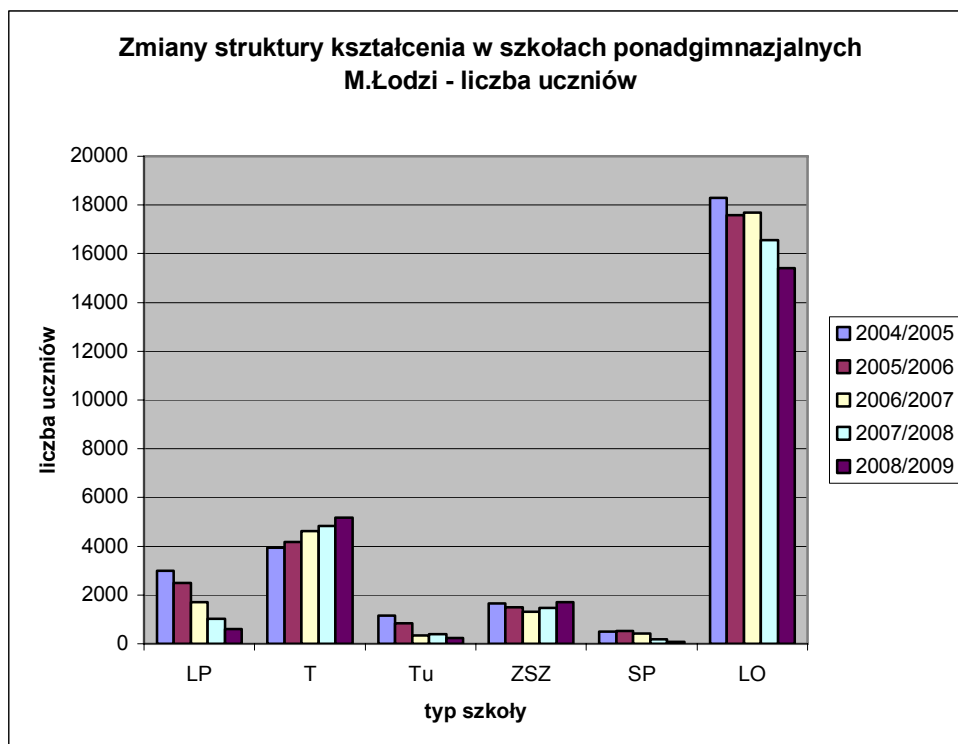
Na kształtowanie się struktury kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź w ostatniej dekadzie zasadniczy wpływ miały następujące czynniki:

- preferowanie kształcenia ogólnego w założeniach reformy edukacyjnej z 1999 r.,
- zmienna sytuacja na rynku pracy i niewystarczające dane na temat prognoz rozwoju rynku utrudniały planowanie kariery zawodowej, co również sprzyjało wyborowi kształcenia ogólnego,
- liberalna polityka edukacyjna doprowadziła do spontanicznego rozwoju kierunków kształcenia, a przede wszystkim – do znacznego przerostu oddziałów ogólnokształcących nad zawodowymi.

W roku szkolnym 2006/2007 93,18% młodzieży uczyło się w szkołach kończących się maturą lub egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe na poziomie średnim i tylko 4,98% w zasadniczych szkołach zawodowych. Sytuacja ta skutkuje obniżeniem poziomu kształcenia w części szkół, niską zdawalnością matury lub presją na obniżenie wymagań maturalnych, a w efekcie - niedostosowaniem oferty systemu szkolnego do potrzeb rynku pracy i oczekiwań szkolnictwa wyższego.

**Struktura kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych
w latach szkolnych 2004/2005 - 2008/2009.**

Rys. 21-22.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Zauważalne jest zahamowanie wzrostu kształcenia w liceach ogólnokształcących w

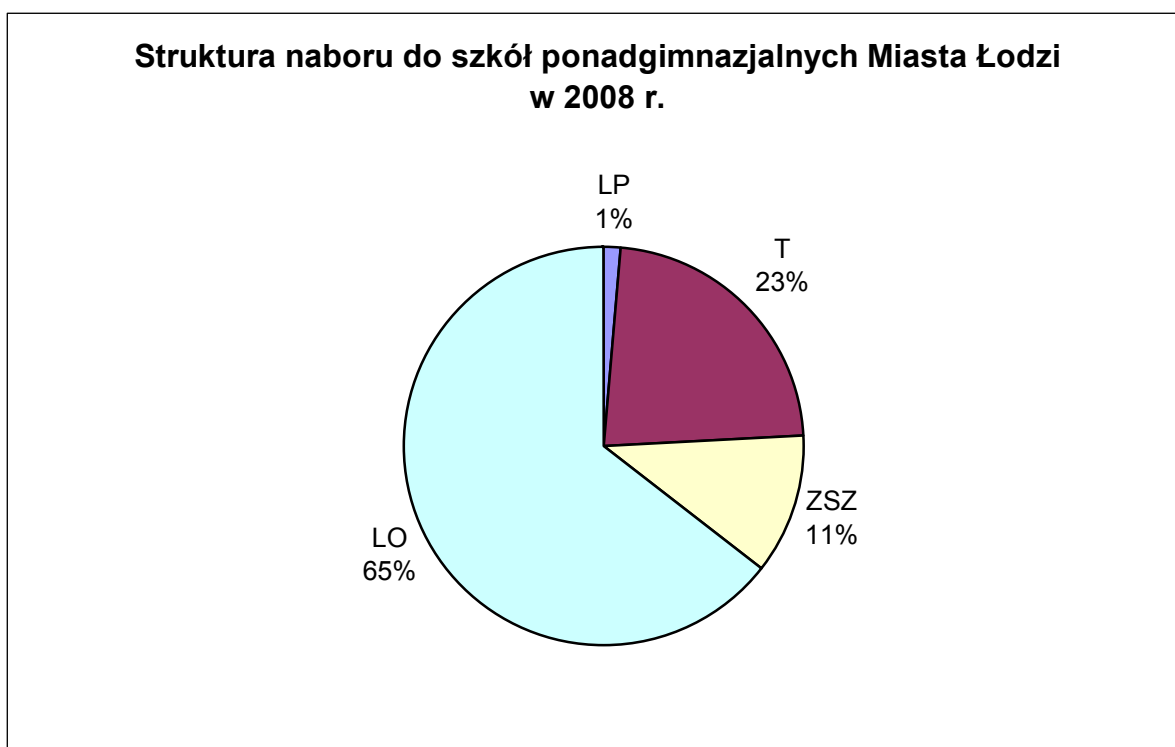
roku 2007 (pierwszym roku wprowadzenia progów punktowych w rekrutacji) i korzystny spadek od roku 2008. W strukturze szkół zawodowych wzrasta udział techników głównie kosztem liceów profilowanych.

Pomimo korzystnej tendencji wzrostowej w ostatnich dwóch latach, utrzymywanie się niskiego poziomu udziału kształcenia w szkołach zasadniczych ogranicza możliwość tworzenia techników uzupełniających, do których statystycznie kwalifikuje się nie więcej niż 30% absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Istnieje również trudność w tworzeniu oddziałów szkół policealnych w szerokiej gamie zawodów z powodu małej liczby zainteresowanych kształceniem w tym typie szkoły. Przyczyną tej sytuacji jest malejąca liczba absolwentów liceów profilowanych wypieranych przez technika a także łatwość zakwalifikowania się do niepaństwowych szkół wyższych.

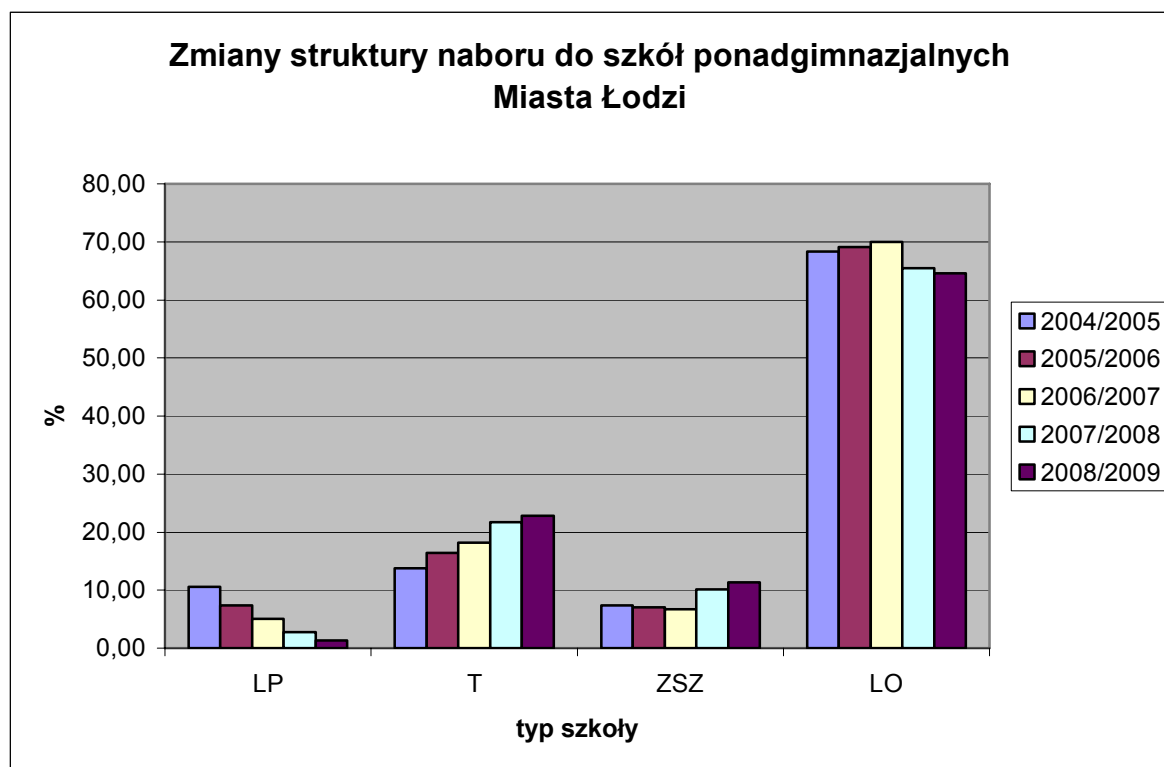
2.2.4.2. Nabór do szkół ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź w latach 2004/2005 – 2008/2009.

Rys. 23.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UML

Rys. 24.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UML

Niekorzystne tendencje przerostu kształcenia w liceach ogólnokształcących i niedoboru w szkołach zawodowych, zachodzące w strukturze kształcenia ponadgimnazjalnego są jeszcze bardziej wyraziste w naborze do klas pierwszych, który w roku 2006/2007 przekroczył 70% do liceów ogólnokształcących.

W roku 2007/2008 podjęte zostały działania zmierzające do korygowania struktury kształcenia oraz zapewniania odpowiednio wysokiego poziomu edukacyjnego kandydatów przyjmowanych do szkół przygotowujących do egzaminu maturalnego. W tym celu zostały ustalone minimalne progi punktowe jednolite dla typu szkoły – 70 punktów do liceów ogólnokształcących oraz 60 punktów do techników i liceów profilowanych.

Efektem tego była zmiana struktury naboru – 65,44% licea ogólnokształcące, 24,44% technika i licea profilowane oraz 10,12% zasadnicze szkoły zawodowe. W stosunku do roku poprzedzającego oznaczało to spadek naboru do liceów ogólnokształcących o blisko 6,5% i znaczny wzrost naboru do zasadniczych szkół zawodowych – o 51,7%.

Trudność w konsekwentnym stosowaniu jednolitych minimalnych progów

punktowych w rekrutacji w roku szk. 2008/2009, spowodowała wyhamowanie korzystnego procesu korygowania struktury kształcenia ponadgimnazjalnego.

Minimalne progi punktowe należy jednak uznać jako skuteczne narzędzie do ustalenia liczby miejsc w poszczególnych typach szkół oraz liczby oddziałów klas pierwszych. Zastosowanie tego narzędzia w internetowym systemie naboru szczególnie dobrze spełnia swoje zadanie jako czytelny i jednolity dla wszystkich kandydatów warunek zakwalifikowania się do danego typu szkoły. Jako metoda kształtowania struktury kształcenia zyskuje też lepsze uzasadnienie niż administracyjne ustalanie liczby otwieranych oddziałów.

Ustawiczne dążenie do poprawy efektywności kształcenia ponadgimnazjalnego oraz konieczność kształtowania jego struktury odpowiednio do potrzeb, możliwości i warunków demograficznych Miasta Łodzi, wymaga sukcesywnego podwyższania progów¹⁰ w kolejnych latach aż do uzyskania struktury porównywalnej z ogólnopolską tj.- ok. 45% licea ogólnokształcące, ok. 36% technika i licea profilowane oraz 19% zasadnicze szkoły zawodowe.

2.2.4.3. Oferta kształcenia zawodowego

Zawody i profile kształcenia zawodowego ustalane są przez dyrektorów szkół zawodowych w porozumieniu z organem prowadzącym i po zasięgnięciu opinii Łódzkiego Kuratora Oświaty oraz Powiatowej Rady Zatrudnienia.

Do opracowania kompleksowej oferty kształcenia zawodowego wykorzystywane są wyniki analiz rynku pracy prowadzonych przez Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsce Pracy UMŁ, powiatowe urzędy pracy w Łodzi, Pracownię Monitorowania Rynku Pracy dla Potrzeb Edukacji oraz badania prowadzone przez szkoły zawodowe. Niewystarczające są dane na temat prognoz rozwoju rynku pracy, które powinny być brane pod uwagę przy opracowywaniu oferty kształcenia zawodowego.

Oferta kształcenia zawodowego co rok zostaje rozszerzana o nowe zawody. W roku szkolnym 2008/2009 zawierała ona 46 zawodów na poziomie technikum i szkoły policealnej oraz 37 zawodów na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej. Nie wszystkie zawody spotykają się z zainteresowaniem kandydatów, w efekcie czego kształcenie realizowane jest w 30 zawodach na poziomie technikum i szkoły policealnej oraz w 27 zawodach na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej.

W łódzkim systemie edukacji kształcenie zawodowe niepełnosprawnych prowadzone jest w trzech specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej i technikum.

W roku szk. 2008/2009 wprowadzono kształcenie w zawodzie krawiec w oddziale integracyjnym w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 12.

Niezbędne są działania zwiększające dostępność kształcenia zawodowego dla młodzieży niepełnosprawnej, w tym rozszerzenie oferty zawodów oraz kształcenia w oddziałach integracyjnych.

Tab. 21.

**OSIĄGANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH
W ŁÓDZKIM SYSTEMIE KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO**

obszary zawodowe (branże)	miejsce osiągnięcia kwalifikacji z uwzględnieniem poziomów i rodzajów kwalifikacji
I. elektryczna, elektroniczna, energetyczna, mechatroniczna, informatyczna	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9, Al. Politechniki 38 2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10, ul. Strykowska 10 3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 17, Al. Politechniki 37 4. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20, ul. Warecka 41 – osiągnięcie kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych i wybranych kwalifikacji podstawowych dla zawodu na poziomach od 1-4 – osiągnięcie wybranych kwalifikacji podstawowych dla zawodu i specjalistycznych w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
II. mechaniczna	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 17, Al. Politechniki 37 2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20, ul. Warecka 41 – osiągnięcie kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych i wybranych kwalifikacji podstawowych dla zawodu na poziomach 1-4 – osiągnięcie wybranych kwalifikacji podstawowych i specjalistycznych w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

¹⁰ Rozważyć można odejście od progów na rzecz wyznaczania zadań tj. określania liczby oddziałów do utworzenia w danej szkole.

obszary zawodowe (branże)	miejsce osiągnięcia kwalifikacji z uwzględnieniem poziomów i rodzajów kwalifikacji
III. samochodowa	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych ul. Przybyszewskiego 73/75 2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7, ul. Proška 3/5 – osiągnięcie kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych i wybranych kwalifikacji podstawowych dla zawodu na poziomach 1-3 (wyjątkowo 4) – osiągnięcie wybranych kwalifikacji podstawowych dla zawodu i specjalistycznych (m.in. mechatronika pojazdów samochodowych w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego) – osiągnięcie kwalifikacji na poziomach 1-5 przez uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych, ul. Przybyszewskiego 73/75 w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
IV. budowlana, sanitarna, geodezyjna	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15, ul. Kopcińskiego 5/11 2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 14, ul. Siemiradzkiego 4/8 3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 13, ul. Skrzydlata 15 – osiągnięcie wszystkich rodzajów kwalifikacji zawodowych na poziomach 1-4 (z uwzględnieniem zajęć prowadzonych we współpracy z firmami budowlanymi)
V. włókienniczo-odzieżowa	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 12, ul. Naruszewicza 35 2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8, ul. Irysowa 2 3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19, ul. Żeromskiego 115 4. Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2, al. I Dywizji 16/18 – osiągnięcie kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych i podstawowych dla zawodu na poziomach 1-4 – osiągnięcie wybranych kwalifikacji ponadzawodowych w ŁCDNiKP
VI. poligraficzna	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 18, ul. Edwarda 41 – osiągnięcie wybranych kwalifikacji zawodowych

obszary zawodowe (branże)	miejsce osiągnięcia kwalifikacji z uwzględnieniem poziomów i rodzajów kwalifikacji
VII. ogrodnicza i wybrane zawody rzemieślnicze	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 21, ul. Żubardzka 2 – osiągnięcie kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych i specjalistycznych na poziomach od 1 do 3, a w kształceniu techników od 4 do 5 2. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1, ul. Siedlecka 7/21 3. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2, ul. Spadkowa 11 4. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6, ul. Dziewanny 24 5. Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2, al. I Dywizji 16/18 6. Zespół Szkół Specjalnych nr 2, ul. Karolewska 30/34 7. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy nr 3, ul. Drewnowska 151
VIII. ekonomiczna handlowa	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, ul. Drewnowska 171 2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, ul. Astronautów 19 3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5, ul. Drewnowska 88 4. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 11, ul. Księży Młyn 13/15 – osiągnięcie w czterech zespołach szkół kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych, podstawowych dla zawodu i specjalistycznych (firmy współpracujące ze szkołami) na poziomach od 1 do 5 – osiągnięcie niektórych kwalifikacji (m.in. obsługa kas fiskalnych) w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
IX. hotelarska	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, ul. Drewnowska 171 – osiągnięcie wszystkich rodzajów kwalifikacji na poziomach od 1 do 5
X. gastronomiczna	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4, ul. Sienkiewicza 88 – osiągnięcie wszystkich rodzajów kwalifikacji na poziomach od 1 do 5
XI. spożywcza	1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 6, ul. Franciszkańska 137 – osiągnięcie wszystkich rodzajów kwalifikacji na poziomach od 1 do 5 – osiągnięcie niektórych kwalifikacji (m.in. obsługa kas fiskalnych i wybranych ponadzawodowych) w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego)
XII. chemiczna	osiągnięcie niektórych kwalifikacji chemicznych w Pracowni Ekologicznej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego

2.2.4.4. Kształcenie dorosłych

Kształcenie przez całe życie człowieka obejmuje odnawianie, poszerzanie i pogłębianie kwalifikacji ogólnych i zawodowych oraz osiąganie nowych kwalifikacji. Umożliwia ono dostosowanie struktury kwalifikacyjno-zawodowej podaży do popytu na pracę.

Według definicji Rezolucji Rady Unii Europejskiej „uczenie się przez całe życie” (lifelong learning) powinno dotyczyć uczenia się od fazy przedszkolnej do późnej emerytalnej, włączając w to całe spektrum uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego. Edukacja formalna – szkolna prowadzona jest na bazie obowiązujących podstaw programowych (standardów kwalifikacji zawodowych), edukacja pozaformalna to świadome uzupełnienie formalnego kształcenia poza ustanowionym formalnym systemem szkolnym, a edukacja nieformalna to nieświadome lub świadome uzupełnianie kształcenia formalnego i nieformalnego, w tym również poprzez doświadczenie uzyskane w pracy.

„Uczenie się przez całe życie” powinno odnosić się do wszelkiej, trwającej przez całe życie, aktywności uczenia się, mającej na celu rozwój wiedzy, umiejętności i kompetencji w perspektywie osobistej, obywatelskiej, społecznej oraz zorientowanej na zatrudnienie. Kategorie „wiedza”, „umiejętności”, „kompetencje” są szczególnie ważne dla tworzenia Krajowych Ram Kwalifikacji i opisują efekty uczenia się na różnych drogach. Wiedza to zbiór praktyk, faktów, zasad, teorii, a więc wiedza deklaratywna – wiedzieć co? (fakty i koncepcje), proceduralna – wiedzieć jak? (procedury, metody), kontekstowa – wiedzieć dlaczego? faktograficzna (praktyczna). Umiejętności to zdolności do wykonywania określonych zadań, rozwiązywania problemów, w tym umiejętności kognitywne (myślenie logiczne, intuicyjne, kreatywne) i praktyczne. Kompetencje to połączenie wiedzy, umiejętności, wartości etycznych (osobistych, społecznych, zawodowych), postaw i zachowań potrzebnych do życia w zmieniającym się środowisku.

OECD definiuje „uczenie się przez całe życie” jako koncepcję uczenia się obejmującą rozwój indywidualny i rozwój cech społecznych we wszystkich formach i wszystkich kontekstach, tj. w systemie formalnym i pozaformalnym, jak również w ramach kształcenia nieformalnego, czyli w domu, w pracy i w społeczności. W podejściu tym podkreśla się potrzebę przygotowywania i zachęcania dzieci do uczenia się przez całe życie już od wczesnego wieku oraz ukierunkowuje działania, aby zapewnić odpowiednie możliwości wszystkim pracującym i bezrobotnym, osobom dorosłym, które powinny przekwalifikować się lub podnieść swoje kwalifikacje. Ważnymi komponentami uczenia się

przez całe życie są: procesy kształtowania gotowości uczącego się do wielokrotnego zmieniania kwalifikacji zawodowych; implementowanie do praktyki edukacyjnej modelu kwalifikacji zawodowych z uwzględnieniem kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych, podstawowych dla zawodu i specjalistycznych oraz pięciu poziomów kwalifikacji (od wykonywania prostych, rutynowych zadań pod kierunkiem nauczyciela – poziom 1 do wykonywania zadań złożonych w sytuacjach problemowych wspomagających podejmowanie decyzji – poziom 5) – projekt realizowany m.in. przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w okresie ostatnich trzech lat (projekt krajowy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej; wdrażanie do praktyki otwartego i elastycznego systemu kształcenia modułowego, umożliwiającego osiągnięcie kwalifikacji na drodze formalnej i pozaformalnej w wyniku uczenia się poprzez wykonywanie zadań zawodowych (projekt realizowany w obszarze kraju przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego oraz Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu); osiągnięcie przez uczących się kluczowych kompetencji dla społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy, zgodnie z rezolucją Rady Unii Europejskiej w sprawie uczenia się przez całe życie: porozumiewanie się w języku ojczystym, porozumiewanie się w języku obcym, kompetencje matematyczne oraz podstawowe kompetencje naukowe i techniczne, kompetencje informatyczne, kompetencje uczenia się, kompetencje społeczne i obywatelskie, inicjatywność i przedsiębiorczość, świadomość i ekspresja kulturalna.

Wśród różnych programów wspierających lub bezpośrednio odnoszących się do idei uczenia się przez całe życie jest program „Partnerstwo dla przyszłości (Partners in Learning) firmy Microsoft, realizowany w ponad stu krajach i uznany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jako Inicjatywa Edukacyjna Roku 2007. Wspomaganie edukacji informatycznej, budowanie „Szkoły dla Przyszłości”, szkoły otwartej na nowe technologie i szkoły aktywnej w zakresie zastosowań i propagowania technologii informacyjnych i komunikacyjnych – to najważniejsze filary PROGRAMU. Jednym z nich jest również utworzenie w Polsce sześciu Centrów Innowacji Microsoft. Jednym z tych centrów zostało Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, któremu powierzono koordynację w skali kraju projektu „Certyfikacja umiejętności informatycznych nauczycieli”, będącego realizacją ważnego komponentu systemu uczenia się przez całe życie.

Kształcenie dorosłych w obszarze formalnym na poziomie ponadgimnazjalnym odbywa się w Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU): w liceum ogólnokształcącym, liceum uzupełniającym, technikum uzupełniającym i szkole policealnej. Od roku szkolnego

2008/2009, w wyniku współpracy CKU z zespołami szkół ponadgimnazjalnych rozpoczęto proces rozszerzania oferty kształcenia zawodowego. Jest to wskazany kierunek rozwoju systemu edukacji, z uwagi na konieczną poprawę jego funkcji kształcenia ustawicznego oraz drożności. Kształcenie w technikum uzupełniającym i szkole policealnej jest bardziej oczekiwane w formach dla dorosłych z uwagi na wiek i potrzebę pracy zawodowej tej grupy odbiorców. Zbyt słabo rozwinięta jest oferta kształcenia zawodowego w formach pozaszkolnych – kursy w zakresie wybranych kwalifikacji.

2.2.4.5. Doradztwo zawodowe

Rozdźwięk pomiędzy wyborami kierunków kształcenia przez młodzież a potrzebami rynku pracy może być skutecznie korygowany przez działanie programu poradnictwa zawodowego. Obecnie brakuje kompleksowego programu obejmującego doradztwo zawodowe skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli oraz promocję kształcenia zawodowego z zaangażowaniem pracodawców, mediów, Urzędu Miasta Łodzi i szkół. Doradztwo zawodowe powinno być skierowane w pierwszej kolejności do środowisk gimnazjów, następnie do liceów ogólnokształcących i szkół zawodowych.

Od roku szk. 2006/2007 systematycznie zwiększana jest liczba doradców zawodowych zatrudnionych w ŁCDNiKP i realizujących swoje zadania w ramach współpracy z gimnazjami. Obecnie pracuje pięciu, co stanowi rozpoczęcie procesu tworzenia systemu poradnictwa zawodowego.

2.2.4.6. Wyposażenie techno-dydaktyczne szkół zawodowych

Kształcenie praktyczne w zależności od zawodu realizowane jest w pracowniach, warsztatach szkolnych, na stanowiskach Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego lub u pracodawców. Pracownie i warsztaty szkolne funkcjonują w strukturach szkolnych a w czterech przypadkach – jako gospodarstwa pomocnicze. Poziom wyposażenia stanowisk kształcenia praktycznego jest średni, lecz bardzo zróżnicowany. Warsztaty wymagają doposażenia kompleksowego, odpowiadającego programom nauczania i standardom kwalifikacji zawodowych.

2.2.4.7. Zatrudnienie w szkołach ponadgimnazjalnych

W roku szkolnym 2008/2009¹¹ w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Miasto Łódź zorganizowanych było 2136,47 etatów pedagogicznych (w tym 1355,96 etatów w liceach ogólnokształcących i profilowanych i 780,51 etatów w szkołach zawodowych i CKU ogółem) oraz 721,12 etatów niepedagogicznych (431,44 etatów w liceach ogólnokształcących i profilowanych oraz 289,68 etatów w szkołach zawodowych i CKU ogółem). Zasoby kadrowe do nauczania przedmiotów ogólnokształcących są wystarczające. Nauczyciele posiadają wymagane kwalifikacje do nauczanych przedmiotów i w większości są dwu- lub wieloprzedmiotowi. W zakresie kształcenia zawodowego w wielu zawodach występują niedobory kadrowe¹².

System wynagradzania i awans zawodowy w edukacji opracowany jest z myślą o osobach decydujących się świadczyć pracę nauczyciela przez długi czas, nie motywuje jednak do podejmowania pracy w szkole osób, które mają możliwość innego zatrudnienia lub też zamierzają pracować przez krótki okres np. przez kilka lat. Taki system wynagradzania i awansu finansowego nie sprzyja zatrudnianiu nauczycieli do prowadzenia zajęć specjalistycznych – z przemysłu lub wyższych uczelni. W roku szk. 2008/2009 wprowadzono praktykę przyznawania tak pozyskanym nauczycielom dodatku motywacyjnego podwyższającego wynagrodzenie do wysokości wynagrodzenia nauczyciela mianowanego.

Ze względu na dokonujące się w szybkim tempie zmiany technologiczne oraz wprowadzanie na rynek nowych technologii, kwalifikacje nauczycieli kształcenia zawodowego wymagają systematycznego uaktualniania. Proces ten winien odbywać się we współpracy z pracodawcami i instytucjami rynku pracy. Konieczne jest także zapewnienie środków budżetowych na doskonalenie nauczycieli kształcenia zawodowego.

2.2.4.8. Współpraca z pracodawcami

Konieczność współpracy szkół z pracodawcami podyktowana jest wzajemną zależnością trzech czynników - jakością procesu kształcenia, stopniem dopasowania umiejętności absolwentów do oczekiwań pracodawców, a w konsekwencji - efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw.

¹¹ W roku szkolnym 2009/2010 zorganizowanych jest 2094 etatów pedagogicznych, oraz 714 etatów niepedagogicznych.

¹² W roku 2009/2010 zatrudnionych jest 9 nauczycieli kształcenia zawodowego, bez kwalifikacji pedagogicznych na podstawie znowelizowanych przepisów Karty Nauczyciela.

Obecnie współpraca najczęściej ma charakter bezpośrednich kontaktów wybranych pracodawców ze szkołą w zakresie odbywania praktyk zawodowych, a w przypadku sześciu szkół - również zajęć praktycznych.

Brakuje rozwiązań systemowych warunkujących współpracę wielopłaszczyznową w zakresie:

- realizacji procesu kształcenia i certyfikacji umiejętności,
- wspomagania wyposażenia szkoły w stanowiska dydaktyczne i bieżącą informację techniczną oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- programów kształcenia praktycznego dostosowanych do zmieniających się potrzeb na rynku pracy.

2.2.4.9. Efektywność kształcenia

Brakuje systemowego rozwiązania badania efektywności kształcenia, które uwzględniałoby pomiar dydaktyczny na początku i końcu procesu kształcenia, przeliczanie wyników na wielkości porównywalne oraz wielokierunkowe wykorzystanie wyników badań. Instytucje, których statutowym zadaniem jest badanie efektywności systemu edukacyjnego, w tym Centralna i Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, mało efektywnie wprowadzają koncepcje „edukacyjnej wartości dodanej”.

2.2.5. KSZTAŁCENIE SPECJALNE ORAZ EDUKACJA POZASZKOLNA

2.2.5.1. Informacje ogólne

Edukacja uczniów niepełnosprawnych w Mieście odbywa się w trzech równoprawnych formach: w szkołach specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych. Miasto poprzez stopniowe dostosowywanie bazy dydaktycznej i sportowej, zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów: nauczycieli, rodziców, organizacji pozarządowych – dąży do osiągnięcia jak najlepszych standardów w edukacji niepełnosprawnych uczniów.

Oferta edukacyjna w obszarze kształcenia specjalnego jest obrazem potrzeb środowiska lokalnego oraz stale zmieniających się rodzajów niepełnosprawności. Stałą tendencją w tym zakresie jest spadek liczby uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim, a wzrost liczby uczniów z niepełnosprawnością złożoną, z upośledzeniem w stopniu głębokim, z zaburzeniami emocjonalnymi oraz innymi specyficznymi potrzebami edukacyjnymi.

W ciągu ostatnich kilku lat udało się zbudować w obszarze edukacji specjalnej system obejmujący dzieci w wieku od 0 do 6 roku życia. Efektem rozszerzania oferty wczesnego wspomagania rozwoju jest przede wszystkim większa swoboda wyboru ścieżki kształcenia niepełnosprawnego dziecka.

Rys. 25.

W roku szkolnym 2008/2009 zadania Miasta Łodzi w zakresie edukacji dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na różnych poziomach realizowały następujące szkoły i placówki:

I. Zespoły Wczesnego Wspomagania Rozwoju:

- Zespół Szkół Specjalnych nr 5 - oferta dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 4 - oferta dla dzieci niesłyszących oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 - oferta dla dzieci słabo widzących i niewidomych,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 - oferta dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe).

II. Oddziały przedszkolne:

- Zespół Szkół Specjalnych nr 2 - oferta dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 4 - oferta dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, dzieci autystycznych oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 5 - oferta dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 7 - oferta dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną.

III. Szkoły podstawowe i gimnazja (zespoły szkół):

- Zespół Szkół Specjalnych nr 2 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 90; Gimnazjum Specjalne nr 56),
- Zespół Szkół Specjalnych nr 3 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 105; Gimnazjum Specjalne nr 57),
- Zespół Szkół Specjalnych nr 4 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 128; Gimnazjum Specjalne nr 58),

- Zespół Szkół Specjalnych nr 5 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 128; Gimnazjum Specjalne nr 59),
- Zespół Szkół Specjalnych nr 6 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 176; Gimnazjum Specjalne nr 60),
- Zespół Szkół Specjalnych nr 7 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 194; Gimnazjum Specjalne nr 61).

Oferta szkół zorganizowanych w zespołach zabezpiecza potrzeby dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym, głębokim, z niepełnosprawnością sprzężoną oraz dzieci autystycznych.

IV. Szkoły zorganizowane z placówkami przyszpitalnych:

- Zespół Szkół Specjalnych nr 8 (z 4 filiami) (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 146; Gimnazjum Specjalne nr 62),
- Zespół Szkół Specjalnych nr 9 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 6; Gimnazjum Specjalne nr 63),
- Szkoła Podstawowa Specjalna nr 201.

Oferta dla dzieci z chorobami przewlekłymi, z wielozakresowym zaburzeniem dynamiki procesów nerwowych.

V. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze (placówki zapewniające edukację na różnych poziomach kształcenia wraz z internatem)

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 (Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 22; Technikum Uzupełniające Specjalne nr 22; Policealna Szkoła Specjalna nr 23) - oferta dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, niesłyszącej i słabo słyszącej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 95; Gimnazjum Specjalne nr 64; Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 22) - oferta dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, Filia w Domu Pomocy Społecznej (dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym),
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 177; Gimnazjum Specjalne nr 65; Szkoła Przysposabiająca do Pracy nr 3) - oferta

dla dzieci z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym, głębokim oraz z niepełnosprawnością sprzężoną,

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 4 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 97; Gimnazjum Specjalne nr 66) - oferta dla dzieci i młodzieży niesłyszącej i z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 5 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 180; Gimnazjum Specjalne nr 67; XXIII Liceum Profilowane) - oferta dla dzieci i młodzieży słabo słyszącej i niesłyszącej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 39; Gimnazjum Specjalne nr 68; LVI Liceum Ogólnokształcące; Technikum Specjalne nr 23) - oferta dla dzieci i młodzieży słabo widzącej, niewidomej, z niepełnosprawnością sprzężoną oraz problemami emocjonalnymi,
- Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 (Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna nr 24; Specjalna Szkoła Przysposabiająca do Pracy nr 2) - oferta dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, słabo widzącej, z niepełnosprawnością sprzężoną.

W roku szkolnym 2008/2009 we wszystkich typach szkół specjalnych uczyło się 2439 uczniów. Na stan liczbowy uczniów w różnych typach szkół specjalnych w każdym roku szkolnym (w zakresie naboru do klas I) wpływa z jednej strony zauważany niż demograficzny, a jednocześnie wzrost liczby dzieci przedwcześnie urodzonych oraz dzieci urodzonych z wrodzoną wadą rozwojową.

Tab. 22.

Potencjalne przyczyny niepełnosprawności	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r. (za 8 m-cy)
Liczba dzieci przedwcześnie urodzone w szpitalach województwa łódzkiego	1719	1806	1802	1230
Liczba dzieci przedwcześnie urodzone w szpitalach łódzkich	1004	1085	1076	735
Liczba dzieci urodzonych z wrodzoną wadą rozwojową (dotyczy Miasta Łodzi)	Brak danych	90	60	64

Źródło: Wojewódzkie Centrum Zdrowia Publicznego w Łodzi

Powyższa tabela informuje o liczbie dzieci żywo urodzonych z wrodzoną wadą rozwojową. Dane przekazane przez WCZP pochodzą z Polskiego Rejestru Wrodzonych Wad Rozwojowych. Zgoda matki na zgłoszenie wady rozwojowej do Rejestru jest dobrowolna stąd powyższe zestawienie jest niepełne. Nie ma też informacji na temat urodzeń dzieci ze stwierdzoną niepełnosprawnością (np. z zespołem Downa, z upośledzeniami, czy z autyzmem dziecięcym).

Dodatkowo na dynamikę zmian w zakresie liczebności uczniów w poszczególnych typach szkół specjalnych duży wpływ ma przechodzenie uczniów niepełnosprawnych ze szkół ogólnodostępnych i szkół z oddziałami integracyjnymi w ciągu roku szkolnego.

2.2.5.2. Rodzaje niepełnosprawności w roku szkolnym 2008/2009

W tabeli nr 23 przedstawiono liczbę dzieci z podziałem na rodzaj niepełnosprawności. Dane dotyczą roku szkolnego 2008/2009.

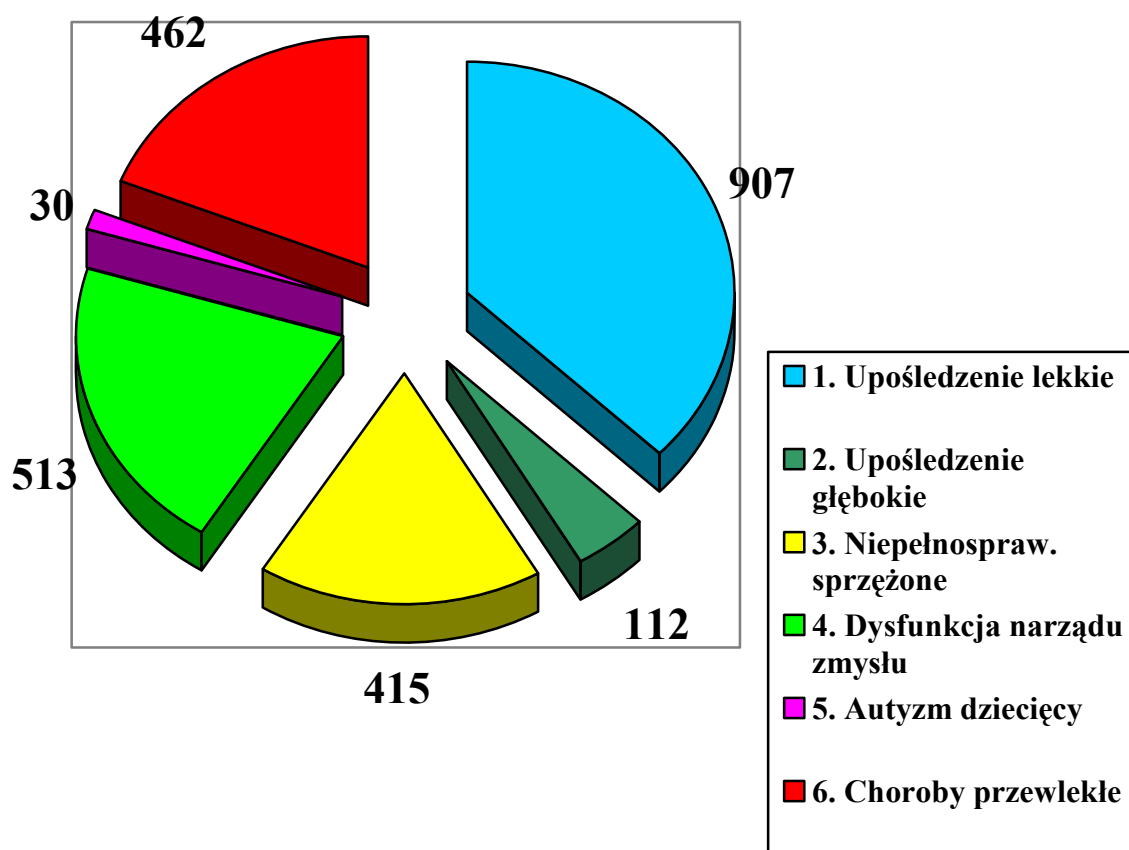
Tab. 23.

L.p.	Rodzaj niepełnosprawności	Liczba dzieci	Udział w %
1.	Upośledzenie lekkie	907	37
2.	Upośledzenie głębokie	112	5
3.	Niepełnosprawności sprzężone	415	17
4.	Dysfunkcja narządu zmysłu	513	21
5.	Autyzm dziecięcy	30	1
6.	Choroby przewlekłe	462	19
Razem liczba dzieci:		2439	

Rys. 26 pokazuje podział rodzaju niepełnosprawności wśród dzieci w wieku szkolnym.

Rys. 26.

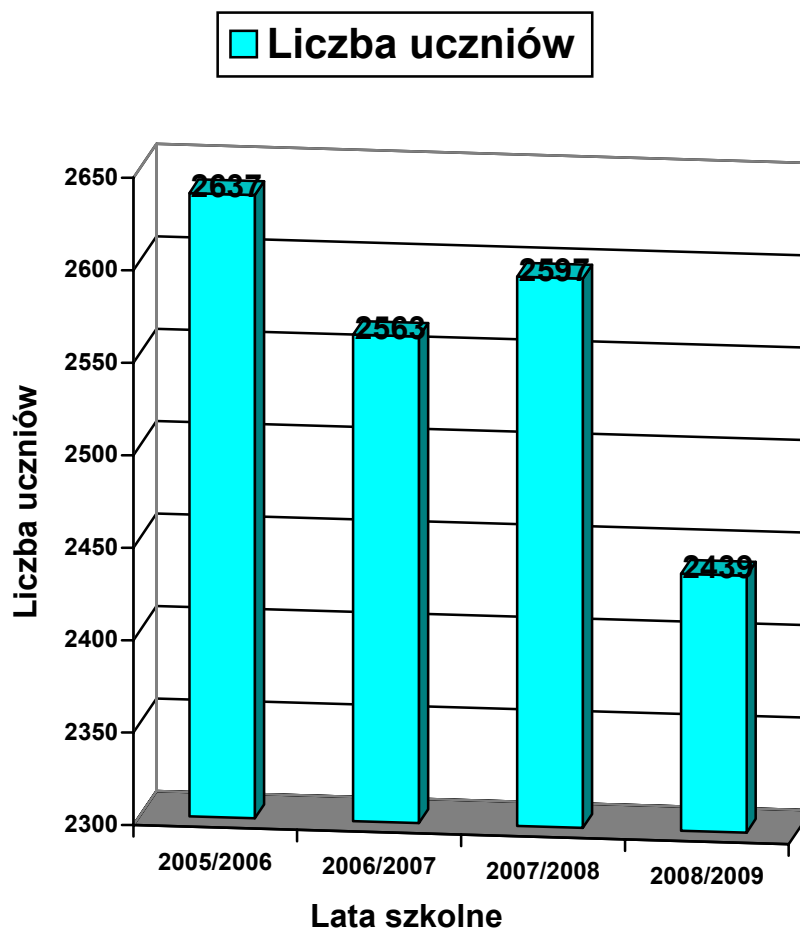
Rodzaje niepełnosprawności

2.2.5.3. Liczba uczniów w szkołach i placówkach kształcenia specjalnego

Rys. 27 przedstawia liczbę uczniów w szkołach i placówkach kształcenia specjalnego w latach szkolnych od 2005/2006 do 2008/2009.

Rys. 27.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Dodatkowo w roku szkolnym 2008/2009 objęto wczesnym wspomaganie rozwoju **141** dzieci z różnymi dysfunkcjami i zaburzeniami rozwojowymi.

2.2.5.4. Liczba uczniów z podziałem na typy szkół

W tabeli nr 24 przedstawiono liczbę uczniów w latach szkolnych 2005-2009 z podziałem na poszczególne typy szkół.

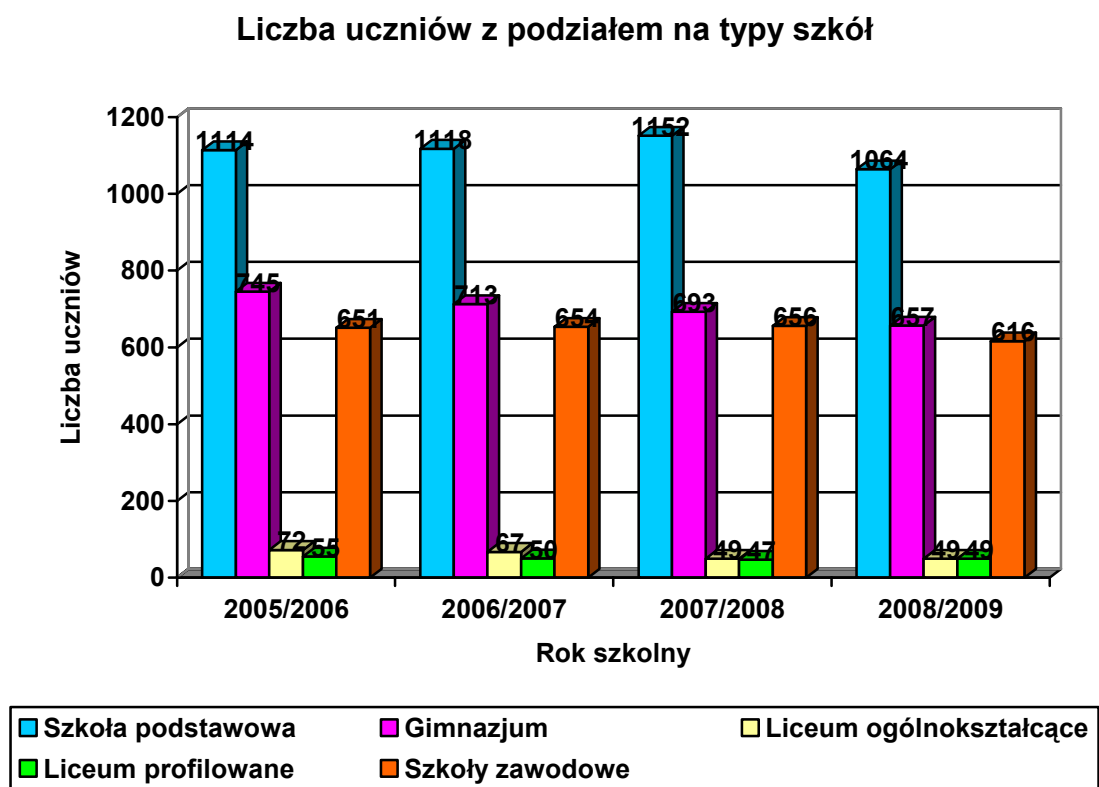
Tab. 24.

L.p.	Typ placówki	Liczba uczniów w roku szkolnym			
		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
1.	Szkoła Podstawowa	1114	1118	1152	1064
2.	Gimnazjum	745	713	693	657
3.	Liceum ogólnokształcące	72	67	49	49
4.	Liceum profilowane	55	50	47	49
5.	Szkoły Zawodowe	651	654	656	616
Razem:		2637	2563	2597	2435

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Dane z powyższej tabeli przedstawiono w postaci wykresu (rys. 28).

Rys. 28.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.5.5. Typy szkół specjalnych

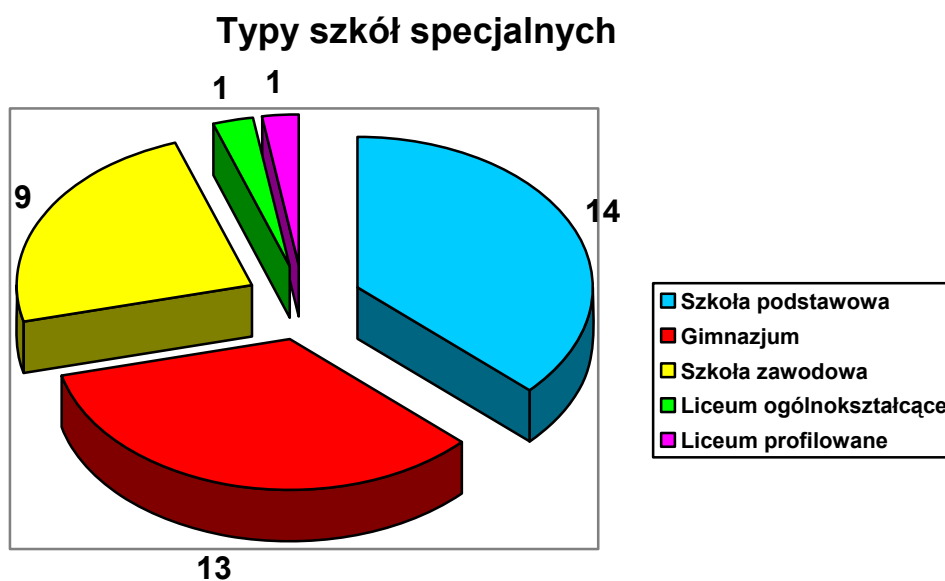
Liczbę szkół specjalnych z podziałem na typy szkół przedstawiono w tabeli nr 25 oraz w postaci wykresu (rys. 29). Dane dotyczą roku szkolnego 2008/2009.

Tab. 25.

L.p.	Rodzaj szkoły	Liczba placówek
1.	Szkoła podstawowa	14
2.	Gimnazjum	13
3.	Szkoła zawodowa	9
4.	Liceum ogólnokształcące	1
5.	Liceum profilowane	1
Razem:		38

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 29.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.5.6 Kadra pedagogiczna

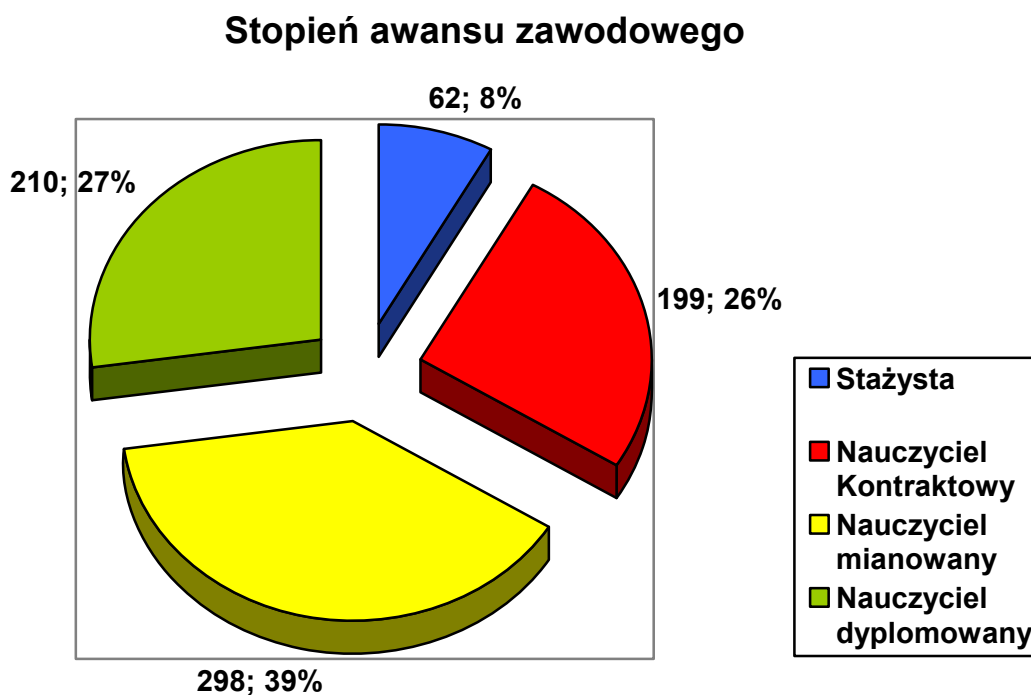
W roku szkolnym 2008/2009 w szkołach i placówkach kształcenia specjalnego pracowało 769¹³ nauczycieli. W tabeli nr 26 i na wykresie (rys. 30) przedstawiono podział wg stopnia awansu zawodowego.

Tab. 26.

L.p.	Stopień awansu zawodowego	Liczba nauczycieli
1.	Stażysta	62
2.	Nauczyciel kontraktowy	199
3.	Nauczyciel mianowany	298
4.	Nauczyciel dyplomowany	210
Razem:		769

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 30.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.5.7. Etaty pracowników pedagogicznych

¹³ W roku szkolnym 2009/2010 pracuje 752 nauczycieli.

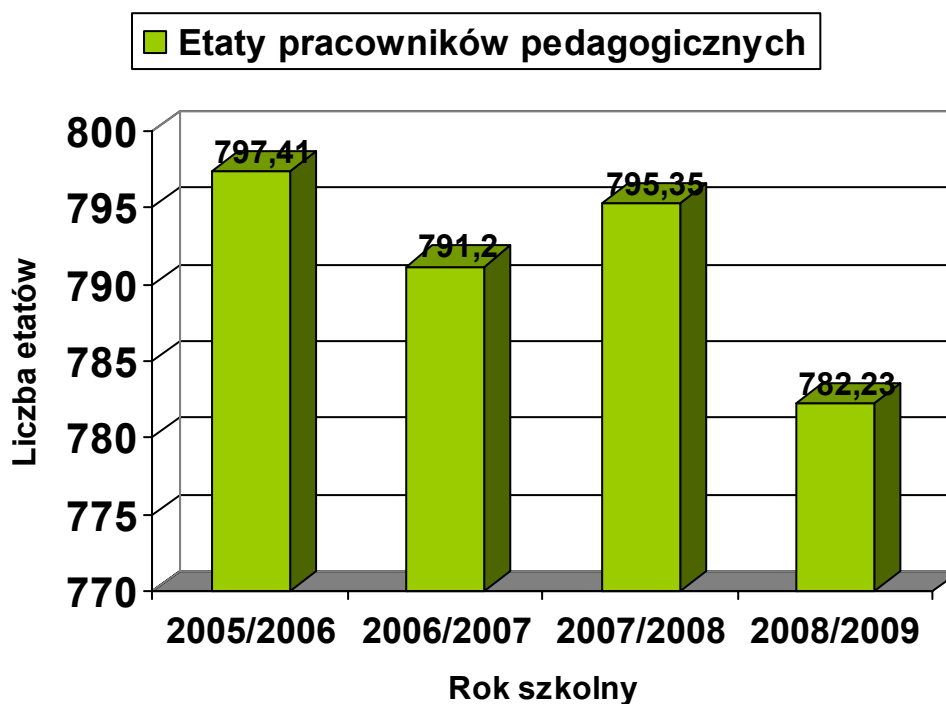
W tabeli nr 27 przedstawiono etaty pracowników pedagogicznych w latach 2005-2009 w rozbiciu na typ szkół i placówek oświatowych, natomiast na wykresie (rys. 31) zmianę liczby etatów pracowników pedagogicznych w poszczególnych latach szkolnych.

Tab. 27.

L.p.	Typ szkoły/placówki	Liczba etatów pracowników pedagogicznych			
		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
1.	Szkoły podstawowe	392,62	341,19	346,44	338,44
2.	Gimnazja	171,98	157,83	157,22	152,96
3.	Licea ogólnokształcące i profilowane	30,73	26,28	27,23	26,24
4.	Szkoły zawodowe, CKU	149,42	153,07	152,54	150,78
5.	Internaty	115,66	112,83	111,92	113,81
Razem:		797,41	791,20	795,35	782,23

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 31.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.5.8. Etaty pracowników administracji i obsługi

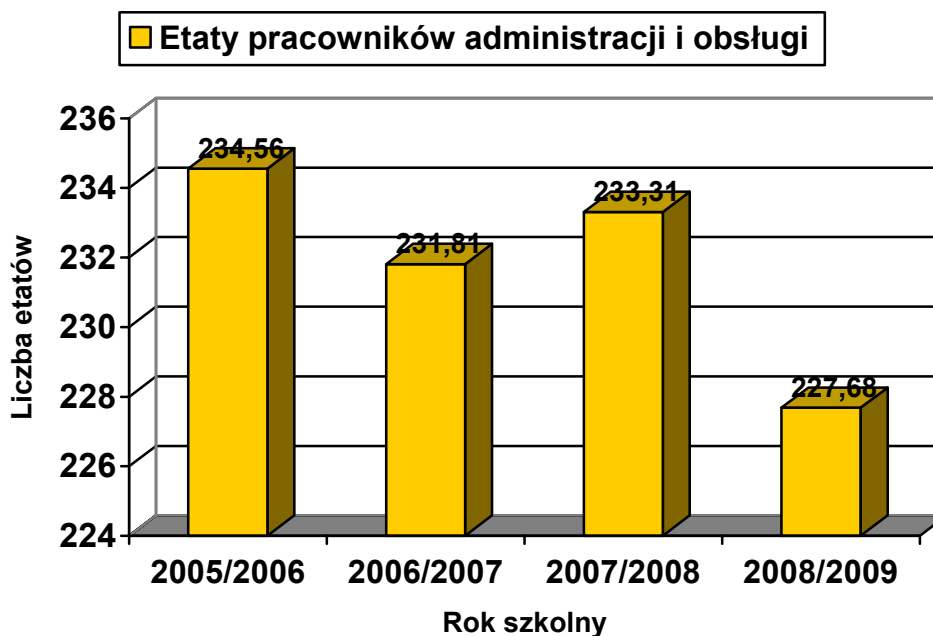
W tabeli nr 28 przedstawiono etaty pracowników administracji i obsługi w latach 2005-2009 w rozbiciu na typ szkół i placówek oświatowych, natomiast na wykresie (rys. 32) - zmianę liczby etatów pracowników administracji i obsługi w poszczególnych latach szkolnych.

Tab. 28.

L.p.	Typ szkoły/placówki	Liczba etatów pracowników administracji i obsługi			
		2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009
1.	Szkoły podstawowe	94,16	105,66	106,91	95,53
2.	Gimnazja	15,00	13,00	15,25	19,00
3.	Licea ogólnokształcące i profilowane	1,00	0	0	0
4.	Szkoły zawodowe, CKU	29,25	27,25	26,25	26,25
5.	Internaty	95,15	85,90	84,90	86,90
Razem:		234,56	231,81	233,31	227,68

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 32.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

2.2.5.9. Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

W Łodzi funkcjonuje 9 poradni psychologiczno-pedagogicznych: 6 rejonowych oraz 3 specjalistyczne:

- Specjalistyczna Poradnia Wspierania Rozwoju i Terapii
- Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Doradztwa Zawodowego i dla Dzieci z Wadami Rozwojowymi
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Młodzieży

Poradnie rejonowe świadczą usługi na rzecz dzieci i młodzieży będących uczniami szkół i placówek funkcjonujących w rejonie działania poszczególnych poradni. Poradnie specjalistyczne udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim zgodnie z ustalonym zakresem.

Tab. 29.

L.p.	Poradnie	Liczba uczniów w rejonie poradni ¹⁴	Liczba dzieci przyjętych w poradni w roku szkolnym 2007/2008 ¹⁵	Etaty pedagogiczne	Etaty administr.-obsługowe
1.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 1 BAŁUTY	11 687	1821	22,0	3,55
2.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 2 BAŁUTY	11 191	3562	19,0	3,28
3.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 ŚRÓDMIEŚCIE	12 018	2217	20,0	3,50
4.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 WIDZEW	12 161	1 605	23,0	3,35
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 5 POLESIE	11 529	1671	24,0	3,55
6.	Poradnia	17 266	2 360	29,50	7,05

¹⁴ Dotyczy przedszkoli, szkół i placówek publicznych

¹⁵ Dotyczy liczby indywidualnych przyjęć dzieci i młodzieży (diagnoza, terapia indywidualna)

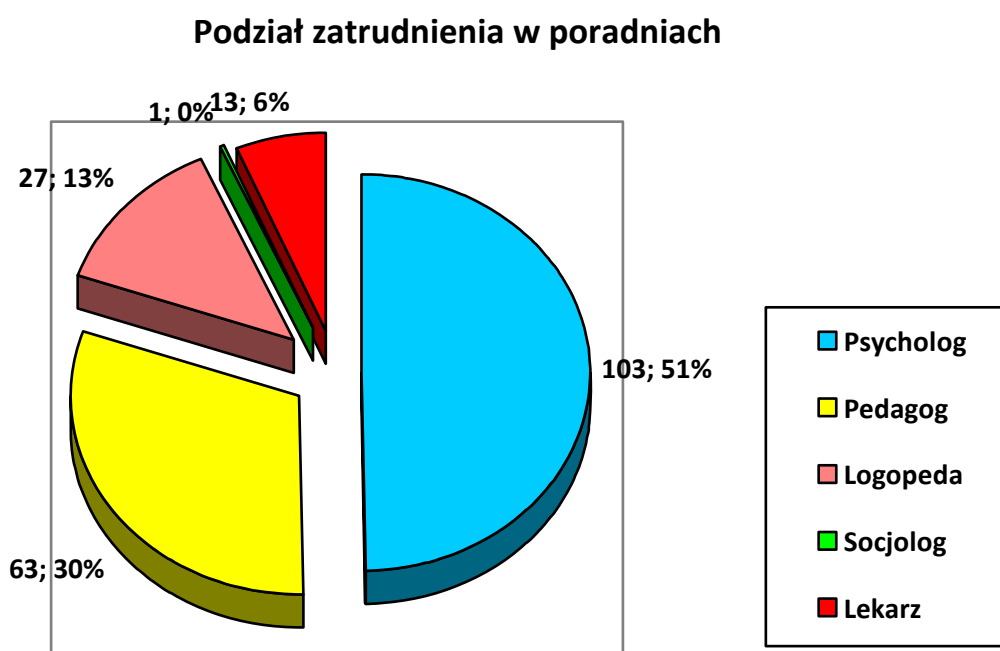
	Psychologiczno-Pedagogiczna nr 6 GÓRNA				(2,0 et. sezonowo)
7.	SPWRiT	Wszystkie szkoły/placówki	661	21,0	3,05
8.	SPPPDZiWR	Wszystkie szkoły/placówki	1170	16,0	4,05
9.	PPPdla Młodzieży	Wszystkie szkoły/placówki	1103	16,0	3,05

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Kadra pedagogiczna

W roku szkolnym 2008/2009¹⁶ w poradniach psychologiczno-pedagogicznych pracowało 103 psychologów, 63 pedagogów, 27 logopedów, 1 socjolog oraz 14 lekarzy w wymiarze 2,27 etatu. Wykres (rys. 33) przedstawia podział zatrudnienia w poradniach psychologiczno – pedagogicznych.

Rys. 33.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

¹⁶ W roku szkolnym 2009/2010 bez zmian.

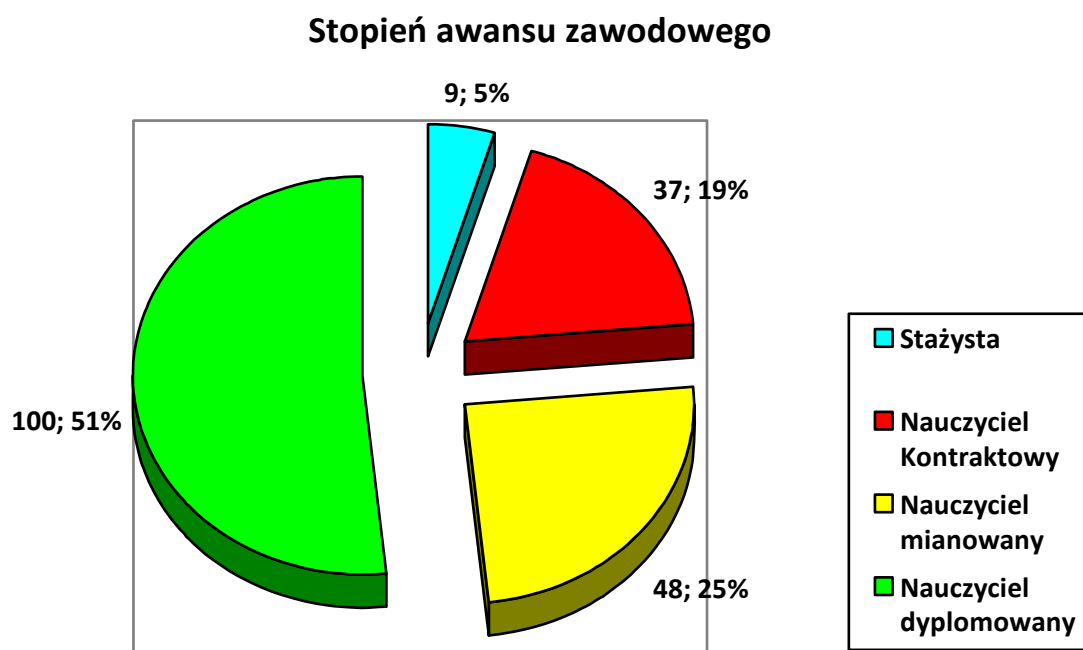
Tabela nr 30 oraz wykres (rys. 34) ukazują liczbę nauczycieli zatrudnionych w poradniach psychologiczno – pedagogicznych z uwzględnieniem stopnia awansu zawodowego. Dane dotyczą roku szkolnego 2008/2009.

Tab. 30.

L.p.	Stopień awansu zawodowego	Liczba nauczycieli
1.	Stażysta	9
2.	Nauczyciel kontraktowy	37
3.	Nauczyciel mianowany	48
4.	Nauczyciel dyplomowany	100
Razem:		194

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Rys. 34.

Źródło: opracowanie Wydziału Edukacji UMŁ

Placówki pozaszkolne

- 2 bursy szkolne,
- szkoła muzyczna I st.,
- 3 centra zajęć pozaszkolnych,
- pałac młodzieży,
- planetarium i obserwatorium astronomiczne,
- szkolne schronisko młodzieżowe.

Do szkół i placówek kształcenia specjalnego w roku szkolnym 2008/2009 uczęszczało łącznie 3356 uczniów.

2.2.5.10. Zatrudnienie w szkołach/placówkach specjalnych i placówkach oświatowo-wychowawczych

W roku szkolnym 2008/2009 w szkołach/placówkach specjalnych i placówkach oświatowo-wychowawczych prowadzonych przez Miasto Łódź zorganizowanych było 1329,83 etatów pedagogicznych oraz 526,62 etatów niepedagogicznych.

Tab. 31.

Lp.	Typ jednostki	Etaty pracowników pedagogicznych	Etaty niepedagogiczne
1	Szkoły podstawowe	361,49	100,49
2	Gimnazja	195,3	37,6
3	Licea ogólnokształcące i profilowane	26,24	0
4	Szkoły zawodowe	157,58	26,25
5	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	184,5	34,54
6	Placówki oświatowo-wychowawcze	92,61	76,35
7	Ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii (internaty)	221,78	160,79
8	Bursy szkolne	20	69
9	Szkoła Muzyczna	70,33	21,6
	Razem	1329,83	526,62

2.2.5.11. Placówki resocjalizacyjne i socjoterapeutyczne.

Obecnie na terenie Łodzi działa 5 placówek resocjalizacyjnych i jedna szkoła podstawowa dla dzieci umieszczonych w Pogotowiach Opiekuńczych.

Są to 2 Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze (dalej „MOW”) i 3 Młodzieżowe środki Socjoterapii (dalej „MOS”).

W placówkach tych przebywają nieletni kierowani na mocy postanowień sądów rodzinnych i dla nieletnich oraz wskazań z Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno Pedagogicznej przy MEN. Zgodnie z dyspozycją MEN do MOS mogą być także przyjmowani nieletni kierowani przez rodziców. Wymagane jest wówczas orzeczenie poradni psychologiczno – pedagogicznych. W efekcie tego zapisu w łódzkich MOS-ach większość młodzieży to mieszkańcy Łodzi, w MOW na dzień dzisiejszy nie ma ani jednego wychowanka z Łodzi. Placówki resocjalizacyjne odgrywają bardzo ważną rolę w całym systemie postępowania wobec nieletnich w Polsce. Stanowią one II i III etap realizacji ustawy o postępowaniu w sprawach z nieletnimi. I etap pracy odbywać się powinien na terenie szkół i instytucji wspierających szkoły w pracy z dziećmi i młodzieżą „trudną”. Są to placówki prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz organizacje pozarządowe. W sytuacji, kiedy praca wychowawcza z dzieckiem z zaburzeniami zachowania nie daje efektów i nadal wykazuje ono objawy zagrożenia demoralizacją powinno być ono umieszczane w MOS-ach. Są to placówki koedukacyjne o charakterze otwartym, z możliwością pobytu całodobowego (internaty), choć mogą także pełnić rolę placówki wspierającej – z możliwością nauki w szkole, ale bez konieczności pobytu w internacie. Szkoły w MOS-ach mają szczególne uprawnienia, m.in. śródrocznego promowania, co pozwala na wyrównywanie szans edukacyjnych u nieletnich z opóźnieniami szkolnymi (np. 15 latek w IV klasie Szkoły podstawowej). MOW-y stanowią ostatni etap pracy z nieletnimi wykazującymi znaczny stopień demoralizacji, niejednokrotnie po popełnieniu czynów zabronionych i karalnych. Placówki te mają charakter częściowo otwarty (formy opuszczenia placówki ustala sąd), przeznaczone są albo dla chłopców albo dla dziewcząt, dysponują szkołami o takich samych uprawnieniach jak szkoły przy MOS-ach.

Nieletni umieszczeni w MOS-ach i MOW-ach przebywają w nich do 18 roku życia i wówczas opuszczają placówkę, choć mogą również kontynuować swój pobyt do momentu ukończenia nauki. Liczba wychowanków kończących edukację w placówce jest jednym z najważniejszych wskaźników efektywności pracy placówki.

2.2.6. STAN TECHNICZNY BUDYNKÓW ŁÓDZKICH SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

2.2.6.1. Ocena ogólna stanu technicznego

Wszystkie budynki szkół i placówek oświatowych przejmowanych przez Miasto Łódź w wyniku reformy systemu oświaty były w bardzo złym stanie technicznym. W trakcie wizji lokalnych przeprowadzanych podczas przejmowania placówek stwierdzono, że w zdecydowanej większości nie były one remontowane przynajmniej od dwudziestu lat. Skutkiem tych zaniedbań przejęto budynki z przeciekającymi dachami, zrujnowanymi obróbkami dekarскими, nieszczelnymi oknami o wypaczonych i często niekompletnych skrzydłach, zrujnowanymi sanitariatami uczniowskimi, spękanymi posadzkami z licznymi ubytkami płytek PCV, zaniedbanymi salami gimnastycznymi, itp. Podobny obraz przedstawiało otoczenie budynków (boiska, ogrodzenia, wewnętrzne ciągi komunikacyjne).

W najgorszym stanie technicznym znajdują się obecnie budynki wykonane w latach 70-tych i 80-tych. W tym okresie roboty budowlane i wykończeniowe co do zasady wykonywano pośpieszne i niedbale. W budynkach powstałych w tym okresie bardzo pospolite są następujące usterki: brak zagęszczenia podłoża gruntowego pod posadzkami, brak zachowania pionowości ścian i płaszczyzny poziomów, niewłaściwe wykonanie tynków wewnętrznych i elewacyjnych. Jakość zastosowanych materiałów budowlanych (stolarka okienna i drzwiowa, materiały posadzkarskie, materiały pokryć dekarских, zaprawy tynkarskie, elementy ocieplenia ścian i stropodachów, itp.) jest bardzo niska.

Wieloletnie zaniedbania w zakresie remontów budynków placówek oświatowych spowodowały, że w większości przypadków konieczna jest kompleksowa wymiana okien i drzwi, nawierzchni podłóg korytarzach i klasach, likwidacja spękań na ścianach, kompleksowa modernizacja sanitariatów, wymiana pokrycia dachów itp.

Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, iż budynki szkół i placówek oświatowych często znacznie odstają pod względem estetycznym od sąsiednich budynków. Niestety, w związku z pilnymi potrzebami remontowymi, inwestycje polegające na renowacji elewacji nie są wykonywane w pierwszej kolejności.

2.2.6.2. Działania Miasta w zakresie poprawy stanu technicznego budynków oświatowych

Miasto Łódź sukcesywnie realizuje zadanie poprawy stanu technicznego budynków łódzkiej oświaty, mimo ograniczonych środków finansowych przeznaczanych na ten cel. W pierwszej kolejności wykonywane są modernizacje i remonty tych elementów budynków, które mają podstawowy wpływ na bezpieczeństwo techniczne i użytkowe placówek. Do takich inwestycji należy zaliczyć m. in. wymiany pokryć dachowych wraz z obróbkami dekarскими, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, wymiany lub naprawy nawierzchni posadzek w korytarzach i klasach, likwidacje przyczyn i skutków spękania ścian, modernizacje węzłów sanitarnych, remontów sal gimnastycznych. Na bieżąco usuwane są awarie instalacji wodno-kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania.

Efekty racjonalnej polityki Miasta w zakresie inwestycji i modernizacji budynków oświatowych są już widoczne w chwili obecnej. Zmodernizowano sześć z siedmiu pływalni szkolnych. Kompleksowo wyremontowane zostały budynki I Liceum Ogólnokształcącego oraz III Liceum Ogólnokształcącego, wybudowano budynek Pałacu Młodzieży oraz Szkoły Podstawowej nr 202 wraz z salą gimnastyczną. Realizowane są również, w miarę posiadanych lub pozyskanych środków, inwestycje budowy boisk sportowych (w chwili obecnej trwają prace przy 18 boiskach, 15 -12 boisk w ramach programu Orlik, oraz 3 boiska wielofunkcyjne -oddano do użytku) lub naprawy ich nawierzchni. Ogłoszone zostały przetargi na budowę kolejnych 4 boisk wielofunkcyjnych. Modernizowane są również ogrodzenia terenów szkół. Instalowany jest monitoring wizyjny w placówkach przy znacznym udziale środków pozyskanych z Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Mimo corocznie wzrastających nakładów inwestycyjnych (rok 2006 – 12,6 mln zł, rok 2007 – 22,7 mln zł, rok 2008 – 25 mln zł) i remontowych (rok 2006 – 4,8 mln zł, rok 2007 – 8,2 mln zł, rok 2008 – 15,9 mln zł) zakres prac modernizacyjnych wymagających realizacji pozostaje szeroki.

2.2.7. FINANSOWANIE ZADAŃ OŚWIATOWYCH

Miasto Łódź przeznacza na finansowanie zadań oświatowych kwotę o 54% przekraczającą wysokość otrzymywanej subwencji oświatowej. Największy wpływ na dopłatę do wydatków edukacyjnych mają w szczególności następujące czynniki:

- niedoszacowanie kwoty subwencji oświatowej przekazywanej Miastu na realizację zadań edukacyjnych, które w części ma swoje źródło w niewystarczającej wysokości środków przeznaczonych na realizację zadań z tego obszaru w budżecie państwa;
- brak standardów edukacyjnych (rozumianych nawet w wąskim zakresie standardów zatrudnienia) i w konsekwencji wadliwy mechanizm podziału środków subwencyjnych realizowanego poprzez tzw. algorytm podziału części oświatowej subwencji ogólnej.

Parametry organizacyjne pracy łódzkich szkół, uwzględniając dbałość o jakość oddziaływań edukacyjnych, są dostosowane do ograniczeń związanych z metodą finansowania zadań oświatowych a tym samym łódzka oświata jest gotowa do wdrożenia standardów edukacyjnych. Pamiętać należy, że standardy zatrudnienia nauczycieli, zwane krótko edukacyjnymi, jako podstawę ustalania normatywnej liczby etatów w danej jednostce samorządu terytorialnego przyjmują (w projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie określenia standardów zatrudnienia nauczycieli – projekt z dnia 13 grudnia 2000 r.) normatywną liczbę uczniów określoną odpowiednio na poziomie 22 uczniów dla szkoły podstawowej, 26 uczniów w gimnazjum, 28 uczniów w szkole ponadgimnazjalnej.

Subwencja oświatowa jest fundamentalnym źródłem finansowania zadań edukacyjnych i dlatego jej dystrybucja winna opierać się o jednoznaczne kryteria organizacyjne i kadrowe pracy szkół, a takimi są niewątpliwie standardy edukacyjne. Wobec ich braku, pojawia się potrzeba takiego określenia podziału subwencji, który nie będzie powielał błędów wynikających z lobbingu środowiska jednej korporacji samorządowej w oderwaniu od zakresu rzeczywiście realizowanych zadań edukacyjnych. Z informacji Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli finansowania zadań oświatowych jednostek samorządu terytorialnego wynika, że w części samorządów wydatki bieżące na zadania oświatowe są niższe niż przekazywana subwencja, co więcej środki subwencyjne są wykorzystywane na pokrywanie kosztów innych niż oświatowe zadań realizowanych przez gminy.

Ustanowiona subwencja na zadania oświatowe realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z zapisami konstytucji oraz ustaw, z założenia miała zapewniać środki

na te zadania, które z czasem były tym jednostkom przekazywane.

Warto przypomnieć, że od początku funkcjonowania gmin w nowych warunkach ustrojowych, prowadziły one tylko zadania z zakresu placówek przedszkolnych. Przekazanie kolejnych typów szkół gminom, powiatom i samorządom województw wiązało się zatem z zapewnieniem niezbędnych środków właśnie w ramach subwencji na zadania oświatowe. Właśnie na tym miało i powinno polegać wypełnienie dyspozycji art. 5a ustawy o systemie oświaty, który w pierwszej wersji (do 1999 r.) określał, że zapewnienie środków na utrzymanie prowadzonych przez gminy publicznych szkół podstawowych, ponadpodstawowych i placówek, w tym na wynagrodzenia nauczycieli, należy do obowiązków państwa, a w wersji kolejnej (do dziś obowiązującej), że środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, (...), w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Niestety, od początku przekazywania samorządom nowych zadań oświatowych gwarancja zapewnienia odpowiadających im środków nie była respektowana.

Subwencja już w pierwszej formie po przekazaniu szkół gminom nie przewidywała środków na zadania inwestycyjne w oświacie. Pieniądze na ten cel były w bardzo małej ilości przekazywane w dotacjach rozdzielanych w sposób uznaniowy przez kuratorów oświaty (ówczesne sejmiki wojewódzkie jedynie opiniowały zamierzenia kuratorów). Sytuacja ta znalazła potwierdzenie w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym.

Wdrożenie drugiego etapu reformy samorządowej, w oparciu o art. 167 Konstytucji RP, powinno także wiązać się z zapewnieniem jednostkom samorządu terytorialnego udziału w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań, gdyż jak mówi ust. 4 tegoż artykułu: zmiany w zakresie zadań i kompetencji jednostek samorządu terytorialnego następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych.

Jest faktem, że w świetle prawa każdej jednostce samorządu terytorialnego gwarantuje się środki na zadania oświatowe, tylko praktyka tej gwarancji jest różna. Podział środków przewidzianych w części oświatowej subwencji ogólnej z natury nie może nikogo zadawać, jeśli cała suma nie uwzględnia wszystkich wydatków. Taka sytuacja w powiązaniu z przesunięciami wewnątrz całej kwoty tej subwencji w skali kraju musi jednak być przynajmniej obwarowana dolną granicą niezbędnych środków, których brak będzie wyznacznikiem, że nie zostały wypełnione jakiejkolwiek gwarancje.

Miasto Łódź przedłożyło propozycje zmian do rozporządzenia w sprawie podziału części oświatowej subwencji ogólnej i wiązały się one z określeniem takiego minimum części

oświatowej subwencji ogólnej dla każdej jednostki samorządu terytorialnego, która w pierwszej kolejności gwarantować będzie każdej jednostce samorządu środki na wynagrodzenia. przyjęto, że podstawą minimum jest poziom wynagrodzeń zestrojony ze zmianami liczby uczniów fizycznych. Zasada ta brzmi następująco:

Część oświatowa subwencji ogólnej przekazywana jednostce samorządu terytorialnego nie może być mniejsza niż realizowane w prowadzonych przez tę jednostkę placówkach oświatowych wynagrodzenia pracowników wraz z pochodnymi z uwzględnieniem zmian strukturalnych związanych z liczbą uczniów liczonych według proporcji liczby uczniów fizycznych w odniesieniu do roku 2001 z pominięciem wyrównań wynagrodzeń nauczycieli za 2000 r. z tytułu realizacji I etapu reformy. Jednak propozycja ta nie zyskała aprobaty resortu ze względu na zakres zmian jakie niesła w stosunku do funkcjonującego modelu dystrybucji środków subwencyjnych.

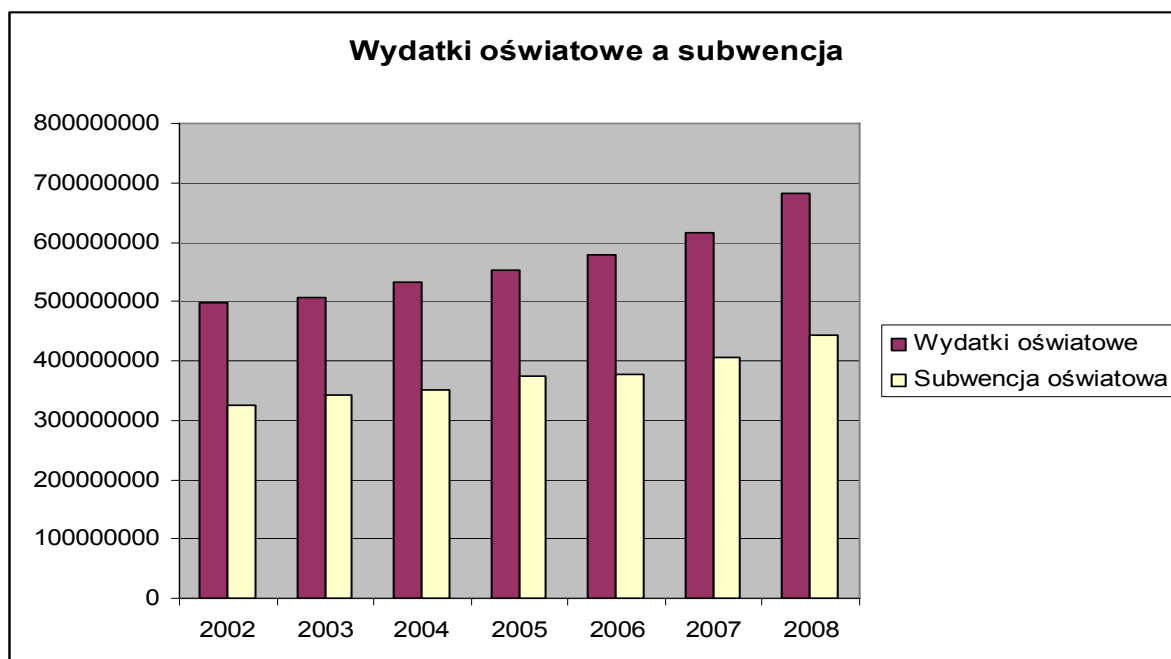
Wydatki w latach 2002-2008 (2009), w stosunku do kwoty otrzymanej subwencji oświatowej oraz wielkość planu w 2009 roku obrazują poniższe tabele.

Tab. 32.

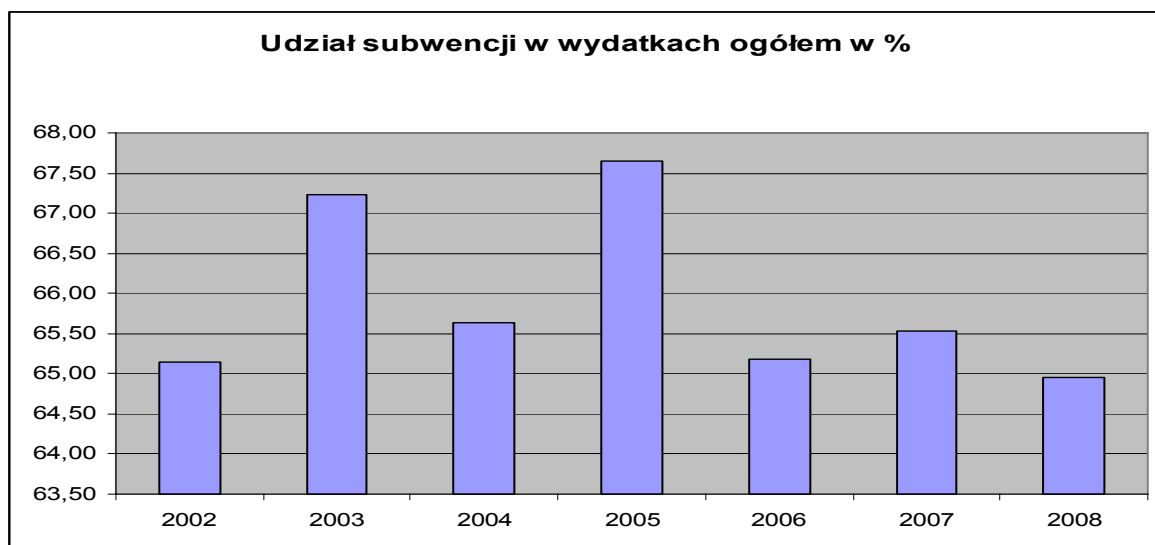
Lp.	wyszczególnienie	wg informacji z wykonania budżetu za dany rok						wg planu po zmianach	wg uchwały budżetowej	wg projektu uchwały
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2009
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I.	ogółem wydatki bieżące (dz 801 + dz 854)	498 187 896	507 478 329	533 774 540	553 201 775	579 483 329	616 997 684	682 442 253	599 093 751	677 418 854
	wzrost (spadek) % w st. do poprzedniego roku		101,86	105,18	103,64	104,75	106,47	110,61		113,07
	w tym:									
	<i>subwencja "oświatowa"</i>	<i>324 575 060</i>	<i>341 209 763</i>	<i>350 323 457</i>	<i>374 217 200</i>	<i>377 679 284</i>	<i>404 355 256</i>	<i>443 256 803</i>	<i>414 882 764</i>	<i>475 120 380</i>
	wzrost (spadek) % w st. do poprzedniego roku		105,13	102,67	106,82	100,93	107,06	109,62		114,52
	<i>pozostałe (głównie ze środków Miasta)</i>	<i>173 612 836</i>	<i>166 268 566</i>	<i>183 451 083</i>	<i>178 984 575</i>	<i>201 804 045</i>	<i>212 642 428</i>	<i>239 185 450</i>	<i>184 210 987</i>	<i>202 298 474</i>
	wzrost (spadek) % w st. do poprzedniego roku		95,77	110,33	97,57	112,75	105,37	112,48		109,82
II.	% udział subwencji w wydatkach ogółem	65,15	67,24	65,63	67,65	65,18	65,54	64,95	69,25	70,14

Rys. 35.

Wydatki oświatowe Miasta w stosunku do kwoty otrzymywanej subwencji oświatowej (łącznie z inwestycjami)

Rys. 36.

Tab. 33.

Wydatki na jednego ucznia w latach 2006-2008 i planowane w roku 2009

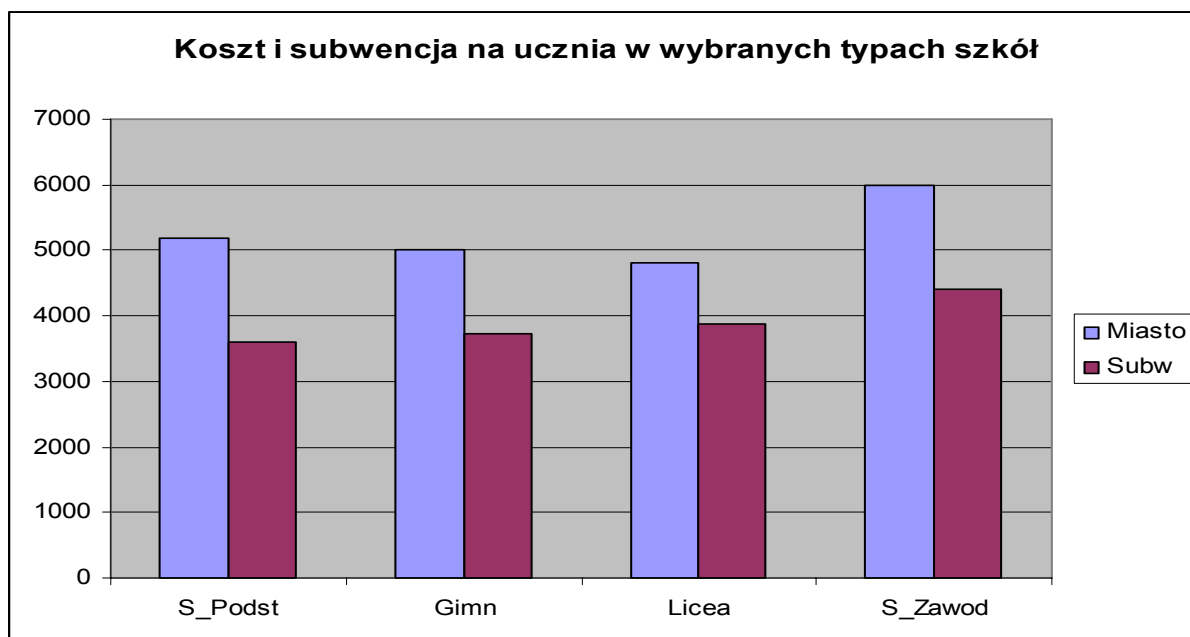
Lp.	Rodzaj placówek	rodzaj wydatków	wydatki/ liczba uczniów			wzrost (spadek) % w st. do poprzedniego roku		
			kwota ogółem	liczba uczniów	kwota/ 1 ucznia	kwoty ogółem	liczby uczniów	kwoty/ 1 ucznia
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Szkoły podstawowe (rozdz. 80101)							
		2006	140 914 246	33 788	4 170,54			
		2007	146 552 883	31 938	4 588,67	104,00	94,52	110,03

	(plan po zmianach)	2008	158 764 716	30 548	5 197,22	108,33	95,65	113,26
	(uchwała)	2008	146 012 241	30 991	4 711,44			
		2009	159 428 100	29 662	5 374,83	109,19	95,71	114,08
2	Oddziały klas "0" w szkołach podstawowych (rozdz. 80103)							
		2006	753 170	342	2 202,25			
		2007	1 014 701	742	1 367,52	134,72	216,96	62,10
	(plan po zmianach)	2008	1 162 117	638	1 821,50	114,53	85,98	133,20
	(uchwała)	2008	1 187 100	649	1 829,12			
		2009	1 176 000	598	1 966,56	99,06	92,14	107,51
3	Przedszkola (rozdz. 80104)							
		2006	88 036 700	14 689	5 993,38			
		2007	95 430 368	15 002	6 361,18	108,40	102,13	106,14
	(plan po zmianach)	2008	111 022 031	15 580	7 125,93	116,34	103,85	112,02
	(uchwała)	2008	97 382 935	15 449	6 303,51			
		2009	113 965 223	15 843	7 193,41	117,03	102,55	114,12
4	Gimnazja (rozdz. 80110)							
		2006	79 801 593	20 485	3 895,61			
		2007	83 152 262	18 871	4 406,35	104,20	92,12	113,11
	(plan po zmianach)	2008	89 170 909	17 767	5 018,91	107,24	94,15	113,90
	(uchwała)	2008	82 785 400	18 118	4 569,24			
		2009	90 855 700	17 125	5 305,44	109,75	94,52	116,11
5	Licea ogólnokształcące (rozdz. 80120)							
		2006	71 818 237	17 592	4 082,44			
		2007	75 433 431	17 574	4 292,33	105,03	99,90	105,14
	(plan po zmianach)	2008	79 447 525	16 507	4 812,96	105,32	93,93	112,13
	(uchwała)	2008	73 894 483	16 999	4 346,99			
		2009	80 005 000	15 524	5 153,63	108,27	91,32	118,56
6	Licea profilowane (rozdz. 80123)							
		2006	9 459 299	2 490	3 798,92			
		2007	7 263 666	1 508	4 816,75	76,79	60,56	126,79
	(plan po zmianach)	2008	5 085 072	1 126	4 516,05	70,01	74,67	93,76
	(uchwała)	2008	5 166 294	1 063	4 860,11			
		2009	3 878 000	626	6 194,89	75,06	58,89	127,46
7	Szkoły zawodowe (rozdz. 80130)							
		2006	37 524 759	7 026	5 340,84			
		2007	39 825 992	7 125	5 589,61	106,13	101,41	104,66
	(plan po zmianach)	2008	44 273 852	7 375	6 003,23	111,17	103,51	107,40
	(uchwała)	2008	42 361 075	7 319	5 787,82			
		2009	47 505 000	7 485	6 346,69	112,14	102,27	109,66
8	Szkoły artystyczne (rozdz. 80132)							
		2006	3 196 188	550	5 811,25			
		2007	3 340 340	548	6 095,51	104,51	99,64	104,89
	(plan po zmianach)	2008	3 677 612	543	6 772,77	110,10	99,09	111,11
	(uchwała)	2008	3 395 282	543	6 252,82			
		2009	3 855 806	543	7 100,93	113,56	100,00	113,56
9	Szkoły podstawowe specjalne (rozdz. 80102)							
		2006	17 374 966	1 189	14 613,09			
		2007	18 617 895	1 234	15 087,44	107,15	103,78	103,25
	(plan po zmianach)	2008	20 510 874	1 293	15 863,01	110,17	104,78	105,14
	(uchwała)	2008	19 414 716	1 293	15 015,25			
		2009	20 771 842	1 291	16 089,73	106,99	99,85	107,16
10	Przedszkola specjalne (rozdz. 80105)							

		2006	1 027 518	44	23 352,68			
	(plan po zmianach)	2007	1 129 676	45	25 103,91	109,94	102,27	107,50
		2008	1 306 384	53	24 648,75	115,64	117,78	98,19
	(uchwała)	2008	1 151 078	44	26 160,86			
		2009	1 352 731	44	30 743,89	117,52	100,00	117,52
11	Gimnazja specjalne (rozdz. 80111)							
		2006	8 497 130	950	8 944,35			
	(plan po zmianach)	2007	8 679 396	950	9 136,21	102,15	100,00	102,15
		2008	9 097 235	993	9 161,36	104,81	104,53	100,28
	(uchwała)	2008	8 623 176	950	9 077,03			
		2009	9 536 245	1 079	8 838,04	110,59	113,58	97,37
12	Licea ogólnokształcące specjalne (rozdz. 80121)							
		2006	677 139	64	10 580,30			
	(plan po zmianach)	2007	474 871	62	7 659,21	70,13	96,88	72,39
		2008	486 329	55	8 842,35	102,41	88,71	115,45
	(uchwała)	2008	485 371	58	8 368,47			
		2009	448 822	49	9 159,63	92,47	84,48	109,45
13	Licea profilowane specjalne (rozdz. 80124)							
		2006	458 922	64	7 170,66			
	(plan po zmianach)	2007	554 968	58	9 568,41	120,93	90,63	133,44
		2008	591 704	47	12 589,45	106,62	81,03	131,57
	(uchwała)	2008	586 234	47	12 473,06			
		2009	716 823	48	14 933,81	122,28	102,13	119,73
14	Szkoły zawodowe specjalne (rozdz. 80134)							
		2006	7 068 908	733	9 643,80			
	(plan po zmianach)	2007	7 544 647	711	10 611,32	106,73	97,00	110,03
		2008	7 989 115	509	15 695,71	105,89	71,59	147,91
	(uchwała)	2008	8 096 365	733	11 045,52			
		2009	8 690 175	627	13 859,93	107,33	85,54	125,48
15	Specjalne ośrodki szkolno wychowawcze (rozdz. 85403)							
		2006	11 457 484	435	26 339,04			
	(plan po zmianach)	2007	9 810 631	356	27 557,95	85,63	81,84	104,63
		2008	10 756 898	336	32 014,58	109,65	94,38	116,17
	(uchwała)	2008	10 141 936	356	28 488,58			
		2009	11 139 146	339	32 858,84	109,83	95,22	115,34
16	Młodzieżowe ośrodki wychowawcze (rozdz. 85420)							
		2006	5 307 548	164	32 363,10			
	(plan po zmianach)	2007	5 724 480	164	34 905,37	107,86	100,00	107,86
		2008	6 178 154	164	37 671,67	107,93	100,00	107,93
	(uchwała)	2008	5 706 244	164	34 794,17			
		2009	6 366 867	164	38 822,36	111,58	100,00	111,58
17	Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii (rozdz. 85421)							
		2006	1 784 805	136	13 123,57			
	(plan po zmianach)	2007	3 804 241	136	27 972,36	213,15	100,00	213,15
		2008	4 365 318	136	32 097,93	114,75	100,00	114,75
	(uchwała)	2008	3 982 061	136	29 279,86			
		2009	4 372 160	136	32 148,24	109,80	100,00	109,80

Rys. 37.

Wydatki na jednego ucznia w stosunku do wysokości subwencji oświatowej - wykonanie w roku 2008 w wybranych typach szkół (ogólnodostępnych)

Pomimo ponoszenia tak znacznych nakładów na oświatę, w ostatnich latach nie udało się uniknąć znacznych napięć związanych z finansowaniem szkół i placówek oświatowych. Ich przyczyną były w pierwszym rzędzie zaniechania związane z modernizacją bazy lokalowej i techno-dydaktycznej, co skutkuje przesunięciem środków budżetowych Miasta na wydatki majątkowe związane z doprowadzeniem bazy do wymogów sanitarnych i budowlanych. Tym samym nie widać wzrostu środków na doposażenie szkół w pomoce naukowe, działalność innowacyjną czy poszerzenie oferty edukacyjnej zajęć pozalekcyjnych, zarówno dla ucznia zdolnego jak i w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych.

Najważniejsze przyczyny problemów w zakresie finansowania zadań oświatowych to:

- brak autonomii szkoły w zarządzaniu środkami przekazanymi do planu finansowego jednostki - dotyczyło to w szczególności zmian budżetowych, do których wprowadzania obecnie uprawnione są Rada Miejska oraz Prezydent Miasta,
- niedostateczna informatyzacja procesów związanych z zarządzaniem środkami finansowymi Wydziału Edukacji UMŁ oraz planów finansowych nadzorowanych jednostek (szkół/placówek),
- brak planowania budżetowego opartego na perspektywie czasowej wykraczającej poza jeden rok budżetowy, co uniemożliwiało często powiązanie działań

- restrukturyzacyjnych w szkołach, które najczęściej mają charakter wieloletni (np. wygaszanie szkół, likwidacja oddziałów, zmiany siedzib) z wielkością budżetu,
- niedostateczna korelacja między standardami organizacyjnymi szkół/placówek a wielkością środków finansowych przeznaczonych na ich realizację,
 - zbyt wysoki poziom wydatków niezwiązanych bezpośrednio z zadaniami edukacyjnymi realizowanymi na rzecz uczniów - dotyczy to w szczególności wydatków osobowych połączonych z utrzymaniem infrastruktury oświatowej (sprzątanie, dozorowanie, utrzymanie stołówek szkolnych itp.).

2.3. MIASTO ŁÓDŹ JAKO ORGAN DOTUJĄCY

Na przestrzeni ostatnich kilku lat systematycznie zwiększa się liczba uczniów, na których Miasto Łódź udziela dotacje szkołom i placówkom niepublicznym oraz publicznym nie zaliczanym do sektora finansów publicznych funkcjonującym na terenie Miasta Łodzi. Wraz z rosnącą liczbą uczniów zmienia się także struktura placówek oświaty niepublicznej. Zmiany w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tab. 34.

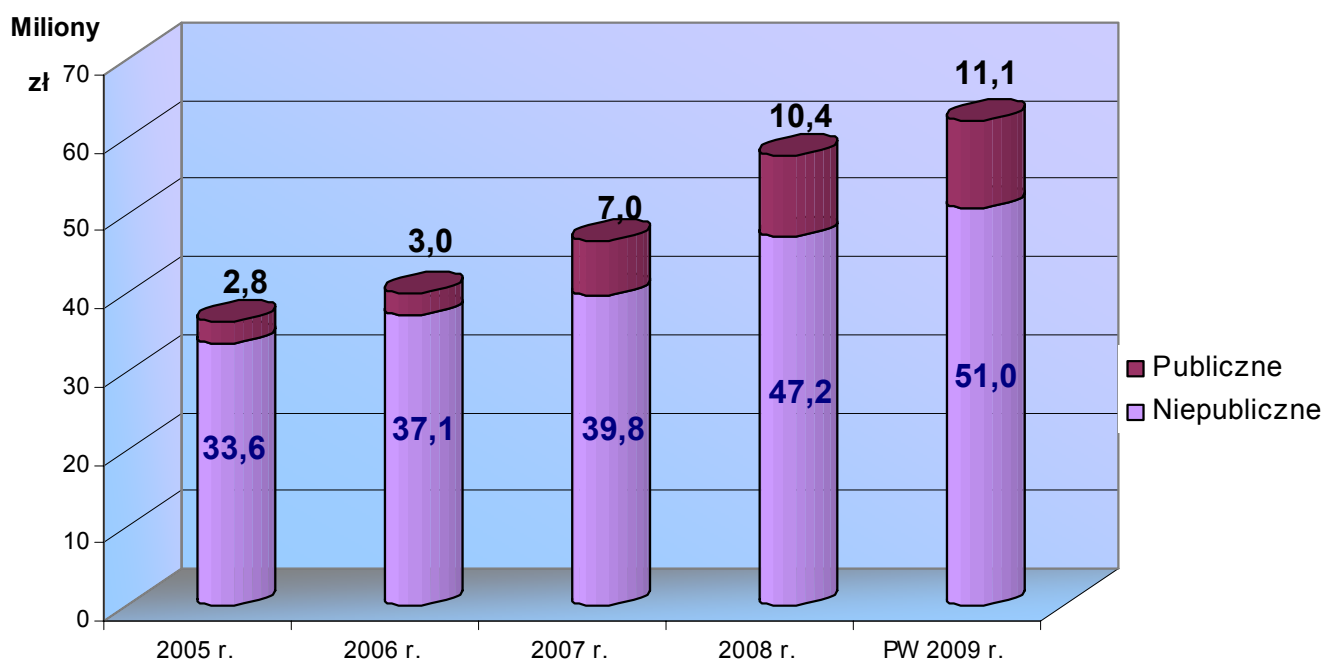
Liczba placówek szkół i placówek oświatowych nie należących do sektora finansów publicznych

Lp.	Typ szkoły/placówki	Rok				
		2005	2006	2007	2008	2009
1	2	3	4	5	6	7
PUBLICZNE						
1	Przedszkola	4	4	4	4	4
2	Szkoły podstawowe	1	1	1	2	1
3	Gimnazja	1	1	3	3	2
4	Licea	0	1	6	6	7
5	Licea profilowane	1	0	0	0	0
6	Szkoły zawodowe	2	0	2	2	5
7	Bursy szkolne	0	0	0	0	1
Razem		9	7	16	17	20
NIEPUBLICZNE						
1	Przedszkola i punkty przedszkolne	15	15	16	19	26
2	Szkoły podstawowe	14	14	17	17	19
3	Gimnazja	26	26	26	26	27
4	Licea	66	99	79	72	72
5	Licea profilowane	2	3	3	3	3
6	Szkoły zawodowe	103	102	96	96	94
7	Pozostałe placówki (SOSW, MOS, bursy, PWP)	6	6	6	6	6
Razem		232	265	243	239	247
Ogółem publiczne i niepubliczne		241	272	259	256	267

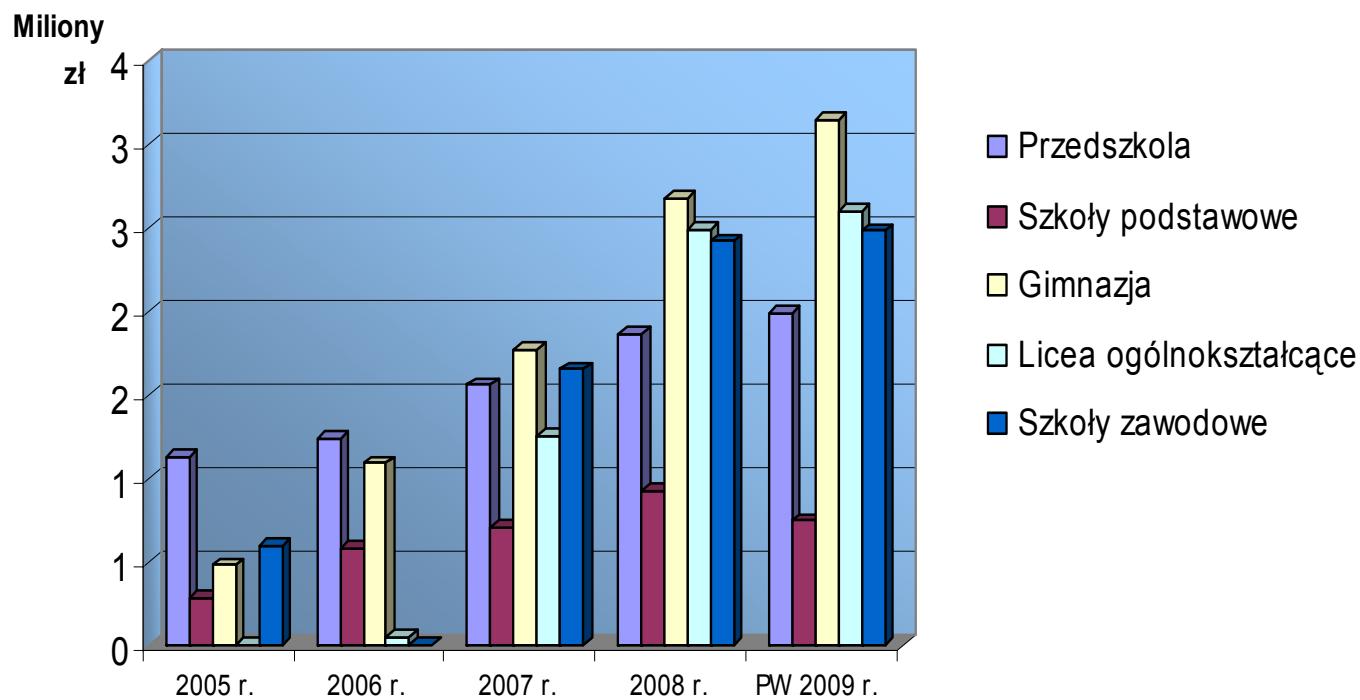
Budżet Miasta Łodzi na dotacje dla szkół niepublicznych i publicznych nie zaliczanych do sektora finansów publicznych przedstawia się następująco.

Rys. 38-40.

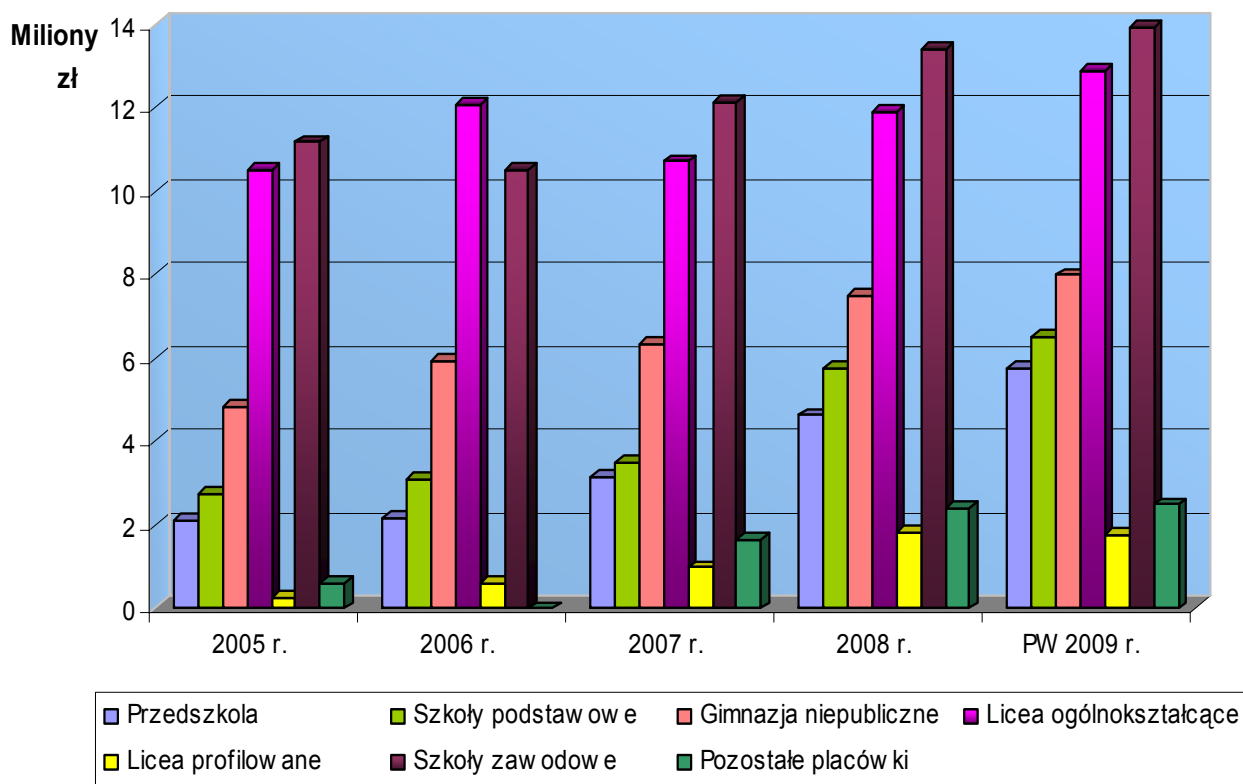
Budżet na dotacje dla szkół w latach 2005-2009

Dotacje dla szkół publicznych w latach 2005-2009

Dotacje dla szkół niepublicznych w latach 2005-2009

3. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON ORAZ SZANS I ZAGROŻEŃ ŁÓDZKIEGO SYSTEMU EDUKACJI

Zagadnienia wspólne

Mocne strony	Słabe strony
▪ Wysoki poziom kwalifikacji zawodowych nauczycieli, duże zainteresowanie doskonaleniem zawodowym pod kątem uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji, ▪ Szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych i dodatkowych, ▪ Coraz większy udział szkół w programach europejskich (np.: Comenius, e-Twinning.), ▪ Coraz większe wykorzystanie technologii informacyjnej w nauczaniu, w tym wzrost liczby pracowni komputerowych, internetowych, centrów multimedialnych, ▪ Podejmowanie działań zwiększających bezpieczeństwo uczniów (monitoring wewnętrzny i zewnętrzny, centrale telefoniczne współpracujące z policją, zatrudnianie osób opiekujących się przejściami dla pieszych, kontrola osób przychodzących i wychodzących ze szkoły), ▪ Współpraca z wieloma instytucjami wspierającymi działania opiekuńczo – wychowawcze i dydaktyczne szkoły, ▪ Obejmowanie różnorodną pomocą (m.in. materialną) uczniów i rodzin potrzebujących wsparcia, ▪ Wspieranie uczniów zdolnych – stypendia naukowe, ▪ Otwartość i gotowość szkół do wdrażania innowacji pedagogicznych, ▪ Wysoki poziom kwalifikacji nauczycieli, szerokie możliwości podnoszenia umiejętności zawodowych.	▪ Duże zróżnicowanie płac pracowników na danych stanowiskach w poszczególnych placówkach, ▪ Niewystarczający poziom wiedzy z zakresu przepisów prawa oświatowego wśród pracowników, ▪ Niedostosowanie warunków technicznych do potrzeb uczniów niepełnosprawnych, ▪ Niewystarczające przygotowanie młodych nauczycieli do rozwiązywania problemów wychowawczych i właściwej współpracy z rodzicami, ▪ Niewystarczające środki na doposażenia szkoły w sprzęt i pomoce dydaktyczne, ▪ Niewystarczająca oferta edukacyjna dla uczniów wybitnie uzdolnionych, ▪ Brak systemu monitorowania efektywności pracy szkół – zbyt duża dominacja wyników egzaminów zewnętrznych, ▪ Zły stan techniczny wielu budynków szkolnych, ▪ Braki w wykorzystaniu narzędzi informatycznych w zarządzaniu oświatą, ▪ Brak systemowych rozwiązań w zakresie wspierania ucznia niepełnosprawnego w szkołach ogólnodostępnych, ▪ Niewykorzystana kadra i baza szkół i placówek kształcenia specjalnego na rzecz wspierania ucznia niepełnosprawnego w szkołach ogólnodostępnych, ▪ Nie do końca złamane bariery architektoniczne w szkołach i placówkach w których uczą się dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, ▪ Słaby stan techniczny infrastruktury, ▪ Brak platformy informatycznej do zarządzania informacją o uczniu, ▪ Przestarzała baza dydaktyczna większości łódzkich szkół i placówek.

Szanse	Zagrożenia
▪ Wykorzystanie środków Unii Europejskiej, ▪ Wykorzystanie środków zewnętrznych do zmiany sposobu zarządzania finansami edukacji, ▪ Wprowadzenie zintegrowanego systemu zarządzania oświatą z zastosowaniem systemów informatycznych.	

Edukacja przedszkolna

Mocne strony	Słabe strony
▪ Wysoki wskaźnik opieki przedszkolnej. – 75,1%, ▪ Dostosowanie czasu pracy przedszkoli do potrzeb rodziców przez wydłużenie czasu pracy, ▪ Wysoki poziom realizacji wychowania integracyjnego i dla dzieci ze specyficznymi potrzebami np. z cukrzycą i alergiami.	▪ Niewystarczająca sieć przedszkoli w rejonach; Retkinia, Andrzejów, Zielony Romanów, Teofilów – wolne miejsca na Radogoszczu, ▪ Zajęcia dodatkowe prowadzone przez podmioty zewnętrzne, ▪ Przerost zatrudnienia – nieproporcjonalna liczba pracowników administracyjnych i obsługi w stosunku do pracowników pedagogicznych.
Szanse	Zagrożenia
Wdrożenie reformy objęcia dzieci 6-letnich obowiązkiem szkolnym.	Funkcjonowanie przedszkoli w budynkach niebędących własnością Miasta.

Kształcenie w szkołach podstawowych i gimnazjach

Mocne strony	Słabe strony
▪ Bogata oferta kształcenia dwujęzycznego, sportowego i innowacji pedagogicznych.	▪ Niedostateczna liczba psychologów, terapeutów i innych specjalistów w szkołach, niezadawalający poziom współpracy szkół z poradniami psych. – pedagogicznymi, ▪ Niewystarczająca oferta zajęć terapeutycznych dla uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi (ADHD, fobie, agresja, etc.), ▪ Brak opieki lekarskiej i stomatologicznej w szkole, ▪ Mała liczba pomieszczeń przeznaczonych na zajęcia opiekuńcze (świetlice szkolne), ▪ Mała liczba wychowawców świetlicy, ▪ Niedostosowanie bazy części szkół do przyjęcia dzieci 6–letnich.
Szanse	Zagrożenia
Zmniejszająca się średnia liczba uczniów w klasie.	▪ Wzrost liczby rodzin patologicznych, niewydolnych wychowawczo, a tym samym zwiększenie zadań i przerzucenie obowiązków opiekuńczo - wychowawczych na szkoły.

Kształcenie ponadgimnazjalne

Mocne strony	Słabe strony
▪ Duża liczba uczniów dająca możliwość wprowadzenia rozwiniętej oferty kształcenia, zwłaszcza zawodowego, ▪ Dobrze zorganizowana sieć szkół obejmująca wszystkie typy szkół i umożliwiającą rozwój kierunków kształcenia, ▪ Dobre wyposażenie pracowni i warsztatów niektórych szkół oraz ŁCDNiKP, szczególnie w zawodach informatycznych, elektronicznych, mechatronicznych, samochodowych i obrabiarek CNC.	▪ Systematyczny spadek liczby uczniów, średnio o 5% rocznie. ▪ Niekorzystna struktura kształcenia ponadgimnazjalnego (tylko 35% uczniów w szkołach zawodowych), ▪ Niewystarczające dane na temat prognoz rozwoju rynku pracy, ▪ Niedostatecznie rozwinięty system współpracy szkół z pracodawcami, uczelniami i środowiskiem lokalnym, ▪ Zróżnicowany poziom wyposażenia szkół, w szczególności pracowni kształcenia zawodowego. Konieczność modernizacji i kompleksowego wyposażenia odpowiadającego programom nauczania i standardom kwalifikacji zawodowych, ▪ Niedobór inżynierów o wysokich kwalifikacjach zawodowych na stanowiskach nauczycieli kształcenia zawodowego, ▪ Słabo rozwinięty system kształcenia zawodowego dorosłych. ▪ Niewystarczająca dostępność kształcenia zawodowego dla młodzieży niepełnosprawnej, ▪ Zbyt mocno rozbudowana dokumentacja normująca proces kształcenia, w szczególności zawodowego, komplikująca kształcenie i egzaminowanie, ▪ Znaczny niedobór narzędzi pracy dydaktycznej kształcenia zawodowego - podręcznik, filmy dydaktyczne, testy, poradnik metodyczny dla nauczyciela.

Szanse	Zagrożenia
▪ Wzrost zapotrzebowania pracodawców na absolwentów szkół zawodowych, ▪ Wola pracodawców do poszerzania obszarów współpracy ze szkołami zawodowymi, ▪ Wzrost rangi zawodów technicznych w odbiorze społecznym, ▪ Ustalenie minimalnych progów punktowych w elektronicznym naborze jako metody do korygowania struktury i jakości naboru oraz poziomu kształcenia, ▪ Rozpoczęcie wdrażania programu doradztwa zawodowego, ▪ Wprowadzanie klas integracyjnych w kształceniu zawodowym, ▪ Możliwość wykorzystania dodatkowych źródeł finansowania z europejskich funduszy strukturalnych na rozwój i modernizację bazy szkół i doskonalenie kadry.	▪ Niedostateczna informacja na temat potrzeb rynku pracy utrudniająca świadome planowanie kariery zawodowej, wybór zawodu i kierunku kształcenia, ▪ Utrudnienia w stosowaniu skutecznych metod szybkiego korygowania struktury kształcenia jako reakcji na potrzeby rynku pracy, ▪ Brak napływu młodych nauczycieli przedmiotów zawodowych z przemysłu lub wyższych uczelni spowodowany niezadawalającym systemem motywacji finansowej, ▪ Słabo rozwinięte formy doskonalenia zawodowego nauczycieli przedmiotów zawodowych, ▪ Brak systemowych rozwiązań przygotowania i wytwarzania narzędzi pracy dydaktycznej do kształcenia zawodowego, ▪ Trudność tworzenia oddziałów techników uzupełniających – podstawowego ogniwa drożności systemu edukacji, wobec małej liczby oddziałów zasadniczych szkół zawodowych, ▪ Brak systemu certyfikowania osiągnięcia kwalifikacji zawodowych na różnych poziomach.

Kształcenie specjalne

Mocne strony	Słabe strony
▪ Dobrze zaplanowana sieć szkół i placówek kształcenia specjalnego, w tym kształcenia zawodowego, niepełnosprawnych uczniów, ▪ Bogata baza dydaktyczno-socjalna w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, ▪ Systematyczne wykorzystywanie środków z programów zewnętrznych (np. z PFRON-u) na rzecz łamania barier architektonicznych i komunikacyjnych w szkołach i placówkach kształcenia specjalnego, ▪ Planowe zwiększanie bazy dydaktyczno-rehabilitacyjnej zapewniającej dzieciom w wieku od 0 do 6 roku życia wczesnego wspomagania rozwoju, ▪ Stałe poszerzanie oferty w zakresie usług terapeutycznych, rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych dla niepełnosprawnych uczniów, ▪ Realizacja dodatkowych przedsięwzięć edukacyjno-artystycznych na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, ▪ Systematyczne podnoszenie standardu usług psychologiczno-pedagogicznych na rzecz uczniów i rodziny, ▪ Stałe polepszająca się baza informatyczno-diagnostyczna w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.	▪ Braki w systemie statystyki edukacyjnej i diagnozowania kształcenia niepełnosprawnych uczniów, ▪ Biurokratyzacja relacji i komunikacji ze środowiskiem oświatowym i społecznym, ▪ brak szerszej współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz niepełnosprawnych uczniów, ▪ Słabo rozwinięte doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach kształcenia specjalnego, ▪ Niedostateczne wykorzystanie środków unijnych na rzecz rozwoju szkół i placówek kształcenia specjalnego, ▪ Brak osób wspierających pracę nauczyciela z dziećmi głęboko upośledzonymi i z autyzmem dziecięcym.

Resocjalizacja

Mocne strony	Słabe strony
▪ Dobre położenie geograficzne powodujące stosunkowo ułatwiony kontakt z domami wychowanków, ▪ Duże zasoby wykwalifikowanej kadry, ▪ dobrze zdiagnozowane niektóre obszary problemowe występujące w placówkach, ▪ Zaplecze uczelni wyższych i ośrodków kształcenia kadry, ▪ Możliwość realizacji dodatkowych programów oraz różnorodność wykonawców, Miejskiego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Gminnego Sytemu Przeciwdziałania Przemocy, ▪ Dobrze rozwinięta infrastruktura pomocy społecznej.	▪ Brak mobilności zawodowej kadry placówek, ▪ Niedostosowanie kształcenia zawodowego w placówkach do potrzeb wychowanków i rynku pracy, ▪ Brak środków finansowych na reedukację osób wykluczonych, ▪ Brak pełnej diagnozy problemów występujących w placówkach i brak standardów pracy resocjalizacyjnej, ▪ Bariery architektoniczne uniemożliwiające osobom niepełnosprawnym korzystanie z placówek oraz brak środków na finansowanie działań opiekuńczych na rzecz osób niepełnosprawnych, ewentualnie przebywających w placówkach, ▪ Brak środków finansowych na realizację programów naprawczych związanych ze standaryzacją usług w placówkach, ▪ Postępująca pauperyzacja mieszkańców Polski przyczyniająca się do wzrostu liczby wychowanków, ▪ Ograniczona możliwość lub jej brak (np. MOW-y) przyjmowania nieletnich z Łodzi i w związku z tym brak możliwości systemowego rozwiązania problemów nieletnich obejmującego całe Miasto (w tym placówki opiekuńczo – wychowawcze) Kierowanie przez sądy niezgodnie z orzeczeniami psychiatrów i psychologów.

Szanse	Zagrożenia
▪ Dobra współpraca instytucji zajmujących się problematyką nieletnich ▪ Wykorzystanie funduszy pomocowych w bieżącej działalności Miasta zwłaszcza w obszarze inicjatyw dotyczących osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ Budowa i rozbudowa infrastruktury. Decentralizacja finansów publicznych, co może powodować skierowanie większych środków finansowych na realizację polityki społecznej. ▪ Ścisła współpraca organizacji pozarządowych i Miasta; ▪ Wspólne inicjatywy Władz Miasta i organizacji pozarządowych; ▪ Dalszy rozwój szkolnictwa wyższego i pogłębiona diagnoza problemów nieletnich oraz skutecznych metod pracy z osobami resocjalizowanymi ▪ Aktywność instytucji, organizacji pozarządowych realizujących Miejskie Programy Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Przemocy ▪ Wzrastające przeświadczenie o potrzebie podejmowania i wzmacniania współpracy międzyinstytucjonalnej w rozwiązywaniu różnych problemów;	▪ Nasilające się zjawisko demoralizacji nieletnich wraz z większym ciężarem dokonywania czynów karalnych i zabronionych ▪ Zwiększone przyzwolenie społeczne na dokonywanie takich czynów ▪ Brak środków oraz metod skutecznego przeciwdziałania demoralizacji ▪ Migracja młodych wykształconych osób z Łodzi; ▪ niespójność poziomu i kierunków kwalifikacji zawodowych z potrzebami wychowanków i placówek ▪ Pogłębiające się ubożenie mieszkańców i wzrost zachowań negatywnych wśród dzieci ▪ Pogłębianie się nierówności społecznych; ▪ Nasilenie konfliktów społecznych wywołanych regresem społecznym; ▪ Postępujący kryzys rodziny i osłabienie więzi rodzinnych i odpowiedzialności członków rodzin; ▪ Wzrost patologii społecznej zwłaszcza w grupie dzieci i młodzieży; ▪ Wzrastające spożycie napojów alkoholowych i narkotyków; ▪ Obniżanie wieku inicjacji alkoholowej i innych środków psychoaktywnych; ▪ Zbyt mała ilość środków finansowych na modernizację istniejącej bazy ▪ Ucieczka funduszy unijnych – brak mobilności do ich pozyskania;

Oświata niepubliczna

Mocne strony	Słabe strony
▪ Funkcjonujący, zintegrowany z miejskimi, system informatyczny do zarządzania dotacjami dla szkół niepublicznych. ▪ „Uszczelnienie” procesu udzielania dotacji. ▪ Rozwój inicjatywy Miasta Łodzi na rzecz budowy samorządowego forum szkolnictwa niepublicznego. ▪ Rozwój przedszkoli oraz szkół niepublicznych dla dzieci i młodzieży w kierunku istotnego uzupełnienia oferty edukacyjnej na terenie Miasta Łodzi.	▪ Wypaczenie idei szkolnictwa niepublicznego dla dorosłych przez ogólnokrajowe korporacje oświatowe.

Finansowanie oświaty

Mocne strony	Słabe strony
▪ Zwiększający się poziom wydatków na wyposażenie placówek i remonty, ▪ Zwiększająca się wysokość środków pozyskiwanych ze źródeł zewnętrznych,	▪ Niski poziom finansowania z subwencji, ▪ Brak jednolitego programu w zakresie planowania i sprawozdawczości, ▪ Ręczne sterowanie wydatkami poszczególnych placówek, ▪ Niski poziom wiedzy w zakresie finansów wśród dyrektorów placówek, ▪ Niezadawalający poziom wiedzy dużej liczby głównych księgowych (przedszkola), ▪ Brak szkoleń w zakresie finansów dla głównych księgowych, ▪ Trudności w pozyskiwaniu wyspecjalizowanych pracowników z uwagi na niski poziom wynagrodzeń w UMŁ, ▪ Ucieczka doświadczonych księgowych z podległych placówek z uwagi na niski poziom wynagrodzeń.

Pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania zadań edukacyjnych

Mocne strony	Słabe strony
▪ Bogata oferta programów w ramach których można pozyskać środki zewnętrzne, ▪ Potencjał dyrektorów placówek i nauczycieli pracujących jako asesory i eksperci oceniający projekty, ▪ Doświadczenie części dyrektorów w realizacji programów i projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, ▪ Bogata oferta innowacyjnych kierunków kształcenia (głównie zawodowego) na rozwój których można pozyskać środki, ▪ Współpraca części placówek z przedsiębiorstwami (potencjalne partnerstwa).	▪ Brak samoświadomości kadry edukacyjnej (nauczycieli) dotyczącej możliwości pozyskania środków, ▪ Braki w kwalifikacjach kadry, w tym kadry administracyjnej, będące przeszkodą w realizacji projektów. ▪ Funkcjonowanie barier biurokratycznych zniechęcających do starania się o środki unijne.
Szanse	Zagrożenia
▪ Partnerstwa publiczno-prywatne, ▪ współpraca w zakresie pozyskiwania środków ze stowarzyszeniami działającymi we współpracy ze szkołą/placówką, ▪ Współpraca z potencjalnymi pracodawcami (szkolnictwo zawodowe), ▪ Podniesienie jakości i efektywności zarządzania placówką oświatową, programy skierowane do dzieci i młodzieży, nowe formy nauczania (PO KL 9.1.2), ▪ Podniesienie kwalifikacji nauczycieli i administracji (studia podyplomowe, kursy etc. finansowane z PO KL 9.4), ▪ Podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego (PO KL 9.2).	▪ Zbyt wolny wzrost umiejętności i niedocenywanie potrzeby podnoszenia kwalifikacji (głównie wśród administracji), ▪ Dynamicznie zmieniające się procedury, wytyczne oraz wzory dokumentów.

4. CELE I STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁAŃ

4.1. Cele polityki edukacyjnej

Szkoła powinna zapewniać wszechstronny rozwój ucznia. W ramach realizacji tego celu powinna ona stwarzać warunki zapewniające bezpieczeństwo, możliwości rozwijania zainteresowań i talentów, wyzwalać aktywność zarówno w sferze intelektualnej, jak i społecznej, kreować postawy otwartości na innych i różnorodność. Efektem określonych w ten sposób działań jest zapewnienie przez łódzki system oświaty wysokiej jakości kształcenia i wychowania. Dążeniu do tego celu będzie towarzyszyć:

1. Dostosowywanie oferty usług oświatowych do zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych zgłaszanych przez osoby objęte łódzkim systemem oświaty, przede wszystkim uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uczniów zdolnych (w tym poprzez rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, wychowawczych i sportowych oraz wdrażanie systemu stypendialnego).
2. Promowanie wśród uczniów zachowań patriotycznych i prospołecznych, zapewnianie równości szans w dostępie do edukacji, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, patologiom i uzależnieniom wśród młodzieży.
3. Dbłość o zapewnienie bezpiecznych i przyjaznych warunków nauczania i wychowania.
4. Systematyczne podnoszenie jakości procesu zarządzania oświatą, dbłość o zapewnienie efektywności systemu finansowania oświaty.
5. Zapewnianie wsparcia nauczycielom podnoszącym kwalifikacje zawodowe poprzez odpowiedni system dofinansowania doskonalenia zawodowego, motywowanie do podejmowania działań innowacyjnych i twórczych w pracy zawodowej.
6. Poszerzanie zakresu autonomii jednostek oświatowych, promowanie nowatorskich rozwiązań organizacyjnych.
7. Wdrożenie nowoczesnych rozwiązań w zakresie komunikowania się ze środowiskiem oświatowym, systematyczne diagnozowanie potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.
8. Wzmacnianie więzi szkół i placówek oświatowych ze środowiskiem lokalnym, w szczególności poprzez współpracę z rodzicami, organizacjami pozarządowymi, uczelniami oraz partnerami zagranicznymi.

9. Dostosowywanie oferty kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy i strategii rozwoju Miasta, w szczególności poprzez unowocześnianie systemu kształcenia zawodowego, rozwój doradztwa i poradnictwa zawodowego.
10. Pozyskiwanie i efektywne wykorzystywanie środków z funduszy zewnętrznych, przede wszystkim pochodzących z Unii Europejskiej, dla realizacji zadań oświatowych, rozwijanie współpracy uczniów, nauczycieli, dyrektorów szkół z partnerami zagranicznymi.

4.2. Obszar I - Edukacja przedszkolna

Pierwsze lata życia dzieci to najważniejszy okres jego rozwoju. Większość wrodzonych umiejętności dziecka kształtuje się i rozwija intensywnie w wieku przedszkolnym. Działania edukacyjne, pobudzanie rozwoju intelektualnego i społecznego dziecka przynoszą najlepsze rezultaty właśnie w tym okresie. Dostrzegając ogromne znaczenie wczesnej edukacji dla rozwoju dziecka, Miasto dążyć będzie do upowszechniania wychowania przedszkolnego i to zadanie przyjmuje jako cel strategiczny.

Po dokładnej diagnozie stanu obecnego wychowania przedszkolnego w Łodzi przyjmuje się poniższe cele i sposoby ich realizacji.

Cel I.1. Kształtowanie świadomości rodziców o potrzebie objęcia dzieci edukacją przedszkolną

Działania:

- I.1.1. Organizacja kampanii medialnych ukazujących rolę wczesnej edukacji dla prawidłowego rozwoju dziecka.
- I.1.2. Organizacja dni otwartych w placówkach przedszkolnych.
- I.1.3. Zakładanie i prowadzenie stron internetowych przez poszczególne przedszkola.
- I.1.4. Kontynuowanie elektronicznego systemu naboru do przedszkoli.
- I.1.5. Udział i prezentacja przedszkoli w Targach - „Wszystko dla matki i dziecka”, „Edukacyjnych”.
- I.1.6. Doskonalenie nauczycieli przedszkoli w zakresie umiejętności wychowawczych, współpracy interdyscyplinarnej, prowadzenia dodatkowych warsztatów

wychowawczych i współpracy z rodzicami. Prowadzenie działań rozwijających umiejętności wychowawcze rodziców.

Cel I.2. Rozszerzenie dostępu do wychowania przedszkolnego

Działania:

- I.2.1. Tworzenie nowej bazy przedszkolnej, w tym poprzez stwarzanie warunków do prowadzenia form wychowania przedszkolnego przez inne podmioty.
- I.2.2. Zwiększenie liczby miejsc dla dzieci w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych.
- I.2.3. Pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym pochodzących z Unii Europejskiej na tworzenie nowych oddziałów oraz rozszerzenie oferty oddziałów już funkcjonujących.
- I.2.4. Tworzenie alternatywnych form wychowania przedszkolnego:
 - punktów przedszkolnych – uzupełnienie bazy w rejonach gdzie brakuje miejsc w przedszkolach,
 - zespołów wychowania przedszkolnego – oferta dla rodzin, które nie mają potrzeby korzystania z usług przedszkoli.
- I.2.5. Zapewnienie miejsc w przedszkolach wszystkim dzieciom 5-letnim.
- I.2.6. Zróżnicowanie godzin pracy przedszkoli z uwzględnieniem potrzeb pracujących rodziców poprzez:
 - a) ustalenie w każdym rejonie miasta placówek funkcjonujących w godzinach:
 - 6:00 – 17:00,
 - 6:30 – 17:30,
 - 7:00 – 18:00,
 - b) zwiększenie liczby placówek funkcjonujących do godz. 20:00.
- I.2.7. Ustalenie zasad odpłatności za przedszkola w oparciu o kryteria zgodne z proponowanymi zmianami.

Cel I.3. Rozszerzenie oferty dla dzieci z różnego typu dysfunkcjami i deficytami rozwojowymi

Działania:

- I.3.1. Zwiększenie liczby przedszkoli specjalnych lub tworzenie oddziałów specjalnych w placówkach masowych – przynajmniej 1 oddział w każdej dzielnicy.
- I.3.2. Zwiększenie liczby oddziałów integracyjnych, tak aby funkcjonował w każdej z dzielnic.
- I.3.3. Szkolenie intendentów (kursy kwalifikacyjne) z zakresu dietetyki.
- I.3.4. Dążenie do zapewnienia opieki pielęgniarki i konsultacji lekarza poprzez zawieranie stosownych porozumień np. z poradniami, szpitalami itp.

Cel I.4. Wyrównywanie szans edukacyjnych

Działania:

- I.4.1. Stworzenie przy placówkach przedszkolnych ośrodków wczesnego wspomagania rozwoju obejmujących dzieci w wieku 0 – 3 lata
- I.4.2. Wspomaganie rozwoju dzieci poprzez stworzenie możliwości zatrudniania w placówkach przedszkolnych specjalistów: pedagoga, psychologa i logopedy
- I.4.3. Dążenie do przejęcia przez Miasto finansowania zajęć dodatkowych dla dzieci, które będą prowadzone przez wybierane wyspecjalizowane firmy lub nauczycieli i specjalistów będących pracownikami przedszkola, w celu tworzenia rozwiązań umożliwiających równy dostęp do zajęć dodatkowych dla wszystkich dzieci w przedszkolach
- I.4.4. Likwidowanie barier finansowych uniemożliwiających rodzicom w trudnej sytuacji materialnej korzystanie z edukacji przedszkolnej.
- I.4.5. Zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach w tych osiedlach, gdzie brakuje miejsc przedszkolnych i nie ma możliwości tworzenia oddziałów przedszkolnych w budynkach szkół podstawowych.
- I.4.6. Przenoszenie oddziałów sześciolatków z przedszkoli do szkół poprzedzone diagnozą środowiska wychowawczego szkół oraz dostosowaniem warunków do potrzeb dzieci w wieku przedszkolnym. Modernizacja budynków szkół podstawowych w celu przystosowania pomieszczeń do potrzeb młodszych uczniów.

I.4.7. Prowadzenie edukacyjnych serwisów internetowych, zawierających m.in. informacje nt. możliwości uzyskania pomocy : dla dzieci, rodziców i nauczycieli.

4.3. Obszar II - Edukacja szkolna

Społeczeństwo oparte na wiedzy musi budować swą przyszłość na mądrze funkcjonującej i zarządzanej szkole. Szkole, która jest środowiskiem kształtowania się młodego człowieka, a jednocześnie jest miejscem pracy i realizacji powołania nauczyciela. Zarówno uczeń, jak i towarzyszący mu nauczyciel stają wobec wyzwań rewolucji informatycznej i globalizacji, ale mimo wszechobecnego procesu zmian technologicznych i programowych szkoła musi być instytucją wychowującą z silnie akcentowaną samorządnością ucznia, jego rodzica ale także nauczyciela. Samorządność jest silnie związana z określonym obszarem autonomii poszczególnych organów. Należy stworzyć warunki do wytworzenia obszarów autonomii dyrektora w zakresie administrowania szkołą, jej majątkiem i przede wszystkim budżetem. Poprzez dostosowanie działalności do potrzeb określonej grupy uczniów, wykorzystując optymalnie potencjał kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników, ale także rodziców i środowiska lokalnego dyrektor musi stawiać się w większym stopniu menedżerem zarządzającym w ramach przekazanych kompetencji i środków finansowych całością funkcjonowania szkoły.

System edukacyjny musi być drożny, zapewniać możliwość kontynuowania nauki w szkołach ponadgimnazjalnych, w różnych formach kształcenia ustawicznego. Dotyczy to zwłaszcza absolwentów szkół zawodowych, którzy powinni mieć szansę otrzymania świadectwa maturalnego.

Szkoła przekazuje wiedzę, kształci umiejętności i stwarza warunki do rozwoju zainteresowań, ale przede wszystkim na każdym poziomie edukacyjnym zapewniona jest edukacja dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Cel II.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych

Działania:

II.1.1. Wdrożenie systemu elektronicznego naboru do wszystkich typów szkół.

II.1.2. Zapewnienie kształcenia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w szkołach ogólnodostępnych zgodnie z orzeczeniami poradni psychologiczno-pedagogicznych.

II.1.3. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym przygotowujących do egzaminów zewnętrznych.

Cel II.2. Rozwijanie aktywności fizycznej uczniów

Działania:

- II.2.1. Modernizacja i budowa bazy sportowej, w tym z wykorzystaniem programów rządowych.
- II.2.2. Wykorzystanie bazy sportowej szkół w ramach realizacji zajęć pozalekcyjnych.
- II.2.3. Realizacja programu klas sportowych, także we współpracy z związkami i klubami sportowymi.
- II.2.4. Realizacja programu „trenerów osiedlowych”.
- II.2.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wykorzystania szkolnej bazy sportowej w pracy resocjalizacyjnej w środowisku młodzieży zagrożonej wykluczeniem.
- II.2.6. Wdrażanie programów wychowania poprzez sport, w tym realizacja programów kibicowania „fair play”.

Cel II.3. Wzmocnienie wychowawczej roli szkoły w stosunku do uczniów zagrożonych wykluczeniem

Działania:

- II.3.1. Wykorzystanie potencjału kadry psychologicznej do diagnozy w środowisku szkoły.
- II.3.2. Wzmocnienie motywacyjnego systemu wynagradzania nauczycieli - wychowawców.
- II.3.3. Inicjowanie i wspieranie programów rozwiązywania konfliktów, negocjacji rówieśniczych, przeciwdziałania agresji i promocji zdrowego stylu życia .
- II.3.4. Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych, realizowanych na poziomie szkół jak i Miasta, w tym zajęć rozwijających zainteresowania i umiejętności kluczowe uczniów, zgodnie z przeprowadzoną diagnozą potrzeb w szkole.
- II.3.5. Organizowanie zajęć wyrównawczych.
- II.3.6. Współpraca ze specjalistami i instytucjami zajmującymi się wspieraniem dzieci i młodzieży, w tym wzmocnienie opieki psychologicznej.

- II.3.7. Prowadzenie programów informacyjnych na temat konsekwencji zdrowotnych i prawnych podejmowania zachowań ryzykownych (finansowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Zapobiegania Narkomanii, wymagają pozytywnej opinii ekspertów z Miejskiej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi).
- II.3.8. Wspieranie nauczycieli podejmujących formy doskonalenia zawodowego w zakresie rozwijania umiejętności wychowawczych, pracy z uczniem dysfunkcyjnym, współpracy z rodziną niewydolną wychowawczą.
- II.3.9. Powoływanie w szkołach interdyscyplinarnych zespołów wychowawczych, planujących działania w oparciu o rozeznanie sytuacji ucznia i jego środowiska.
- II.4.0. Prowadzenie programów leaderskich i wsparcia rówieśniczego oraz mediacji rówieśniczych (finansowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Zapobiegania Narkomanii, wymagają pozytywnej opinii ekspertów z Miejskiej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi).
- II.4.1. Motywowanie rodziców do korzystania z placówek pomocowych oraz współpraca szkoły ze specjalistami i instytucjami realizującymi wsparcie dla uczniów.
- II.4.2. Prowadzenie edukacyjnych serwisów internetowych, zawierających m.in. informacje nt. możliwości uzyskania pomocy : dla dzieci i młodzieży , rodziców i nauczycieli.

Cel II.4. Zapewnienie bezpiecznych warunków w szkole i w drodze do szkoły

Działania:

- II.4.1. Zinwentaryzowanie mienia oświatowego, także ze względu na potrzeby remontowe.
- II.4.2. Zapewnienie systemu podnoszenia kwalifikacji pracownikom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w placówce.
- II.4.3. Stworzenie systemu zabezpieczenia skrzyżowań w sąsiedztwie szkół w tym zatrudniania osób odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na przejściach dla pieszych.
- II.4.4. Systemowe doskonalenie kadry pedagogicznej w tym nauczycieli pełniących funkcję koordynatorów do spraw bezpieczeństwa.
- II.4.5. Prowadzenie edukacji medialnej dotyczącej bezpiecznego korzystania z Internetu i innych narzędzi multimedialnych.

Cel II.5. Podnoszenie poziomu kształcenia

Działania:

- II.5.1. Wprowadzenie systemu badania efektywności pracy szkół z wykorzystaniem narzędzi elektronicznych, we współpracy z Okręgową Komisją Egzaminacyjną.
- II.5.2. Unowocześnienie bazy dydaktycznej szkół.
- II.5.3. Stworzenie systemu motywowania nauczycieli podejmujących działania innowacyjne.
- II.5.4. Stworzenie warunków do wymiany międzynarodowej szkół.
- II.5.5. Stworzenie systemu wsparcia dla szkół w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych dla wzbogacenie oferty kształcenia.

Cel II.6. Wspieranie ucznia zdolnego.

Działania:

- II.6.1. Dofinansowywanie kosztów udziału uczniów w konkursach i olimpiadach międzynarodowych oraz organizowanie kolejnych etapów olimpiad przedmiotowych.
- II.6.2. Wspieranie ucznia uzdolnionego sportowo, w tym poprzez rozwój sieci klas i szkół sportowych.
- II.6.3. Premiowanie nauczycieli - opiekunów uczniów zdolnych.
- II.6.4. Rozwój miejskiego systemu stypendialnego.
- II.6.5. Współdziałanie z uczelniami w rozwoju utalentowanych uczniów m.in. poprzez: organizowanie specjalistycznych zajęć, obozów naukowych, konsultacji z nauczycielami akademickimi, działanie uniwersytetu dziecięcego.

Cel II.7. Poprawa zaplecza techno- dydaktycznego szkół i placówek oświatowych.

Działania:

- II.7.1. Wyznaczenie i wdrożenie standardów wyposażenia techno-dydaktycznego szkół i placówek oświatowych.
- II.7.2. Stałe unowocześnianie wyposażenia techno-dydaktycznego szkół prowadzących kształcenie zawodowe.
- II.7.3. Stałe rozwijanie bazy sportowej szkół.

Cel II.8. Zmiana sposobu wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania.

Działania:

- II.8.1. Zapewnienie powszechnego dostępu i możliwości korzystania ze sprzętu multimedialnego i Internetu w pracowniach szkolnych.
- II.8.2. Upowszechnienie dostępu do Internetu w bibliotekach szkolnych, wyposażenie bibliotek w sprzęt komputerowy oraz multimedialny.
- II.8.3. Upowszechnienie bezprzewodowego Internetu w szkołach w pomieszczeniach ogólnodostępnych.
- II.8.4. Zapewnienie szkołom profesjonalnego serwisu sprzętu komputerowego i sieciowego.
- II.8.5. Tworzenie platformy e-learningowej w szczególności dla uczniów objętych nauczaniem indywidualnym.
- II.8.6. Wyposażenie szkół w narzędzia informatyczne ułatwiające proces zarządzania szkołami, monitorowanie procesu nauczania i wychowania, dokumentowanie dorobku ucznia oraz kontakt szkoły z rodzicami.

Cel II.9. Budowanie systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla ucznia

Działania:

- II.9.1. Opracowanie kompleksowego, dostępnego za pomocą Internetu, systemu informacji o pomocy psychologicznej dla następujących grup społecznych: rodziców, nauczycieli, uczniów, specjalistów, osób uczących się.
- II.9.2. Wspieranie szkół w obszarze pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne – poprzez konsultowanie programów wychowawczych szkół i szkolnych programów profilaktyki. Rozwijanie funkcji poradni psychologiczno-pedagogicznych jako instytucji wspierających i integrujących działalność różnych jednostek realizujących zadanie poradnictwa w Mieście.

Cel II.10. Przeciwdziałanie zagrożeniu demoralizacją wśród nieletnich i ograniczanie sfery demoralizacji wśród nieletnich:

Działania:

- II.10.1. Wdrożenie ujednoliconego systemu pracy profilaktycznej do przedszkoli i szkół – Modelu Pracy Profilaktycznej w Szkołach.
- II.10.2. Ujednolicenie systemu pomocy dla uczniów najslabszych, pochodzących ze

środowisk najuboższych i rodzin dysfunkcyjnych – prowadzenie interdyscyplinarnych

zespołów wychowawczych.

II.10.3. Określenie i wdrożenie standardów pracy wychowawczej oraz kształcenia zawodowego w placówkach resocjalizacyjnych.

II.10.4. Aktywizacja oraz integracja społeczna i zawodowa wychowanków placówek resocjalizacyjnych.

II.10.5. Pomoc rodzinom naturalnym w przywróceniu zdolności opiekuńczych i tworzenie warunków umożliwiających powrót wychowanków do środowiska rodzinnego.

4.4. Obszar III - Edukacja dla rynku pracy

Funkcjonowanie systemu szkół ponadgimnazjalnych w nowej strukturze, wdrażanej w ramach reformy edukacyjnej od 2002 r., wymaga przeprowadzenia oceny skuteczności kształcenia. Analizy wymagają również przyczyny niewystarczającego dostosowania umiejętności absolwentów do oczekiwań pracodawców i wyższych uczelni, a także niepokojąco duża liczba absolwentów szkół średnich, które nie dają przygotowania zawodowego. Trzecią istotną przesłanką podjęcia działań naprawczych jest wyraźnie dostrzegalny brak świadomości społecznej o potrzebie kształcenia zawodowego.

Kluczowym problemem funkcjonowania szkół zawodowych, ponadgimnazjalnych i wyższych jest dążenie do wzajemnej zgodności oferty edukacyjnej z ofertą rynku pracy, jednak kierunki rozwoju kształcenia zawodowego powinny być wyznaczane wyłącznie przez długotrwałe tendencje zmian na rynku pracy. Zbyt szybkie i niekontrolowane reagowanie edukacji na zjawiska gospodarcze może doprowadzić do pogłębienia się rozbieżności z uwagi na to, że cykl kształcenia jest często dłuższy niż dynamika zmian w gospodarce.

Rozwój edukacji powinien być wspomagany rozsądną polityką edukacyjną rozumianą jako zespół działań regulacyjnych zmierzających z jednej strony do kreowania warunków funkcjonowania systemu edukacji, z drugiej zaś do korygowania niekorzystnych zjawisk będących rezultatem działania mechanizmu rynkowego w edukacji (np. nadmierna podatność na modę na niektóre zawody czy spontaniczne reagowanie na krótkotrwałe zmiany na rynku pracy). Realizując politykę edukacyjną, miasto (a w większym stopniu państwo) ma do dyspozycji szereg narzędzi – administracyjne, finansowe, analityczne i edukacyjne.

Z perspektywy dziesięciu lat wdrażania reformy edukacyjnej politykę edukacyjną

należy ocenić jako zbyt liberalną, która wobec braku skutecznego planowania rozwoju kształcenia, nie potrafiła zapobiec narastaniu zjawiska spontanicznego kształtowania się struktury kształcenia ponadgimnazjalnego.

Zbyt duża liczba dokumentów normujących proces kształcenia - podstawa programowa, programy, standardy kwalifikacji zawodowych i standardy egzaminacyjne nie zawsze pozostają ze sobą w jednoznacznej zależności, co komplikuje efektywne prowadzenie kształcenia i egzaminowania.

Uregulowania wymaga problem niejednolitej klasyfikacji zawodów – wg MEN, obowiązującej w systemie kształcenia i wg MPiPS, funkcjonującej w gospodarce.

Kształcenie teoretyczne często nie jest skorelowane z praktycznym, co zmniejsza efektywność. Kształcenie zawodowe w oparciu o programy modułowe wdrażane jest w zbyt małym stopniu z powodu trudności organizacyjnych, kadrowych oraz niedostosowania przepisów prawa.

Nauczyciele przedmiotów zawodowych (w szczególności teoretycznych) dysponują przestarzałymi i niedostosowanymi do wymagań narzędziami pracy dydaktycznej. Brakuje kompleksowych opracowań odpowiadających programowi nauczania - podręcznik, filmy dydaktyczne, testy, poradnik metodyczny dla nauczyciela. Brak takich opracowań, a nawet samych podręczników wynika z niskiej opłacalności wydań niskonakładowych, dlatego niezbędne jest uwzględnienie dotowania tego obszaru w skali kraju lub branż

Cel III.1. Rozwój doradztwa zawodowego

Dobrze rozwinięty i funkcjonujący na wszystkich etapach edukacji system doradztwa zawodowego tworzy przychylny klimat wokół dokonywania przez młodzież wyboru zawodu jako dalszej drogi własnego rozwoju. Jego celem byłoby objęcie profesjonalną opieką młodzieży głównie ze środowisk gimnazjalnych, a następnie liceów i szkół zawodowych. System taki powinien być skierowany nie tylko do uczniów i nauczycieli, ale przede wszystkim do rodziców i być promowany z zaangażowaniem pracodawców, mediów, szkół, Urzędu Miasta. Rozdzwięk pomiędzy wyborami kierunków kształcenia przez młodzież, a potrzebami rynku pracy, może być skutecznie korygowany przez działania podejmowane przez odpowiednią liczbę nauczycieli doradców zawodowych realizujących zestandaryzowany, jednolity program.

Rozwijanie doradztwa zawodowego służy efektywniejszemu kształtowaniu umiejętności świadomego planowania i dokonywania wyboru własnej drogi życiowej

z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy, jak również służy przełamywaniu barier mentalnych funkcjonujących w społeczeństwie.

Działania:

III.1.1. Wdrażanie do praktyki szkolnej modelu orientacji i poradnictwa zawodowego poprzez:

Poddziałania:

- a) powołanie ośrodka doradztwa zawodowego, koordynującego i monitorującego działalność doradców zawodowych,
- b) zorganizowanie w każdej szkole podstawowej, gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego,
- c) zapewnienie funkcjonowania w systemie szkolnych doradców zawodowych, koniecznie na poziomie gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalnej,
- d) organizację partnerstwa na rzecz szkolnego doradztwa zawodowego (współpraca z instytucjami rynku pracy, rodzicami, biurami karier i innymi instytucjami),
- e) upowszechnianie przykładów dobrych praktyk w zakresie orientacji i poradnictwa zawodowego,
- f) zorganizowanie doskonalenia dla dyrektorów, nauczycieli, doradców zawodowych z zakresu organizacji i prowadzenia procesów orientacji i poradnictwa zawodowego,
- g) opracowanie i wdrożenie standardu usług z zakresu doradztwa zawodowego (współpraca KO, ŁCDNiKP, WE),
- h) zorganizowanie ustawicznej promocji szkolnictwa zawodowego
- i) do 2015 roku powołanie doradcy zawodowego w każdej szkole gimnazjalnej oraz co najmniej 20 doradców świadczących usługi dla szkół ponadgimnazjalnych.

Cel III.2 Ustalenie standardów funkcjonowania szkół ponadgimnazjalnych w tym zawodowych.

Rozwój edukacji związany jest ze zwiększaniem wymagań nie tylko w stosunku do zasobów ludzkich, ale również do zasobów materialnych i warunków pracy w placówkach oświatowych. Nic nie zastąpi dobrego nauczyciela, jednakże na tempo jego rozwoju oraz na poziom jego motywacji do działania mają wpływ warunki i możliwości techniczne, w jakich

świadczy on usługi społeczeństwu. Bez zapewnienia środków i zwiększania nakładów na wyposażenie technodydaktyczne szkół, gruntowne remonty, modernizacje, budowy nowych obiektów, w tym sportowo-rekreacyjnych, nie jest możliwy dynamiczny i efektywny rozwój a zwłaszcza ich wdrożenie i utrzymanie, stanowi warunek konieczny do podejmowania działań, mających na celu poprawę efektywności i jakości kształcenia.

Wysokość nakładów na edukację, tempo powstawania nowoczesnej bazy technodydaktycznej i sportowo – rekreacyjnej w placówkach oświatowych, świadczy nie tylko o zasobności państwa, ale również o wysokiej odpowiedzialności i świadomości władz państwowych i samorządowych w zakresie skutków zaniechań i zaniedbań w tej dziedzinie.

Działania:

III.2.1. Opracowanie i przyjęcie standardów lokalowych, technicznych i wyposażenia.

Poddziałania:

- a) Zatwierdzanie organizacji pracy szkół tak, aby liczba oddziałów w stosunku do liczby sal, umożliwiała prowadzenie zajęć w podziale na grupy. Optymalnym wykładnikiem jest wskaźnik 5-6 obliczany według wzoru: liczba godzin nauczycielskich tygodniowo/ 5 (liczba dni tygodnia) / liczba sal lekcyjnych
- b) Zapewnienie szkole co najmniej jednej sali gimnastycznej z pełnym węzłem sanitarnym (natryskami).
- c) Zapewnienie szkole kompleksu boisk sportowych o charakterze wielofunkcyjnym.
- d) Doposażenie pracowni kształcenia ogólnego w pomoce dydaktyczne umożliwiające prezentacje, ćwiczenia i testowanie poprzez systemy elektroniczne.
- e) Doposażenie pracowni kształcenia zawodowego zgodnie z wymaganiami zawartymi w podstawie programowej dla danego zawodu.
- f) Zorganizowanie i doposażenie pracowni szkolenia praktycznego i laboratoriów w indywidualne stanowiska pracy dla każdego ucznia (stacje dydaktyczne).
- g) Zorganizowanie bibliotek szkolnych (czynna przez cały dzień) z czytelnią multimedialną i dostępem do Internetu.
- h) Zorganizowanie i wyposażenie co najmniej dwie pracownie komputerowe wyposażone w komputery połączone w sieć, z dostępem do Internetu, z oprogramowaniem umożliwiającym identyfikację i zabezpieczeniem danych użytkownika,

- i) Zapewnienie systemów informatycznych z nowoczesnym oprogramowaniem dla sekretariatu i księgowości szkoły.
- j) Złamanie barier architektonicznych w wybranych szkołach masowych.

Cel III.3. Wdrożenie standardów bezpieczeństwa i higieny pracy ucznia.

Działania:

- III.3.1. Zatwierdzanie w organizacji pracy szkół liczby uczniów w klasach - do 28 z zachowaniem podziału na grupy.
- III.3.2. Stworzenie warunków – stołówek, pokoi socjalnych - do higienicznego spożywania posiłków.
- III.3.3. Doposażenie sal lekcyjnych w sprzęty spełniające normy ergonomiczne.
- III.3.4. Modernizacja zapleczy sanitarnych.

Cel III.4. Odpowiadanie na potrzeby rynku pracy.

Cel strategiczny: Tworzenie warunków do organizowania i prowadzenia procesu kształcenia zawodowego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy i idei uczenia się przez całe życie. W obliczu rozwoju gospodarczego Łodzi oraz szybko postępujących zmian ekonomicznych dobrze zorganizowany proces monitorowania rynku pracy będzie podstawowym elementem projektowania zmian w sieci szkół i kierunkach kształcenia zawodowego.

Działania:

- III.4.1. Modyfikowanie i rozwijanie systemu monitorowania zmian zachodzących na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Poddziałania:

- a) Ustalenie i wdrożenie procedury oraz wskazanie podmiotów do prowadzenia badań, diagnozowania, określania popytu na pracę i kwalifikacje zawodowe oraz prognozowania rozwoju łódzkiego i regionalnego rynku pracy.
- b) Opracowanie zasad korzystania z danych i informacji gromadzonych przez podmioty badania i analizy rynku pracy.
- c) Opracowanie i wdrożenie procedury badania losów zawodowych absolwentów przez szkoły.

- d) Opracowanie i wdrożenie procedury rozpowszechniania informacji o potrzebach lokalnego i regionalnego rynku pracy.
- e) Utworzenie kompleksowego systemu monitorowania rynku pracy w regionie dostarczającego informacji wspomagających podejmowanie decyzji w obszarze edukacji zawodowej

III.4.2. Stworzenie systemu monitorowania stanu kształcenia zawodowego.

Monitoring dotyczyć będzie zasobów kadrowych i materialnych oraz procesów osiągania w szkole zawodowej kwalifikacji ponadzawodowych, ogólnozawodowych i podstawowych dla zawodu oraz specjalistycznych wynikających z potrzeb rynku pracy.

Poddziałania:

- a) Diagnozowanie organizacji procesu kształcenia i jego efektywności.
- b) Analizowanie wyników zewnętrznych egzaminów zawodowych i badanie przyczyn nieprzystępowania uczniów do egzaminu.
- c) Rozpoznawanie wyposażenia technodydaktycznego szkół w odniesieniu do standardów kwalifikacji i wymagań egzaminacyjnych.
- d) Diagnozowanie poziomu przygotowania ucznia do pracy w rzeczywistych warunkach.

Cel III.5. Zwiększenie przestrzeni kształcenia zawodowego i dostępności do osiągania kwalifikacji zawodowych.

Działania:

III.5.1. Projektowanie sieci szkół zawodowych i kierunków kształcenia zawodowego na bazie przeprowadzonych badań rynku pracy i badań losów absolwentów szkół zawodowych oraz upowszechnienie i wdrożenie prac do praktyki szkolnej. Dostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy w regionie, szybkie i elastyczne dostosowywanie oferty szkół do potrzeb rynku pracy.

III.5.2. Rekonstrukcja chemicznej oraz włókienniczej edukacji zawodowej.

III.5.3. Sukcesywne podwyższanie progów punktowych w rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych, aż do uzyskania w ciągu 5 lat struktury kształcenia - 45% licea

ogólnokształcące, 36% technika i licea profilowane oraz 19% zasadnicze szkoły zawodowe.

III.5.4. Projektowanie i rozwijanie sieci ośrodków/centrów kształcenia praktycznego.

III.5.5. Utworzenie do 2015 roku dobrze wyposażonych ośrodków kształcenia praktycznego w następujących obszarach zawodowych:

- a) grupa zawodów budowlanych, geodezyjnych, urządzeń sanitarnych i gazowniczych
- b) grupa zawodów mechatronicznych, informatycznych, elektronicznych, energetycznych, elektrycznych,
- c) grupa zawodów mechanicznych, samochodowych,
- d) grupa zawodów włókienniczo-odzieżowych, chemicznych
- e) grupa zawodów hotelarskich, ekonomicznych
- f) grupa zawodów gastronomiczno-spożywczych
- g) grupa zawodów poligraficznych,

III.5.6. Rozwijanie oferty techników uzupełniających i szkół policealnych w formach dla dorosłych jako najbardziej sprzyjających rozwojowi kariery zawodowej tej grupy odbiorców.

III.5.7. Rozwój i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej, zgodnej z potrzebami Miasta i regionu, która umożliwi napływ młodzieży do szkół zawodowych.

III.5.8. Stworzenie warunków do rozwoju systemu kształcenia zawodowego – zapewniającego osiągnięcie kwalifikacji na różnych poziomach.

III.5.9. Zwiększenie dostępności do kształcenia zawodowego dla osób niepełnosprawnych (łamanie barier architektonicznych).

III.5.10 Wpływanie na korzystne dla kształcenia zawodowego zmiany polityki edukacyjnej państwa poprzez wnioskowanie do Ministerstwa Edukacji Narodowej za pośrednictwem Kuratorium Oświaty, m.in. o:

- a) opracowanie standardów kwalifikacji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego z uwzględnieniem zadań wspólnych dla różnych branż zawodowych,

- b) uporządkowanie niespójnych obecnie systemów klasyfikacji zawodowej określonych w rozporządzeniach Ministra Edukacji oraz Ministra Pracy i Polityki Socjalnej,
- c) utworzenie warunków umożliwiających pełne wdrożenie kształcenia modułowego do praktyki edukacyjnej szkół zawodowych
- d) zapewnienie warunków do opłacalności tworzenia środków dydaktycznych do kształcenia zawodowego,
- e) zmianę długości cyklu kształcenia dla większości zawodów na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej (np. z 3 do 2 lat).

III.5.11. Rozwój kształcenia ustawicznego dla dorosłych. Wzbogacenie oferty o pozaszkolne formy osiągania kwalifikacji zawodowych i ponadzawodowych.

III.5.12. Wspieranie uczniów spoza terenu miasta poprzez zapewnienie miejsc zamieszkania.

III.5.13. Rozwijanie specjalnych programów stypendialnych.

Cel III.6. Poprawa jakości łódzkiego systemu kształcenia zawodowego

Częste zmiany na rynku pracy i szybko postępujący rozwój technologiczny powodują pilną konieczność systematycznego doskonalenia umiejętności i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego, tak by byli oni przygotowani do przekazywania najnowszej wiedzy i kształtowania umiejętności uczniów przydatnych w życiu zawodowym.

Kształtowanie umiejętności i osiąganie kwalifikacji zawodowych wymaga korzystania z nowoczesnej bazy technodydaktycznej, która powinna być dostosowana do warunków z jakimi zetknie się absolwent szkoły zawodowej u pracodawcy.

Miasto Łódź będzie propagować i wspierać wprowadzanie efektywnych metod kształcenia.

Działania:

III.6.1. Tworzenie warunków do organizowania i prowadzenia kształcenia modułowego, jako bardziej efektywnego w edukacji zawodowej i odpowiadającego potrzebom rynku pracy.

III.6.2. Tworzenie warunków do stosowania metod projektowych stymulujących rozwój ucznia i jego kreatywność.

- III.6.3. Sukcesywna modernizacja infrastruktury szkolnej i warsztatowej oraz kompleksowe wyposażenie pracowni w sprzęt dydaktyczny odpowiadający wymogom nowoczesnych technologii.
- III.6.4. Zapewnienie warunków do maksymalnego wykorzystania europejskich funduszy na rozwój i modernizację bazy szkół i doskonalenie kadry.
- III.6.5. Wdrożenie motywujących zasad wynagradzania nauczycieli kształcenia zawodowego.
- III.6.6. Wspieranie organizacyjne i finansowe doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych w zakresie zmian i rozwoju technologii wytwarzania i usług.
- III.6.7. Rozwijanie kształcenia zawodowego nieformalnego i tworzenie warunków do doskonalenia umiejętności również w systemie kształcenia na odległość poprzez zakupienie platform e-learningowych oraz systematyczne doskonalenie nauczycieli podwyższające poziom przygotowania metodycznego w tym zakresie.

Cel III.7. Rozwijanie świadomości młodzieży oraz rodziców w zakresie zapotrzebowania na edukację zawodową

Wobec wzrostu zapotrzebowania na rynku pracy na osoby ze specjalistycznym wykształceniem zawodowym, koniecznym staje się promowanie szkolnictwa zawodowego i podejmowanie działań w celu dokonywania zmian mentalnych u uczniów w zakresie wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

Działania:

- III.7.1. Ustawiczna promocja systemu kształcenia zawodowego i upowszechnianie wiedzy o kształceniu zawodowym i możliwościach zatrudnienia poprzez m.in.:
- a) organizowanie we współpracy z pracodawcami kampanii informacyjnych w mediach: cykli audycji telewizyjnych, filmów i informacji w internecie, promujących nowe technologie i pracę w nowoczesnych warunkach oraz szkolny system kształcenia zawodowego
 - b) wydawanie informatorów i poradników opisujących kierunki kształcenia i zawody, oraz możliwości uzyskania zatrudnienia i rozwoju zawodowego,
 - c) promowanie konkursów, i olimpiad wiedzy zawodowej oraz wiedzy o kształceniu zawodowym i możliwościach zatrudnienia.

III.7.2. Utworzenie ośrodka doradztwa zawodowego i rozwój łódzkiego systemu poradnictwa zawodowego obejmującego gimnazja, licea ogólnokształcące i szkoły zawodowe, z pracą doradców skierowaną na uczniów, rodziców i nauczycieli.

III.7.3. Opracowanie i wdrożenie standardu usług doradztwa zawodowego w szkole

Cel III.8. Tworzenie warunków do współpracy szkół zawodowych z otoczeniem gospodarczym - przedsiębiorcami, pracodawcami i instytucjami rynku pracy

Do ważnych zadań organu prowadzącego, w zakresie podnoszenia efektywności kształcenia zawodowego należy tworzenie warunków do organizowania partnerstwa lokalnego.

Działania:

III.8.1. Włączenie pracodawców w proces dydaktyczny kształcenia zawodowego poprzez zawieranie umów z pracownikami przemysłu na prowadzenie specjalistycznych zajęć edukacyjnych w szkołach zawodowych. Zapewnienie w budżecie samorządu środków na ten cel.

III.8.2. Tworzenie warunków do organizowania doskonalenia zawodowego nauczycieli przedmiotów zawodowych u przedsiębiorców.

III.8.3. Zwiększenie rangi oraz liczby praktyk i staży zawodowych dla uczniów w przedsiębiorstwach.

III.8.4. Promowanie tworzenia klas patronackich pod opieką przedsiębiorstw zainteresowanych zatrudnieniem absolwentów.

Cel III.9. Tworzenie warunków do rozwoju umiejętności kluczowych na każdym etapie kształcenia

Rozwój cywilizacyjny spowodował lawinowy przyrost wiedzy i informacji oraz wprowadził wiele zmian we wszystkich dziedzinach życia społeczno-gospodarczego współczesnych społeczeństw. Zostały zmienione lub na nowo stworzone standardy dotyczące na przykład organizacji pracy, zarządzania firmą czy kwalifikacji pracowników. Współczesna oświata musi nadążać za tymi zmianami oraz wymaganiami cywilizacyjnymi. Ważnym zadaniem dla szkół jest zatem skuteczne przeciwstawianie się tradycyjnemu nauczaniu przedmiotowemu oraz kształtowanie kompetencji kluczowych (umiejętności

ponadprzedmiotowe, uniwersalne, funkcjonalne). Dzisiejsza szkoła powinna wyposażać absolwenta nie tylko w wiedzę, ale i w konkretne umiejętności, które pomogą mu radzić sobie w nowej rzeczywistości społecznej i gospodarczej oraz umożliwiać sprawne funkcjonowanie w zmieniającym się niebywale szybko świecie. W ogłoszonych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej w dniu 23 grudnia 2008 roku podstawach programowych obowiązkowych przedmiotów ogólnokształcących, znalazło się osiem takich umiejętności; są to umiejętności:

- planowania, organizowania i oceniania własnej nauki, przyjmowania za nią odpowiedzialności,
- skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi, poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, przygotowywania się do publicznych wystąpień,
- efektywnego współdziałania w zespole, budowania więzi międzyludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie zachowania obowiązujących norm,
- rozwiązywania problemów w twórczy sposób,
- poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, efektywnego posługiwania się technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi,
- odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków,
- rozwijania sprawności umysłowej oraz osobistych zainteresowań,
- przyswajania sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów.

Kształtowanie umiejętności ponadprzedmiotowych nie realizuje się jako odrębnej dziedziny aktywności, ale włącza się je w obręb konkretnych przedmiotów. Każdy nauczyciel powinien umieć je kształtować bez względu na przedmiot, w którym się specjalizuje. Umiejętności kluczowe znalazły się także w podstawach programowych dla poszczególnych zawodów.

Działania:

III.9.1. Podnoszenie rangi nabywania przez uczniów (w toku edukacji na wszystkich etapach) umiejętności kluczowych jako podstawy nowoczesnego i efektywnego kształcenia poprzez:

Poddziałania:

- a) umieszczenie w priorytetach polityki oświatowej Miasta na kolejne lata (2009-2015) zadań związanych z podnoszeniem jakości kształcenia zawodowego oraz z kształtowaniem umiejętności kluczowych,
- b) wspieranie nauczycieli w podejmowaniu doskonalenia zawodowego w zakresie umiejętności kształtowania wśród uczniów kompetencji kluczowych,
- c) obejmowanie patronatem przedsięwzięć łódzkich szkół (o zasięgu międzyszkolnym i dzielnicowym – patronat dyrektora Wydziału Edukacji, o zasięgu miasta, kraju, - patronat Prezydenta miasta), podejmujących się opracowania i organizacji różnorodnych konkursów, projektów, programów i mających na celu upowszechnianie dobrych praktyk w rozwijaniu wśród uczniów umiejętności funkcjonalnych i oczekiwanych przez pracodawców,
- d) dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych realizujących program kształtowania umiejętności ponadprzedmiotowych.

4.5. Obszar IV: Dostosowanie kwalifikacji kadry oświatowej do wymogów współczesnego świata

Ważnym elementem, od którego zależy poziom edukacji jest odpowiednie przygotowanie nauczycieli przystające do wymagań współczesnego świata. Dzisiejszy uczeń dość swobodnie posługuje się technologią informacyjną. Uzupełnieniem oferty edukacyjnej mogłoby być kształcenie na odległość. Szkoły nawiązują współpracę z innymi placówkami oświatowymi mającymi swoją siedzibę w różnych miejscach Europy i świata. Niezbędne jest posiadanie umiejętności pozwalających na sprawne komunikowanie się.

Istotnym wyzwaniem w pracy współczesnego nauczyciela jest posiadanie wysokich umiejętności interpersonalnych. W Łodzi duża grupa nauczycieli nie posiada merytorycznego przygotowania do podjęcia się negocjacji, mediacji, które to kompetencje są niezbędne w codziennej pracy z uczniami. Tak przygotowany nauczyciel może być wsparciem dla rodziców powierzających mu swoje dziecko.

Dzieci i młodzież kończąc jeden etap edukacji i przechodząc do następnego w większości wykazują niepewność i niezdecydowanie, co do wyboru dalszej drogi kształcenia. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach wszystkich szczebli staje się koniecznością na najbliższe lata.

Dobrze wykwalifikowana kadra administracji szkół i placówek jest gwarantem dobrego zarządzania i efektywnego wykorzystywania środków finansowych. Odpływ głównych księgowych za szkół wynika z niskiego, w porównaniu z innymi sektorami, wynagrodzenia.

Rozwój wykorzystywania przez instytucje oświaty technologii informacyjnej jest przyczyną, dla której wymogiem czasów staje się utworzenie w szkołach dla administratorów sieci informatycznej mających nadzór także nad bezpieczeństwem danych osobowych.

Cel IV.1. Tworzenie warunków do ustawicznego doskonalenia zawodowego oraz rozwoju osobistego nauczycieli i pracowników niepedagogicznych

Działania:

- IV.1.1. Kształtowania umiejętności interpersonalnych w zakresie negocjacji, mediacji, itd.,
- IV.1.2. Stymulowanie rozwoju umiejętności psychologicznych pedagogów szkolnych,
- IV.1.3. Stymulowanie nabywania lub rozwijania kompetencji językowych nauczycieli i pracowników niepedagogicznych,
- IV.1.4. Rozwijanie umiejętności wykorzystywania technologii informacyjnej w pracy z uczniami, także w nauczaniu na odległość, w komunikacji służącej wymianie doświadczeń edukacyjnych, w zarządzaniu szkołami, placówkami,
- IV.1.5. Kształcenia kadry dla edukacji na odległość,
- IV.1.6. Rozwijania systemu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach,
- IV.1.7. Kształtowania postaw przedsiębiorczych wśród uczniów poprzez wspieranie organizacji zajęć praktycznych, np. w ramach przedmiotu przedsiębiorczość,
- IV.1.8. Tworzenia stanowiska administratora sieci informatycznej w szkołach i placówkach,
- IV.1.9. Kształtowanie i rozwijanie umiejętności pozyskiwania środków finansowych z funduszy europejskich.
- IV.1.10. Wdrażenie e-learningu.
- IV.1.11. Wspieranie współpracy pomiędzy szkołami Miasta i szkołami innych państw.

IV.1.12. Doskonalenie systemu informacji dotyczącej możliwości kształcenia zawodowego, potrzeb rynku pracy, struktury zatrudnienia, ofert pracodawców.

IV.1.13. Stworzenie nowoczesnego, motywacyjnego systemu wynagradzania pracowników administracji i obsługi.

IV.1.14. Rozwój i unowocześnienie systemu motywacyjnego dla dyrektorów szkół i nauczycieli.

4.6. Obszar V - Rozwijanie oferty działań dodatkowych i zajęć pozalekcyjnych szkół i placówek

Współczesna szkoła nie może ograniczać się wyłącznie do prowadzenia lekcji, ponieważ staje się bezbronna i nieatrakcyjna wobec współczesnych potrzeb, wymagań i oczekiwań społecznych. Konieczne jest zatem rozszerzenie jej zadań o:

- organizację w różnych formach zajęć wyrównawczych oraz dostęp do biblioteki czy pracowni komputerowej w godzinach popołudniowych,
- ofertę zagospodarowania czasu wolnego uczniów (różnorodne zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne),
- wspieranie i motywowanie rozwoju zainteresowań oraz udzielanie pomocy uczniom wybitnie uzdolnionym,
- otwarcie sal gimnastycznych na wspólne zajęcia sportowe rodziców i uczniów.

Pozyskiwanie uczniów z innych powiatów wiąże się często z długim pobytem ucznia poza domem. Dlatego niezbędne jest stworzenie tam, gdzie to możliwe dożywiania uczniów w postaci zapewnienia taniego, ciepłego posiłku. Jest to niezbędne dla pozyskiwania uczniów na zajęcia pozalekcyjne, które niewątpliwie przyczyniają się do:

- zmniejszenia liczby uczniów zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu edukacji,
- zapobiegania negatywnym skutkom niewłaściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- wyrównywania szans edukacyjnych i rozwoju różnorodnych zainteresowań uczniów,
- związania ucznia ze szkołą,
- wczesnego ukierunkowania uczniów skutkujące podejmowaniem przez nich odpowiedzialnych wyborów dalszej kariery,
- zapewnienie dla gospodarki młodych kadr zainteresowanych kształtowaniem umiejętności matematycznych, przyrodniczych i językowych,

- poprawa stosunków rodzinnych, wspieranie pogłębiania więzi rodzinnych poprzez stworzenie warunków do wspólnej zabawy/zajęć.

Cel V.1. Budowanie wokół szkoły ośrodka życia lokalnego, realizującego funkcje pozaedukacyjne, w tym socjalne.

Działania:

- V.1.1. Wspieranie szkół w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych, w tym z funduszy europejskich na zajęcia pozalekcyjne.
- V.1.2. Opracowanie systemu finansowania zajęć pozalekcyjnych w szkołach.
- V.1.3. Dążenie do unowocześnienia środków dydaktycznych w szkołach prowadzących zajęcia pozalekcyjne, ze szczególnym zwróceniem uwagi na przedmioty przyrodnicze i matematykę, języki obce, w tym języki obce zawodowe.
- V.1.4. Zobowiązanie nauczycieli do organizowania zajęć pozalekcyjnych w ramach obowiązującego ich pensum w wymiarze minimum 1 godziny tygodniowo.
- V.1.5. Tworzenie warunków do powstawania stołówek szkolnych.
- V.1.6. Ustalenie przez dyrektorów szkół dwóch godzin w tygodniu na udostępnienie sali gimnastycznej dla rodziców.
- V.1.7. Wspieranie profesjonalnie przygotowanych i prowadzonych zajęć, wdrażanie rozwiązań systemowych.
- V.1.8. Tworzenie nowej i doskonalenie już istniejącej bazy sportowej przy szkołach, służącej całej lokalnej społeczności.

4.7. Obszar VI - Wspieranie współpracy szkół z innymi partnerami

Umożliwienie uczniom uczestniczenia w zajęciach szkół wyższego szczebla, udziału lub obserwacji procesów produkcyjnych, co powinno przyczynić się do wzrostu świadomości podejmowanych wyborów dotyczących ich dalszej drogi życiowej. Jednocześnie jest istotnym sposobem popularyzacji zawodów potrzebnych na rynku pracy i przyczyni się do płynniejszego zapewniania fachowców dla potrzeb gospodarki. Działanie takie powinno również przyczynić się do zmniejszenia obaw młodych ludzi przed podejmowaniem się zajęć potrzebnych, a uznawanych dziś za mało atrakcyjne. Zakładane korzyści:

- zwiększenie potencjału szkół poprzez wspólne korzystanie z bazy dwóch szkół lub korzystanie z bazy innych podmiotów lokalnych lub pracodawcy

- zwiększenie elastyczności w dostosowaniu wyboru oferty edukacyjnej do oczekiwań uczniów i ich rodziców, partnerów szkoły, w tym wymogów rynku pracy

Cel VI.1 Pozyskiwanie partnerów współpracujących ze szkołami

Działania:

VI.1.1. Wsparcie szkół w pozyskiwaniu partnerów dla realizacji zadań edukacyjnych.

VI.1.2. Tworzenie warunków do podejmowania rozmów pomiędzy szkołami a partnerami lokalnymi, w tym pracodawcami.

VI.1.3. Wsparcie programów autorskich lub innowacyjnych oraz eksperymentów pedagogicznych opartych na współpracy.

5. ZASADY USTALANIA SIECI SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI PUBLICZNYCH

Kierunki działań Miasta prezentowane są w ramach podziału uwzględniającego specyfikę poszczególnych typów szkół i rodzajów placówek oświatowych.

5.1. Przedszkola

- 1) Miasto zapewni dzieciom w wieku przedszkolnym udział w wychowaniu przedszkolnym realizowanym w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych oraz w innych formach wychowania przedszkolnego w szczególności poprzez:
 - a) zapewnienie wszystkim dzieciom zamieszkałym na terenie Miasta możliwości odbycia obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego (z uwzględnieniem projektowanych zmian ustawowych w zakresie obniżenia wieku realizacji obowiązku szkolnego), z zastrzeżeniem, że droga dziecka z domu do najbliższego publicznego przedszkola lub oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej nie może przekraczać 3 km, w przypadku jej przekroczenia - zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki lub zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice,
 - b) objęcie opieką przedszkolną wszystkich chętnych dzieci;
- 2) Miasto będzie systematycznie dostosowywać sieć przedszkoli do zmian demograficznych, stopnia upowszechnienia edukacji małych dzieci i lokalnych potrzeb mieszkańców. Zmiany związane ze zmianą sieci przedszkoli mogą być dokonywane w oparciu o następujące kryteria:
 - a) dane i prognozy demograficzne,
 - b) strategię rozwoju Miasta,
 - c) stopień wykorzystania powierzchni placówki: sal zajęć, specjalistycznych gabinetów logopedycznych, pedagogicznych, psychologicznych,
 - d) spadek liczby dzieci w ostatnich trzech latach o co najmniej 30% w danej placówce,
 - e) stan prawny nieruchomości (własność Miasta, innego podmiotu),
 - f) stan techniczny budynku,

- g) lokalizację (w tym bliskość placówek tego samego typu, także prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto, sąsiedztwo terenów zielonych, bariery przestrzenne np.: tory kolejowe, ruchliwe ulice),
 - h) wyposażenie w środki dydaktyczne i specjalistyczny sprzęt niezbędne do realizacji zadań statutowych,
 - i) koszty funkcjonowania placówki, w tym koszty kształcenia w przeliczeniu na jedno dziecko (przy uwzględnieniu specyfiki realizowanych zadań);
- 3) Miasto podejmie działania zmierzające do efektywnego wykorzystania sieci publicznych przedszkoli poprzez m.in. uelastycznienie czasu pracy przedszkoli dostosowanego do potrzeb rodziców;
 - 4) prowadzenie kampanii społecznej na rzecz upowszechnienia edukacji przedszkolnej dla dzieci w wieku 3-5 lat,
 - 5) utworzenie nowych przedszkoli lub innych form wychowania przedszkolnego w rejonach Miasta o ograniczonym dostępie do opieki przedszkolnej,
 - 6) Miasto będzie rozwijać system scentralizowanego elektronicznego naboru do przedszkoli;
 - 7) Miasto będzie dążyć do zapewnienia w każdym przedszkolu sprawnego zaplecza gastronomicznego lub innej formy przygotowania i dostarczenia posiłków.

5.2. Szkoły podstawowe i gimnazja

- 1) Miasto umożliwi wszystkim dzieciom w wieku szkolnym spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać: 3 km - w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych, 4 km - w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów, w przypadku ich przekroczenia - zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej;
- 2) Miasto będzie systematycznie dostosowywać sieć szkół podstawowych i gimnazjów do zmieniającej się populacji dzieci w wieku szkolnym. Zmiany związane z ustalaniem sieci mogą być dokonywane w oparciu o następujące kryteria:
 - a) dane i prognozy demograficzne,
 - b) strategię rozwoju Miasta,

- c) stopień wykorzystania powierzchni placówki mierzony wskaźnikiem: tygodniowa liczba godzin dydaktycznych dzielona przez liczbę dni tygodnia tj. 5 dzielona przez liczbę sal lekcyjnych (optymalny wskaźnik dla szkół podstawowych - 5, dla gimnazjów - 6),
 - d) spadek liczby uczniów w ostatnich trzech latach o co najmniej 30% w danej placówce,
 - e) wyniki pracy dydaktycznej poparte wynikami egzaminów zewnętrznych, edukacyjnej wartości dodanej,
 - f) tradycję szkoły (patron, sztandar), współpracę ze środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi,
 - g) stan prawny nieruchomości (własność Miasta, innego podmiotu),
 - h) stan techniczny budynku,
 - i) lokalizację (w tym bliskość placówek tego samego typu, także prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto, bariery przestrzenne np.: tory kolejowe, ruchliwe ulice),
 - j) zaplecze sportowe, rekreacyjne oraz sąsiedztwo obiektów sportowych, terenów zielonych,
 - k) wyposażenie w środki dydaktyczne i specjalistyczny sprzęt niezbędne do realizacji zadań statutowych (pracownie przedmiotowe, multimedialne, językowe, komputerowe, centra multimedialne),
 - l) koszty funkcjonowania placówki, w tym koszty kształcenia w przeliczeniu na jednego ucznia (przy uwzględnieniu specyfiki realizowanych zadań);
- 8) W ramach możliwości finansowych, Miasto będzie dążyć do zmniejszenia średniej liczebności uczniów w klasach, z zachowaniem podziału na grupy;
 - 9) Miasto obejmie szkoły podstawowe i gimnazja systemem scentralizowanego elektronicznego naboru.
 - 10) Miasto będzie uwzględniać możliwość wyboru szkoły pod warunkiem nieprzekroczenia przyjętego wskaźnika wykorzystania sal lekcyjnych;
 - 11) Miasto będzie systematycznie wspierać szkoły, aby osiągały wymierne wyniki pracy dydaktycznej;
 - 12) Miasto będzie wspierać funkcjonowanie oddziałów sportowych w szkołach;
 - 13) Miasto będzie wspierać funkcjonowanie oddziałów dwujęzycznych w gimnazjach;

- 14) Miasto będzie dążyć do zapewnienia w każdej szkole sprawnego zaplecza gastronomicznego lub innej formy przygotowania i dostarczenia posiłków;
- 15) Miasto będzie nadzorowało optymalne wykorzystanie pływalni w szkołach, w szczególności zapewni godziny przeznaczone na naukę pływania dla uczniów pozostałych szkół w miarę ich potrzeb i możliwości pływalni.

5.3. Szkoły ponadgimnazjalne

- 1) Samorząd Miasta, uwzględniając pozycję Łodzi jako stolicy regionu, będzie systematycznie dostosowywać sieć szkół ponadgimnazjalnych do zmieniającej się populacji młodzieży oraz potrzeb rynku pracy. Zmiany związane z ustaleniem sieci mogą być dokonywane w oparciu o następujące kryteria:
 - a) dane i prognozy demograficzne,
 - b) strategię rozwoju Miasta,
 - c) dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy,
 - d) stopień wykorzystania powierzchni placówki mierzony wskaźnikiem: tygodniowa liczba godzin pedagogicznych realizowana we wrześniu dzielona przez liczbę dni tygodnia tj. 5 dzielona przez liczbę sal lekcyjnych (optymalny wskaźnik dla szkół ponadgimnazjalnych: 5-6),
 - e) spadek liczby uczniów w ostatnich trzech latach o co najmniej 30% w danej placówce,
 - f) wyniki pracy dydaktycznej poparte wynikami egzaminów zewnętrznych, edukacyjnej wartości dodanej,
 - g) tradycję szkoły (patron, sztandar), współpracę ze środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi,
 - h) stan prawny nieruchomości (własność Miasta, innego podmiotu),
 - i) stan techniczny budynku,
 - j) lokalizację (w tym bliskość placówek tego samego typu, także prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto, bariery przestrzenne np.: tory kolejowe, ruchliwe ulice),
 - k) zaplecze sportowe, rekreacyjne oraz sąsiedztwo obiektów sportowych, terenów zielonych,

- l) wyposażenie w środki dydaktyczne i specjalistyczny sprzęt niezbędne do realizacji zadań statutowych (pracownie przedmiotowe, multimedialne, językowe, komputerowe, centra multimedialne),
 - m) koszty funkcjonowania placówki, w tym koszty kształcenia w przeliczeniu na jednego ucznia (przy uwzględnieniu specyfiki realizowanych zadań);
- 2) Miasto będzie rozwijać system scentralizowanego elektronicznego naboru do szkół ponadgimnazjalnych, przy założeniu ustalenia minimalnej liczby punktów do szkół tego samego typu;
 - 3) W ramach możliwości finansowych, Miasto będzie dążyć do zmniejszenia średniej liczebności uczniów w klasach, z zachowaniem podziału na grupy;
 - 4) Miasto będzie systematycznie wspierać szkoły, aby osiągały wymierne wyniki pracy dydaktycznej;
 - 5) Miasto będzie wspierać funkcjonowanie oddziałów sportowych w szkołach;
 - 6) Miasto będzie wspierać funkcjonowanie oddziałów dwujęzycznych w szkołach ponadgimnazjalnych oraz szkoły przygotowujące do matury międzynarodowej;

5.4. Kształcenie specjalne i integracyjne

- 1) Samorząd Miasta, uwzględniając pozycję Łodzi jako stolicy regionu, będzie dostosowywać system kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi do potrzeb środowiska lokalnego w oparciu placówki kształcenia specjalnego, integracyjnego oraz w ramach edukacji włączającej, w szczególności poprzez:
 - a) zapewnienie dzieciom od urodzenia do rozpoczęcia nauki wczesnego wspomagania rozwoju,
 - b) zapewnienie wysokiej jakości usług terapeutycznych, rewalidacyjnych, rehabilitacyjnych na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej,
 - c) dostosowanie oferty kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych,
 - d) wykorzystanie kadry i bazy szkoleniowej szkół i placówek kształcenia specjalnego na rzecz wsparcia ucznia niepełnosprawnego w szkołach ogólnodostępnych,
 - e) zapewnienie ciągłości edukacyjno-rewalidacyjnej placówki rozumianej jako możliwość kontynuowania edukacji, rehabilitacji i wychowania w jednej placówce,

- f) zapewnienie środków finansowych na łamanie barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- 2) Miasto będzie systematycznie dostosowywać sieć szkół i placówek specjalnych do istniejących potrzeb w oparciu o następujące kryteria:
- a) dane i prognozy demograficzne, w odniesieniu do specyfiki szkoły, placówki, dynamiki zmian liczebności uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
 - b) strategię rozwoju Miasta,
 - c) stopień wykorzystania powierzchni placówki: sal lekcyjnych, specjalistycznych gabinetów logopedycznych, pedagogicznych, psychologicznych,
 - d) spadek liczby uczniów w ostatnich trzech latach o co najmniej 30% w danej placówce,
 - e) tradycję szkoły, placówki (patron, sztandar), współpracę ze środowiskiem lokalnym, organizacjami pozarządowymi,
 - f) stan prawny nieruchomości (własność Miasta, innego podmiotu),
 - g) stan techniczny budynku,
 - h) lokalizację (w tym bliskość placówek tego samego typu, także prowadzonych przez inne podmioty niż Miasto, dojazd środkami komunikacji miejskiej, bariery przestrzenne np.: tory kolejowe, ruchliwe ulice),
 - i) zaplecze sportowe, rekreacyjne oraz sąsiedztwo obiektów sportowych, terenów zielonych,
 - j) wyposażenie w środki dydaktyczne i specjalistyczny sprzęt niezbędne do realizacji zadań statutowych,
 - k) koszty funkcjonowania placówki, w tym koszty kształcenia w przeliczeniu na jednego ucznia (przy uwzględnieniu specyfiki realizowanych zadań).

Miasto Łódź wyrażając zgodę na założenie szkoły publicznej spoza sektora finansów publicznych będzie w szczególności rozważać, czy nowa szkoła stanowić będzie korzystne uzupełnienie sieci szkolnej. Majątek pooświatowy Miasta pozostały po reorganizacji sieci szkolnej w pierwszej kolejności będzie przekazywany tym podmiotom, które będą wykorzystywały go do prowadzenia działalności o charakterze edukacyjnym.

6. PARTNERSTWO I WSPÓŁODPOWIEDZIALNOŚĆ. OKREŚLENIE ZASAD WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI DZIAŁAJĄCYMI NA RZECZ UCZNIÓW W MIEJSKICH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Współpraca Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, wiąże się z realizacją zasady pomocniczości oraz służy umacnianiu uprawnień obywateli i ich wspólnot.

Działalność osób zrzeszonych w wymienionych powyżej podmiotach sprzyja tworzeniu więzi społecznych, odpowiedzialności za swoje otoczenie oraz zaspokajaniu potrzeb różnych grup mieszkańców.

Wyrazem dążenia Miasta do wspierania tej działalności jest przyjmowany w kolejnych latach „Program współpracy miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Program ten reguluje zakres współpracy w wymiarze finansowym oraz niefinansowym, określa też formy współpracy.

Program jest wyrazem polityki władz Miasta wobec organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, zmierzającej do zapewnienia im jak najlepszych możliwości do działania na terenie Łodzi i opartej na zasadach suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

Łódzkie organizacje pozarządowe współpracują również z Miastem przy realizacji zadań spoza katalogu zadań publicznych, określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, np. z zakresu oświaty niepublicznej, rewitalizacji, opieki nad zabytkami oraz dziedzictwem narodowym, a także rozwoju zaplecza naukowego oraz wspierania działań związanych z kształtowaniem akademickiego charakteru Miasta, w tym ostatnim przypadku zgodnie z zapisem zawartym w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w mieście Łodzi”.

Partnerzy

Wspólnie z Urzędem Miasta Łodzi partnerami w realizacji Strategii Rozwoju Edukacji w Łodzi będą:

- organizacje pozarządowe
- osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Realizacja szeregu zadań Wydziału Edukacji UMŁ przez organizacje pozarządowe odbywać się będzie nie tylko w oparciu o „Program współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”, ale również z wykorzystaniem założeń następujących dokumentów:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Programu Rozwoju Rodzicielstwa Zastępczego,
- Programu „Łódź-Miasto Przyjazne Rodzinie”,
- Programu „Mamo! Nie porzucaj mnie!”,
- Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2007 – 2013 dla Miasta Łodzi,
- Programu Prac Społecznie Użytecznych oraz Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Mieście Łodzi w latach 2007-2013.

Współpraca Miasta z organizacjami pozarządowymi dotyczy realizacji zadań publicznych, określonych w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w zakresie odpowiadającym zadaniom gminy i powiatu.

Finansowanie

Współpraca o charakterze finansowym, pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi, może być prowadzona w szczególności poprzez zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ww. ustawie, w następującej formie:

- powierzania wykonywania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, a także przekazywania placówek oświatowych

fundacjom lub stowarzyszeniom lub stwarzania warunków do tworzenia takich placówek,

- wspierania takich zadań wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Środki finansowe na realizację zadań publicznych będą przyznawane w szczególności poprzez:

- otwarte konkursy ofert, ogłaszane przez Prezydenta Miasta Łodzi, który również zatwierdza wyniki konkursów przeprowadzonych przez powołane do tego celu komisje konkursowe,
- zakup potrzebnych usług w trybie i na zasadach przewidzianych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,
- udzielanie dotacji na podstawie art. 80 i art. 90 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Działania na rzecz rozwoju współpracy z partnerami lokalnymi

Wydział Edukacji będzie wspierać organizacje pozarządowe nie tylko finansowo, ale także poprzez różnorodne formy współpracy o charakterze niefinansowym, w szczególności:

- organizowanie i zapraszanie do udziału w konferencjach dotyczących edukacji
- organizowanie otwartych spotkań informacyjnych z organizacjami pozarządowymi,
- uczestnictwo w spotkaniach, szkoleniach i konferencjach, organizowanych przez organizacje pozarządowe,
- pomoc merytoryczną w przygotowaniu projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, przyczyniających się do poprawy jakości edukacji
- pomoc w uzyskaniu przez organizacje pozarządowe lokalu użytkowego na siedzibę lub na potrzeby w celu prowadzenia działalności statutowej, na zasadach określonych w prawie miejscowym,
- przekazywanie szkół innym podmiotom niż jednostki samorządu terytorialnego,
- współorganizowanie wszelkiego rodzaju imprez , mających na celu promocję łódzkiej oświaty i promocję najciekawszych projektów na rzecz dziecka i rodziny .

Określenie zasad współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Łodzi dotyczących tworzenia sieci szkół zawodowych regionie łódzkim

Na rynku pracy brakuje doświadczonych fachowców. Wiele firm ma problemy ze znalezieniem pracowników m.in. z branży budowlanej, spawaczy, mechaników samochodowych i zawodów usługowych - kucharzy czy kelnerów.

Szkolnictwo zawodowe jest niedofinansowane, brakuje również wykwalifikowanych nauczycieli zawodów. Techniczne zaplecze dydaktyczne z powodu braku funduszy często jest archaiczne i nie popularyzuje nauki zawodów. Pracodawcy niezbyt chętnie przyjmują na szkolenia uczniów, poszukując wykwalifikowanych i doświadczonych (tu ogromne znaczenie ma praktyczna nauka zawodu) specjalistów. Społeczny stereotyp wyższości szkolnictwa ogólnego nad zawodowym skutecznie obniża liczbę kandydatów do szkół, tym samym obniżając wymagania skierowane do kandydatów.

To wszystko składa się na trudną sytuację szkolnictwa zawodowego w Polsce a tym samym na terenie Miasta Łodzi.

Uznaje się więc za stosowne nawiązanie współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Łodzi, tak aby rozwiązywanie problemów odbywało się nie tylko na szczeblu lokalnym, ale także regionalnym, a konsekwencją było dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy.

Cele współpracy

Głównym celem współpracy jest stworzenie wspólnej płaszczyzny dialogu w zakresie tworzenia sieci szkół zawodowych w regionie łódzkim.

Urząd Miasta Łodzi we współpracy z Urzędem Marszałkowskim w Łodzi będzie podejmował systematyczne działania, zmierzające do diagnozy, analizy sytuacji i poprawy jakości kształcenia zawodowego oraz zacieśnienia współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami.

Realizacja zamierzeń

W celu realizacji zamierzeń Miasto Łódź podejmie inicjatywę utworzenia Rady Konsultacyjnej ds. Szkolnictwa Zawodowego w Regionie.

W składzie Rady zasiadą przedstawiciele:

- Urzędu Miasta Łodzi - Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy oraz Wydziału Edukacji,

- Urzędu Marszałkowskiego – Departamentu ds. Przedsiębiorczości, Departamentu Edukacji i Kultury,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi,
- Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- Rady Dyrektorów łódzkich szkół i placówek oświatowych,
- regionalnych partnerów społecznych.

Rada Konsultacyjna ds. Szkolnictwa Zawodowego w Regionie będzie realizować swoje zamierzenia poprzez między innymi:

- organizowanie konferencji dotyczących szkolnictwa zawodowego,
- uczestnictwo w spotkaniach, szkoleniach i konferencjach,
- pomoc merytoryczną w przygotowaniu projektów realizowanych przez szkoły zawodowe w regionie, przyczyniających się do poprawy jakości szkolnictwa zawodowego,
- współorganizowanie wszelkiego rodzaju imprez, mających na celu promocję szkolnictwa zawodowego w tym wspólne przedsięwzięcia promocyjne.

Zasady polityki dialogu społecznego i obywatelskiego w tworzeniu łódzkiego systemu oświaty

Wszelkie działania podmiotów realizujących przyjęte w Strategii cele powinny opierać się na zasadach subsydiarności i partnerstwa.

Zasadą, która winna stanowić fundament polityki oświatowej, jest zasada dostępności wszystkich obywateli do wszystkich obszarów życia społeczno-gospodarczego.

Wychodząc z założenia, że ludzie posiadają ogromny zasób możliwości uznano, iż ważną wartością jest rozwijanie i wykorzystywanie potencjału ludzkiego poprzez pobudzanie aktywności lokalnej oraz bazowanie na zasobach tkwiących w lokalnej społeczności.

Instytucje i organizacje biorące udział w realizowaniu celów Strategii Rozwoju Edukacji mają obowiązek wspierania mieszkańców z zachowaniem zasady pomocniczości bez różnicowania z jakichkolwiek względów, z zachowaniem równych szans.

Dialog społeczny i obywatelski stwarza szansę organizacjom obywatelskim w Polsce ulokowanym dotąd najczęściej na marginesie do odgrywania istotnej roli w tworzeniu łódzkiego systemu edukacji.

Można wskazać na kilka konieczności, które uzasadniają potrzebę rozwoju dialogu

obywatelskiego w Polsce jako komplementarnego do dialogu społecznego:

- 1) konieczność redefinicji wartości i celów oświatowych i edukacyjnych realizowanych przez minione 14 lat w Polsce w celu rzeczywistego uwzględnienia aspiracji społecznych i potrzeb społeczeństwa i wypracowanie nowego modelu oświatowego, który lepiej odpowiadałby na aspiracje i zagrożenia społeczeństwa Łodzi,
- 2) promowanie nowego modelu strategii edukacyjnej opartego na wielopodmiotowej strukturze instytucji społecznych oraz partnerstwie państwa i organizacji obywatelskich w dostarczaniu usług społecznych - podobnie jak ma to miejsce w krajach Unii Europejskiej,
- 3) konieczność wyartykułowania niezbywalnych praw edukacyjnych obywateli, negocjowanie warunków ich zaspokojenia oraz monitorowanie ich realizacji.

Konieczność współdziału w tworzeniu polityki oświatowej i współkształtowanie modelu edukacyjnego

Dialog społeczny i obywatelski

Dialog społeczny i obywatelski najczęściej definiuje się jako wszelkie formy negocjacji, konsultacji oraz zwykłej wymiany informacji, jest narzędziem łączenia i godzenia interesów rozmaitych grup społecznych. Celem nadrzędnym staje się zaś budowa ładu społeczno – gospodarczego, legitymizowanego przez jak najszersze kręgi społeczeństwa.

Dialog społeczny i obywatelski oraz jego podstawowe zasady i formy instytucjonalne spełniają istotną rolę w przebiegu złożonych procesów przebudowy systemowej jako doniosły czynnik zapobiegania, łagodzenia i likwidowania sporów wynikających z nieuchronnej konfrontacji różnych – często skrajnie rozbieżnych- interesów.

Dialog społeczny i obywatelski określić można jako relacje między partnerami społecznymi, wyrażające się w mechanizmach:

- konsultacji,
- rokowań (negocjacji),
- zawierania porozumień,
- rozwiązywania sporów zbiorowych metodami pokojowymi (mediacja, koncyliacja), bądź też przez stosowanie legalnych środków wzajemnej presji (strajk, lokaut).

Zgodnie z powyższym elementem zasadniczym procesu tworzenia łódzkiego systemu

edukacji będzie dialog społeczny i obywatelski, tak by zmiany (które w społeczeństwie często budzą nieuzasadniony lęk i obawy) były konsekwencją wypracowanego, przeanalizowanego porozumienia.

Cele dialogu społecznego i obywatelskiego

Sformułowano następujące cele prowadzenia dialogu społecznego i obywatelskiego:

- Uspołecznienie mechanizmów podejmowania decyzji
- Równoważenie społecznych interesów, w celu zagwarantowania, że dialog społeczny służy realizacji interesu publicznego
- Poprawę jakości rządzenia i przygotowanie lepszych rozwiązań społecznych dotyczących edukacji w Mieście Łodzi
- Uzupełnienie tradycyjnych form kontroli jednostki samorządu terytorialnego
- Uznanie za efekt dialogu społecznego i obywatelskiego pokoju społecznego, trwałego i zrównoważonego rozwoju Miasta i społeczeństwa.

Warunki efektywnego dialogu społecznego i obywatelskiego

- Uporządkowanie podstaw prawnych dialogu społecznego i obywatelskiego w Mieście Łodzi
- Równe traktowanie partnerów społecznych, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych uprawnień i funkcji
- Prowadzenie dialogu przez administrację samorządową w dobrej wierze
- Uznanie przez partnerów społecznych faktu posiadania przez samorząd legitymizacji demokratycznej
- Podział odpowiedzialności przez partnerów dialogu odpowiedzialności za wynik dokonanych przez nich uzgodnień
- Organizowanie się partnerów społecznych w wiarygodne, spójne i reprezentatywne dla określonych kategorii interesów społecznych podmioty
- W interesie samorządu jest, aby partnerzy społeczni aktywnie działali na rzecz artykułowania swych interesów wobec władz Miasta w sposób zgodny z porządkiem prawnym.

Granice dialogu społecznego i obywatelskiego

Z uwagi na fakt, że dialog społeczny i obywatelski jest istotną wartością życia publicznego uczestnicy tego dialogu muszą być świadomi jego granic, którymi są:

- Konstytucyjny ustrój państwa i ustawowo określone kompetencje samorządu terytorialnego
- Sprawne funkcjonowanie jednostki samorządu terytorialnego
- Istnienie sfer polityki samorządu, w których dialog społeczny musi mieć charakter ograniczony ze względu na interes publiczny.

Polityka Miasta Łodzi dotycząca prawnych uregulowań prowadzenia dialogu społecznego i obywatelskiego w zakresie rozwoju systemu edukacji

Prawo do opiniowania przez społeczeństwo programów samorządowych oraz projektów aktów prawnych uznano za podstawę funkcjonowania administracji publicznej, dla efektywnego prowadzenia konsultacji społecznych uznano za konieczne:

- Doprecyzowanie (na mocy aktów wykonawczych) przedmiotu konsultacji społecznych,
- Rozgraniczenie (na mocy aktów wykonawczych) kwestii podlegających konsultacji na mocy odpowiednich uchwał od zagadnień konsultowanych w ramach celowo do tego stworzonych ciał dialogu społecznego,
- Stopniowe wprowadzanie konsultacji za pomocą narzędzi informatycznych,
- Dokonanie zmian prawnych polegających na uproszczeniu procedur konsultacyjnych oraz skróceniu czasu na ich przeprowadzenie ze względu na szczególnie istotne okoliczności społeczne lub ważny interes publiczny.

Proponowane działania, mające na celu wzmocnienie roli dialogu społecznego i obywatelskiego w tworzeniu łódzkiego systemu edukacji

- Wsparcie w zakresie prawnym i organizacyjnym w stworzeniu struktur samoorganizacji nowo utworzonych stowarzyszeń,
- Wsparcie organizacji młodzieżowych (np. ZHP, ZHR, samorząd szkolny) poprzez zachęcenie dyrektorów szkół i placówek do propagowania idei oraz tworzenia sprzyjających warunków dla działania sformalizowanych grup młodzieży,
- Włączenie młodzieży (w ramach ich struktur organizacyjnych) w proces pozyskiwania środków zewnętrznych na ich działalność,
- Promowanie idei łączenia się rodziców i opiekunów w struktury (np. stowarzyszenia) pozwalające im skutecznie zajmować stanowisko w dyskusji na temat łódzkiej edukacji,
- Powołanie Łódzkiej Rady Oświatowej, która włączyłaby w proces konsultacji na poziomie Miasta przedstawicieli środowisk związanych z łódzkim systemem edukacji, a dotychczas nie posiadających takiej możliwości,
- Powołanie Rady Dyrektorów łódzkich szkół i placówek oświatowych jako ciała ustalającego wytyczne dla wszystkich łódzkich szkół (wymagające porozumienia z organem prowadzącym) w zakresie ich merytorycznego i administracyjnego funkcjonowania.

Uzasadnienie

Podjęcie niniejszej uchwały stanowi wykonanie dyspozycji § 3 uchwały Nr XXXIX/770/08 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 10 września 2008 r. w sprawie opracowania Strategii Rozwoju Edukacji w Łodzi.

Przedłożony dokument był konsultowany przez zespół powołany przez Prezydenta Miasta Łodzi zarządzeniem Nr 2718/V/09 z dnia 9 stycznia 2009 r. w sprawie powołania zespołu ds. opracowania projektu Strategii Rozwoju Edukacji w Łodzi.